

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 14 december 2004*§ 4 Interpellation om den ökande alkoholflo den (nr 2004:34)*

Anförande nr 1

Borgarrådet O l o f s s o n (v):

Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag ber till att börja med att få tacka borgarrådet för svaret. Det är intressant att läsa, och några av oss känner också till att en hel del är på gång. Men jag ville ändå lyfta fram den här frågan genom en interpellation.

Alltmer liberala attityder till alkoholen ser vi konsekvenserna av i vårt samhälle. Även om man kan hänvisa till en undersökning som visar att drickandet möjligtvis har minskat i de lite äldre tonåringarnas liv verkar i stället de yngre komma fram mer i ljuset. Under hösten har vi kunnat läsa om det i flera artiklar. Det gäller inte minst Södermalm.

Jag läste också en insändare från en tonåring som hade undertecknat insändaren ”tönt” och undrade vilka vi vuxna var som trodde på dessa undersökningar. Är de inte ute och ser oss på gator och torg? undrade tonåringen, som själv kom ihåg när hon var med i sådana här undersökningar och menade att man måste inrikta sig på yngre åldrar, inte inrikta sig på 15–17-åringar utan gå ner i åldrarna och se på drickandet, eftersom det är där det ökar.

Därför är min fråga till borgarrådet: Hur ser strategin ut för att nå även de yngre i de olika förslag till beslut som finns och som redan är på gång i ett ärende som vi kommer att debattera senare i kväll, det vill säga STAN-programmet?

Anförande nr 3

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kan dela Ewa Samuelssons oro. Det är inte så svårt att göra det. Men jag vill ändå säga att de undersökningar som Stockholms stad har gjort sedan 1972 nog är de mest erkända och godkända heltäckande undersökningar som har gjorts. Visst finns det felkällor i dem, men de felkällorna har varit ungefär desamma sedan 1972.

I årkurs 9 handlar det om ganska unga tonåringar. Det är dem man har undersökt och har jämförelser för under längre tid. Det är i de åldrarna drickandet har minskat mest. Man kan säga att problemet gäller dem som är ännu yngre, att de i 13–14-årsåldern dricker, vilket de kanske inte gjorde tidigare i samma utsträckning.

Att drickandet har minskat tycker jag ändå att man ska se på med glädje på. Men man kan för den skull inte låta bli att fortsätta att jobba med frågorna och också se till att man aldrig ger upp och aldrig ger tappt – det är ju vad det handlar om. Det är svårt att mäta vilken effekt det ena eller det andra man gör har. Men man får aldrig sluta göra någonting. Framför allt för de yngre tonåringarna handlar det om det förebyggande arbetet i skolan.

Det är inte bara eleverna i årskurs 9 som får del av den undervisningen och de satsningar på skolan som görs. Inte minst viktigt är det med de föräldracirklar som finns, där det också handlar om yngre tonåringar. STAN-programmet tar dessutom upp det förebyggande arbetet, som i stor utsträckning är inriktat på de yngre tonåringarna.

Även i den nationella undersökning som CAN gör kan man se att drickandet har minskat. De har inte lika lång jämförelseperiod som vi har, sedan 1972, det vill säga 30 år, utan de har lite kortare period, och de har inte heller undersökt årskurs 9 tidigare. Men man kan ändå se att dessa undersökningar pekar åt samma håll.

Problemet är att man inte ser om mängden ökar totalt sett, om antalet årskullar utökas så att det blir yngre och yngre som dricker, och det är väl både din och min farhåga.

Anförande nr 4

K a r i n R å g s j ö (v): Ewa Samuelsson! Visst kan man hålla med om att man ska vara oroad över den ökade alkoholkonsumtionen. När man sitter här i salen och just nu inte kan se den suddiga texten på tavlan med talare kan man tro att man har druckit för mycket själv.

Jag tycker att vi i Stockholm har varit väldigt duktiga på att arbeta med ungdomar, både under den förra majoriteten och nu. Det är den målgrupp som vi verkligen har nått: ungdomar och de som nu är 18 år. De har minskat sin konsumtion. Det är också en tendens som man kan se i hela Sverige.

Däremot är läget bekymmersamt om man ser på Stockholm. Här dricker männen i snitt 21 procent mer än i resten av Sverige, och kvinnorna dricker 36 procent mer än i resten av Sverige. Då handlar det delvis om kvinnor i min egen ålder, 40–65 år. Det är i den åldersgruppen som man ökar sin konsumtion.

I arbetet med de här frågorna är det lokala arbetet oerhört viktigt. De satsningar som vi har gjort har främst varit riktade till ungdomsgruppen. Det finns nu samordnare i hela staden som arbetar enligt speciella program som är evidensbaserade, det finns kompetensmöjligheter på ett helt annat sätt än tidigare, det finns ett stort arbete i *pipeline* när det gäller att nå de glömda barnen, det finns utbildning för restaurangpersonal och så vidare.

Vi i Stockholm har verkligen varit i framkant, tycker jag, när det gäller de här frågorna. Men sedan gäller det att föröka hitta nya vägar.

Du nämnde själv Södermalm. I Katarina-Sofia stadsdelsnämnd öppnar vi i dagarna en lokal mottagning tillsammans med Maria-Gamla Stans stadsdelsnämnd och landstinget, för att göra vården mer offensiv och mottaglig. Det behövs flera sådana initiativ.

Samtidigt kan man vara lite fundersam när man ser på hur partierna behandlar alkoholfrågan. Er koalitionspartner Moderaterna har ett helt annat sätt att se på de här frågorna. De vill att restaurangerna ska få bestämma själva när de ska stänga, de vill inte ha något alkoholförbud i parkerna och så vidare. Där ser man en klar spricka i er uppställning när det gäller den här frågan.

Men beträffande ungdomarna i Stockholm tror jag att vi är på väldigt god väg. Trots de bekymmer som finns kan man se att föräldraarbetet i stadsdelarna har stärkts, och det har också till slut lett till att alkoholkonsumtionen har minskat i den gruppen.

Anförande nr 5

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Du tar upp viktiga frågor, Ewa. Jag tror att alla är engagerade i hur man kan möta de här frågorna och de bekymmer som ändå finns bland de yngre tonåringarna.

Mariapol redovisar ganska regelbundet hur många ungdomar man tar emot. Under detta år har antalet ökat med kanske 60 ungdomar. Även om ungdomsgruppen i sig ökar ska man självfallet vara orolig när det handlar om så unga ungdomar som 13–14-åringar, kanske särskilt när det gäller flickor.

I STAN-programmet finns det också ett väl formulerat uppdrag på den nivå som är möjlig och bäst att arbeta på, stadsdelsnämnds nivå. Att regelbundet möta föräldrar, handlare och föreningsliv och att också rikta sig till den del av den vuxna befolkningen som är föräldrar blir oerhört viktigt när det handlar om så unga ungdomar som 13–14-åringar.

De människor som Karin nämnde – vi kvinnor och män, vi stockholmare som dricker 21 respektive 36 procent mer än i övriga landet – är föräldrar till tonåringar. Det är som förälder man är den absolut viktigaste förebilden. Därför är det väldigt glädjande med de föräldracirklar som pågår och också andra cirklar som pågår kring bland annat Örebromodellen, där man stärker föräldrarnas möjligheter att ta ansvar för sina barns drickande och provande.

Jag tror också att det är viktigt att möta de kvinnor och män som är föräldrar och som faktiskt är högriskkonsumenter. Det gör vi bäst genom att öppna fler lokala mottagningar som är lättillgängliga och där man inte själv behöver vara definierad som missbrukare för att gå och få råd, stöd och hjälp. Det är viktigt.

Men det absolut viktigaste är att möta arbetet lokalt. Därför tycker jag att du, Ewa, ska vända dig till dina grannar till höger och fråga hur det arbetet ska kunna utföras när de inte vill ha någon stadsdelsnämndsorganisation.

Anförande nr 6

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad att den här diskussionen ligger högt på dagordningen i stort. Det kan man se inte minst när det gäller tidningsskriverierna.

Det var roligt, Karin, att du nämnde att det händer någonting på Södermalm, för det var just beträffande Södermalm man skrev att situationen höll på att spåra ur. Några fältassistenter där lyfte för någon månad sedan oroligt fram vad som hände – just att det handlade om så många yngre.

Ungdomarna berättar att det är väldigt lätt att köpa folköl. När frågan lyfts upp är det intressant att se att även Kent Härstedt, alkoholutredaren, har vaknat upp i den här frågan och funderar över vad man ska kunna göra när det gäller folkölsförsäljningen, åldersgränser och annat. Vi får väl se vad det landar på.

Sent ska syndaren vakna, brukar man ibland säga. Flera av er relaterar till den alkoholkonsumtion som sker. Jag vet inte om jag vill säga att vi som är här – vi föräldrar, vi vuxna som är förebilder, som du säger – är de högkonsumenter som det talas om. Det är möjligt, men jag hoppas inte det, utan jag tror att vi förtroendevalda har ett ännu större ansvar när det gäller alkoholkonsumtionen.

På DN Debatt skrev man i september en stor artikel om just vikten av föräldraansvaret, att det är föräldrars vanor som avgör barns drickande. Det är intressant, men det är inget nytt. Vi har väl vetat sedan årtionden att tillgängligheten ökar konsumtionen. Det gäller även cigarettrökning och annat. När du det hemma är det också lättare att du själv börjar röka, och om du har alkohol tillgängligt ökar givetvis också risken för drickande.

Det är därför som vi beträffande områden runt om i staden där man kanske inte trodde att alkoholen skulle flöda så mycket – i Östermalm, på Bromma och på andra ställen – blir förvånad när man gång på gång får underlag som visar att det är där man dricker mycket. Jag vet inte om man är fördomsfull, men det är kanske där alkoholen finns hemma på annat sätt.

Det som är viktigt att lyfta fram i den här frågan är våldsstatistiken. Våldet ökar markant i samband med alkoholkonsumtion. Vi märker också bland våra tonåringar att våldet ökar – där vinet går in går förnuftet ut. Därför tror jag att det inte räcker med bara program, utan vi måste också se till att följa upp de program som vi har antagit och som vi till största delen är överens om ska gälla i staden, så att vi verkligen kan se att det fungerar.

Framför allt vill jag återigen understryka vikten av att vi uppmärksammar de yngre barnen, som tydligen finns med när det handlar om ökad alkoholkonsumtion.

Anförande nr 7

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! I uppräkningsen av vilka vi har samarbete med har vi faktiskt glömt livsmedelsbranschen, som inte är en oviktig part bland annat när det gäller folkölsförsäljningen.

En större oro gäller egentligen en fråga som jag har tagit upp med folkhälsominister Morgan Johansson. Det är det faktum att även ungdomar och vuxna kan köpa huvudsakligen öl från bilar som står uppställda runt om och är svårare att komma åt. Det är i alla fall vad jag har hört av mina grannar, som har tonårsbarn och i sin tur har hört att ungarna köper öl så.

Där har vi ett gemensamt intresse med livsmedelsbranschen, som hellre vill att försäljningen sker i affärerna.

De har ett huvudansvar, och man skulle väl vilja se en skärpning i lagstiftningen om att de gör fel, så att man lättare skulle kunna säga till affärerna: Ni får inte sälja öl längre eftersom ni inte kan sköta ert ansvar.

Det är onekligen Östermalm och Bromma som ligger i topp när det gäller drickandet. Förmodligen handlar det om större tillgänglighet, att man kanske har alkohol hemma i större utsträckning, men det handlar också om större tillgänglighet genom folkölsförsäljningen. När man har gjort butikskontroller har man märkt framför allt på Östermalm att de i större utsträckning har en tendens att se genom fingrarna där.

Det är naturligtvis bekymmersamt. När man nu bryter ner undersökningen är förhoppningen att man ska satsa hårt i alla stadsdelar men speciellt i de aktuella stadsdelarna. Man kan också tydligt se vilka skolor som är berörda.

En del i undersökningen som man kanske inte har pratat så mycket om gäller det du nämnde på slutet. Man vet att drickandet är väldigt starkt förknippat med både våld och kriminella handlingar. När såväl alkohol- som drogkonsumtion finns i ett område ser man starka band till det. Det pratar man också om i undersökningen.

Det har alltså stora konsekvenser för folkhälsan i stort men också för att nedbringa kriminalitet och våld i vårt samhälle att man oförtrutet jobbar vidare på att stoppa drickandet och ser till att folk över huvud taget inte börjar med det. Det handlar inte minst om föräldrarna och deras vanor och även vi här i fullmäktige, för många av oss är ju föräldrar och ska också vara förebilder.

§ 5 Interpellation om stadens stöd till privat väktarbevakning av offentliga platser (nr 2004:35)

Anförande nr 8

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Även jag bör inledningsvis tacka borgarrådet för det utdelade svaret. Det är i vissa avseenden roligt att läsa det. Jag kan till exempel notera att Annika Billström bryter en lans för de lokala brottsförebyggande råden. För oss som har drivit de frågorna i ganska många år känns det roligt.

Det finns mycket att jobba med i de lokala brottsförebyggande råden, inte minst när det gäller att släppa in frivilliga krafter i det lokala brottsförebyggande arbetet, oavsett om det gäller Farsor och morsor på staden, olika volontärverksamheter som organiseras i samverkan med närpolisen eller annat.

När det gäller frågorna i interpellationen tycker jag dock att de svar som borgarrådet presenterar är alldeles för skrala. Jag kan konstatera att det inte finns någon samlad bild i staden av hur många väktare som hyrs in för att bevaka offentliga platser. Det tycker jag inte är bra. Med borgarrådets svar i min hand kan jag i och för sig hitta lite infallsvinklar på hur svaret på dessa frågor kan sökas lokalt. Men rimligen är frågan av sådan vikt att den borde kunna gå att samla centralt, så att det går att få ett svar på hur mycket resurser vi lägger på detta.

Inte minst utifrån att vi hänvisar till ramavtal med förhållandevis många bevakningsbolag, när vi köper in den här sortens tjänster och breddar de traditionella bevakningsuppgifterna och ibland släpper ut av staden inhyrda väktare eller ordningsvakter på gator och torg, borde vi ha bättre begrepp om vad det egentligen står i våra ramavtal beträffande hur kvaliteten garanteras för den här sortens tjänster.

Jag ska erkänna att jag inte har läst ramavtalen. Men jag kommer att göra det efter kvällens interpellationsdebatt. Jag är dock tämligen säker på att de inte är specificerade i detalj så att till exempel de bolag som vi har ramavtal med garanterar att de alltid har tillgång till välutbildade, erfarna ordningsvakter som så att säga kan representera staden ute bland allmänheten i olika situationer.

Huvudpoängen med interpellationen är väl från början det jag väljer att kalla smygprivatiseringen av ordningshållningen i det offentliga rummet. Det finns många exempel från både Stockholm och andra delar av Sverige där det fungerar bra med privata vakter och väktare i offentlig miljö. Det blir tryggare och upplevs som bättre. Det är dugliga flickor och pojkar som jobbar som vakter i de berörda områdena. Det är något som i praktiken fungerar bra.

Vad som förvånar mig är att vi aldrig debatterar den här frågan politiskt. Under mandatperioden 1998–2002 gick det inte en vecka, snudd på inte en dag, utan att man som då ansvarig majoritetspolitiker ställdes till svars för påstådda privatiseringar av socialtjänst, äldreomsorg och andra kommunala eller offentliga uppgifter. Det var jättekontroversiellt!

Uppenbarligen tycker socialdemokraterna fortfarande att det beträffande många delar av samhällets ansvar är kontroversiellt med privat inhyrning, oavsett om det rör vård eller omsorg. Om någon ska ta en i armen och be en öppna ens väska eller vill hindra en från att dricka vin i olika miljöer kan man däremot lägga ut på privata bolag. Det känns lite konstigt att den här frågan debatteras så lite och uppenbarligen anses vara så okontroversiell.

Jag stannar där och påpekar lite näsvist för borgarrådet att jag ser positiva saker i svaret men fortfarande inte tycker att jag har fått svar på någon av de tre frågorna.

Anförande nr 10

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan vara den första att beklaga om inte Fredrik Wallén känner sig helt tillfreds och är nöjd. Jag har absolut ingenting emot att vi fullföljer den här typen av diskussioner. De är ju viktiga, och för mig handlar det om ett helhetsperspektiv. Det handlar alltså inte bara om ramavtal med väktarbolag, utan det handlar om förebyggande insatser, och det handlar ibland om polisiära insatser.

I budgetdebatten var det en diskussion med er kristdemokrater kring just de insatser som hade gjorts vid Gullmarsplan. Lars-Åke Henriksson, vår gruppleadare i Årsta-Enskede, redovisade insatser på den platsen.

Jag har också via medarbetare haft samtal med Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltning och stadsdelsnämnd. Där har man tillsammans med företagarföreningen och Centrumkompaniet vid Hässelby Torg väktare på torget, med tanke på den oordning och oreda som stundtals förekommer på den platsen. I Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning använder man sig också ibland av väktare för att bringa ordning och reda i förvaltningslokalerna, i receptionen vid stadsdelsförvaltningen.

Det är en del av det här arbetet, där det handlar om väldigt konkreta och tydliga insatser för att tillfälligt skapa ordning och reda.

Detta är i grunden en polisiär uppgift – det är oerhört viktigt att se det. Det är ett statligt ansvar.

Det andra – det kommunala ansvaret – är att det handlar om ett ramavtal, som ger möjligheter för stadens nämnder och styrelser. Jag kan inte detaljerna och ska inte heller – som ytterst ansvarig – kunna enskildheter och detaljer i frågorna.

Det jag personligen tycker är viktigt i det här sammanhanget är det förebyggande arbete som Stockholms stad bedriver, där vi senast för några veckor sedan frigjorde närmare 10 miljoner kronor för brottsförebyggande insatser via Fryshuset och Lugna Gatan. Det är viktigt.

Margareta Olofsson jobbar febrilt med ett centralt brottsförebyggande råd där också Ewa Samuelsson ingår som gruppledare för Kristdemokraterna, vilket vi tycker är positivt.

På många områden försöker vi göra insatser utöver en helhetsbild. Det handlar inte om privatiseringar. Det handlar inte enbart om polisiära verksamheter. Det handlar framför allt om en helhetssyn för att tidigt kunna göra brottsförebyggande insatser.

Anförande nr 11

F r e d r i k W a l l é n (kd): Jag var själv med och fick processa väktarbevakningen av Hässelby Gårds torg i stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby. Med givna förutsättningar var det en rolig process att vara med i, på så sätt att det togs upp i vederbörlig ordning i både stadsdelsnämnden och framför allt i det lokala brottsförebyggande rådet. Sedan är det min åsikt att det med givna förutsättningar hade varit bäst om polisen hade haft resurser för ständig bemanning på Hässelby Gårds torg, vilket egentligen inte är orimligt i en så pass orolig och brottsbelastad miljö.

Om det inte hade gått att få loss polisresurser – och polisresurserna i Stockholm är fortfarande för små – hade jag helst sett att vi hade tagit ett fullständigt kommunalt ansvar och haft personal där som vi råder över även administrativt, utbildningsmässigt och så vidare och som vi ytterst kan ställas till ansvar politiskt för, precis som justitieministern med flera kan ställas till ansvar politiskt för polisen.

Med givna förutsättningar valde vi en väktarlösning, och man kan säga att det var ett bra exempel på hur brottsförebyggande råd kan fungera när de fungerar som bäst, med en kontinuerlig återrapportering där man fick veta hur det gick för väktarna och så vidare. Men det låg alltså längst ner på stegen över de åtgärder som jag hade velat se.

Om man för några ögonblick bortser från vårt krav på att på försök införa stadsvakter i Stockholm är det viktigt att säkerställa att staden återtar initiativet i de här frågorna. Jag har lagt interpellationer om det som kommer att behandlas efter nyår. I Stockholms stad – och i alla andra kommuner – har vi en rad olika beslutsfunktioner som handlar om ordning och säkerhet på gator och torg.

Ett tydligt exempel på det är alkoholförbudet i parker. Ska man vara lite historisk: På den tiden då kommunerna i Sverige hade ansvar för att besluta om kommunala ordningsstadgar var polisen faktiskt kommunal. Då fanns det ett tydligt orsakssamband mellan vilka ordningsinsatser kommunen beslutade om och hur mycket pengar man lade på den kommunala polisen.

Nu har det ändrats, men vi har fortfarande ansvar för en rad olika regelverk som rör ordningen på gator och torg. Då tycker jag att vi bör ha ett tydligare ansvar för att se till att dessa lagar och regler efterföljs.

Stockholm behöver mer polisresurser. Men i brist på dessa polisresurser tycker jag att staden ska ta ett ännu tydligare ansvar för att se till att ordningen och säkerheten i vår huvudstad är bra.

Anförande nr 12

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det är en viktig diskussion som vi för nu, och det är en viktig interpellation som Fredrik Wallén har skrivit.

I mitten på 90-talet, 1995, fanns det över 5 000 poliser i Stockholm. I dag är det 3 700 poliser, trots att befolkningen i länet har ökat med 20 000 och den grova våldsbrottsligheten tyvärr ökat kraftigt. Inte minst våldtäkter, grov misshandel och även narkotikabrott har dessvärre ökat mycket kraftigt de senaste åren.

Därför tycker jag att det är synd att finansborgarrådet väljer att inte svara mer seriöst på Fredrik Walléns interpellation om vad som håller på att ske i staden när regeringen och Rikspolisstyrelsen inte ger tillräckligt med resurser för polisverksamheten. I samma takt som poliserna har blivit färre, beroende på att vi inte får pengar ens för de löner som gäller i dag, har väktarbranschen och vaktbolagsbranschen haft en lysande utveckling under de senaste åren och har mer än fördubblat antalet personer. Om jag inte minns helt fel är det nu enligt Aftonbladet 18 000 eller 19 000 personer som jobbar som väktare och vakter.

Det Fredrik Wallén antyder i sin interpellation och ber att få svar på är om vi har börjat få ett privat alternativ i stället för poliser.

Man kan säkert ha olika uppfattningar i olika partier om det är en trevlig utveckling eller inte. Personligen är vi moderater emot det och tycker att det borde vara ett statligt ansvar. Men det som sker i praktiken – och det man låter ske, inte minst från regeringens sida – är att det håller på att bli en privat polisverksamhet, inte minst i Stockholm, beroende på att väktare och ordningsvakter med kanske 30 timmars eller i bästa fall några veckors utbildning i dag gör sådant som polisen gjorde för några år sedan.

Fru ordförande! Jag tycker att det vore på sin plats att man svarar på frågan om hur vanligt detta är, hur många vakter i Stockholms stad olika arbetsgivare anlitar, på vilka platser det är och den typ av frågor som Fredrik Wallén i sin interpellation har begärt att få svar på.

Självfallet är inte Stockholms stad den enda som påskyndar den här utvecklingen, men det behövs ändå att kommunfullmäktige känner till vad vi faktiskt understödjer och i vilken omfattning det sker.

Anförande nr 13

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det som Fredrik Wallén tar upp är viktigt, att koppla ihop ekonomi och budget, vilka resurser vi har, med vad kommunen har ansvar för. Den andra frågan är ju helt avgörande. I det stora hela håller jag helt och hållet med dig, Fredrik Wallén: Det är klart att väktarbolagen är längst ned på listan. Det är klart att det är en önskad situation att vi har poliser, polisinsatser, uppföljning av lokala ordningsföreskrifter kopplat till ett mycket starkare brottsförebyggande arbete och förebyggande arbete för ungdomar.

Det går inte att prata om polisfrågan isolerat utan att se sig om och se att resurser, pengar i budgeten hänger nära samman med en helhetssyn. Framför allt måste man vara tydlig och inte slå blå dunster i ögonen på folk i diskussionerna. Detta hänger nära samman med den samhällssyn man har. Vill man ha tillräckliga resurser, vill man jobba förebyggande, vill man satsa på tydliga ungdomsinsatser och tidiga insatser för våra barn och unga kopplat till ordning och reda på gator och torg, en trygg stad att leva och bo i och för våra barn och ungdomar att leva och växa upp i, så måste man koppla ihop det med antal skattekrönor och tillse att skattekrönor används så effektivt som möjligt. I det sammanhanget är de mått och steg som vi hittills har tagit bra men långtifrån tillräckliga. Därför kommer vi att fortsätta jobba med de brottsförebyggande råden, lokalt och centralt. Vi kommer att fortsätta att arbeta med insatser för ungdomar.

Självfallet kan inte jag här i dag ange antalet nämnder, förvaltningar eller styrelser som vid enstaka tillfällen har använt eller kommer att använda sig av väktartjänster. Det är en omöjlig uppgift att svara på det. Det vi kan göra är att titta i bokslutet hur man har avropat mot ramavtal. Man kan se vilka bolag som har använts och till vilka insatser. Det vill jag gärna föra en diskussion om.

Det är viktigt att hela tiden fundera över en sak: Om det här är den lägsta prioriteringen, kommer då den här typen av insatser våra medborgare till godo? Det har vi ett gemensamt ansvar för att svara på, och det vill jag återkomma till när vi tar bokslut och verksamhetsdebatten.

Anförande nr 14

F r e d r i k W a l l é n (kd): Jag skulle vilja använda mitt sista inlägg till att verkligen understryka behovet av att staden kommer in på banan när det gäller vilka åtgärder som ska vidtas för att göra våra gator och torg tryggare. Vaktbolagen har gjort en oerhört snabb inmarsch på den marknad som öppnats för privat ordningshållning. Man får komma ihåg det. Även om man absolut inte vill missunna bevakningsbranschen att göra bra affärer så har utvecklingen skett oerhört snabbt.

Man kan gå tillbaka i historien för världens största bevakningsbolag. För bara tio år sedan hade de ganska gemytliga reklamkampanjer med Viktor Rydbergs Tomten som väktare. Man underströk verkligen skillnaden mellan nattvakt och polis. Väktaren var den som såg till att dörrar var låsta, fönster stängda och att husen inte brann ned. Väktaren var den som, om han såg någon som bröt upp en dörr, tillkallade polis och försökte göra det bästa av situationen.

Det har bara gått tio år. I dag kan man ge i princip ge vilket förslag på offert som helst som har anknytning till ordningshållning till de stora bevakningsbolagen, och man får ett svar. Det är ju dem vi har avtal med. Man tar sig in på marknaden. Det handlar om brottsutredningar och ordningshållning vid svåra situationer typ fotbollsmatcher där det finns risk för kravaller och liknande. Vad som retar mig mest, och som jag är principiellt emot, är att det är så lite politisk diskussion om detta. Jag har ingenting emot bevakningsbranschen som sådan. De får gärna göra goda affärer. Men detta står i ett motsatsförhållande till den enorma politiska diskussion som till exempel jag och många andra i den här salen upplevt som majoritetspolitiker under förra mandatperioden, när i princip varenda liten, som vi tyckte själva, vettig upphandling av privata alternativ som komplement till de offentliga ifrågasattes.

Jag vill verkligen understryka behovet av att detta debatteras, för det är en utveckling som har gått oerhört fort.

Avslutningsvis vill jag att vi lyfter fram det behov av ytterligare polisresurser som finns i Stockholms stad och Stockholms län. Det skulle vara roligt om vi kunde göra gemensam sak, alla partier i fullmäktige. Det är så motsägelsefullt, paradoxalt, att polisen, medan vi köper in väktare, ordningsvakter för att hålla ordning på gator och torg, har fått återta till exempel ansvaret för ambassadbevakning. Det är en mycket viktig uppgift i ett öppet och demokratiskt samhälle, men en uppgift som löstes på ett tillräckligt bra sätt i många år av just inhyrda skyddsvakter från privata bolag. Detta får polisen göra samtidigt som vakterna och väktarna får gå ut på torgen och ta hand om den ordningshållning som vi alla förknippar med polisen. Det är en underlig prioritering och något som vi ytterst lastar regeringen för.

Anförande nr 15

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Detta är, som sagt, en väldigt intressant och viktig fråga. Inte minst som ordförande i polisstyrelsen har jag anledning att prata om och oroa mig över utvecklingen ganska ofta. Jag träffar också olika vaktbolag och representanter för deras branschorganisation, som bland annat har uppvakttat mig därför att de själva är oroliga över utvecklingen i Stockholm. De förväntas alltmer åta sig uppdrag eller ha befogenheter och uppgifter som de varken har utbildning, befogenhet eller kompetens för eller vill utföra. Det finns en enighet och samstämmighet även från bevakningsbranschen om att de är oroade över utvecklingen.

Det är klart att det går att få fram siffror på hur det ser ut, Annika, i alla fall i stor utsträckning. Det kanske inte går att göra på detaljnivå, om man har hyrt in en enstaka vakt. Men självklart finns det redovisningar av de fasta avtal vi har med olika vaktbolag och de fasta väktare som finns på socialförvaltningar och annat, om man ber att få in det från respektive förvaltning och bolag.

Jag har inte pratat med Fredrik Wallén, men jag tycker nog att han borde väcka interpellationen igen, för den här frågan förtjänar ett svar. Det är en principiellt

viktig utveckling som sker i vår stad som jag tycker att man ska vara medveten om, om man nu understöder den på olika sätt.

Anförande nr 16

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det är väl bra om Fredrik Wallén väcker interpellationen på nytt, så kan vi ta reda på hur många väktare vi har anställda för stadens räkning på olika ställen.

Jag hörde vad Kristina Axén sade tidigare om antalet poliser och de grova brotten som ökar, och det är därför jag har begärt ordet. Jag tror att man måste besinna sig lite från Moderaternas sida och inse skillnaden mellan privata väktare och poliser. Det är faktiskt en väldigt liten ökning av grov misshandel i hela landet; det är helt sant. När det gäller våldtäkterna, som Kristina Axén Olin tog upp, vet vi faktiskt inte om det är en ökning eller om det är anmälningsbenägenheten som ökar, att man vågar anmäla därför att det tas på allvar av vår polis.

Vi har över 4 500 poliser anställda i Stockholm. Man räknar med att ungefär 10 procent är borta av olika skäl. Det är högst 500 som är borta samtidigt. Det beror lite på hur man räknar. Påståendet att antalet har sjunkit drastiskt tycker jag att man ska ta med en nypa salt. Antalet poliser ökar faktiskt om än sakta, därför att vi vill att poliser ska ha en oerhört kvalificerad utbildning. Då kan man inte utbilda fler på en gång än vad vi gör nu. Det är en fråga som man måste debattera för sig och inte besinningslöst och urskillningslöst slå på att allting är regeringens fel för att vi har för få poliser. Det är inte helt sant.

Frågan om väktare är oerhört viktig och den kan absolut debatteras igen.

Anförande nr 17

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Det är intressant. Från Socialdemokraterna finns en strategi att ständigt försöka tona ned brottslighetens ökning. Vi ser den ju allihop. Vi kan läsa i tidningarna. Det finns inte någon statistik som visar någonting annat. Om du lyssnar, Catharina Tarras-Wahlberg, är det enligt både Brottsförebyggande rådet och SCB en mycket kraftig ökning av den grova våldsbrottsligheten och misshandeln nu. Hur kan du ifrågasätta den ökningen eller ökningen av våldtäkter när vi alla andra är medvetna om den, även om i och för sig också anmälningsbenägenheten ökar? Jag tycker faktiskt inte att det är riktigt schyst att ifrågasätta den ökningen. Det är bara att erkänna och beklaga hur det ser ut.

Sedan kan jag hålla med om att frågan är komplex. Det handlar om väldigt stora frågor, inte bara om att se till att vi har fler poliser eller fler fängelser. Det handlar naturligtvis om hela vår familjesituation, inte minst skattesystem och annat. Men försök inte för den skull förringa hur tråkig brottsstatistiken har blivit.

Visst utbildas det fler poliser, Catharina Tarras-Wahlberg. Vi fick ungefär 130 aspiranter till Stockholm 2003. Det är bara det att du måste se att 270 har slutat! Det är dubbelt så många poliser som slutade i Stockholm förra året, gick i pension eller

slutade av andra anledningar, som de aspiranter som tillkom. Att det utbildas fler poliser och att jag därför skulle fara med osanning är inte sant. Säg gärna att det utbildas fler poliser och vi får nya poliser, men tala då också om att tyvärr slutade dubbelt så många i Stockholm!

Annika Billström tog upp relationen till och diskussionen kring skatt. Det är väldigt intressant vad man får för skatten. Personligen tycker jag att polisen borde vara en statlig angelägenhet som jag gärna betalar skatt för den vägen. Men det som händer nu är att vi, via kommunalskatten, börjar betala en privat poliskår, kan man säga, om stadsdelsförvaltningarna nu börjar anställa väktare från bevakningsbolag i stället. Det kan man som sagt tycka olika om. Det finns politiker som vill ha kommunal polis igen. Det finns olika rörelser som diskuterar olika system. Men det är en för viktig fråga för att bara smyga igenom. Den förtjänar att återkommas till, så att man i lugn och ro kan ta ställning till om vi tycker att det är okej att göra en förskjutning och i stället ha kommunala poliser som vi betalar via den skatten i stället för den statliga.

Anförande nr 18

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det är väl inte så att jag förringar den brottslighet som är, Kristina Axén. Det har jag absolut inte någon tanke på att göra. Men jag tycker inte heller att man ska förgrova för mycket vad som sker. Det är faktiskt sant att man inte vet hur det ligger till med de grova våldtäkterna eftersom vi inte vet om anmälningsbenägenheten har ökat. Det är det som gör det så svårt med statistik när det gäller brott. Man vet inte hur anmälningsbenägenheten ökar i vissa fall.

Det är sant att vi anställer poliser och det blir en långsam ökning av antalet poliser. Det är faktiskt helt sant. Att poliser slutar är någonting vi måste ta med i beräkningen, självklart. Tidigare har vi inte kunnat ha den här ökningen av poliser. Det kommer att bli en ytterligare ökning av antalet poliser.

Det må vara så att du har pratat med Brottsförebyggande rådet och tittat i all möjlig statistik, Kristina. Jag var på mitt rum och arbetade och lyssnade samtidigt på radion. Jag ringde länspolismästaren och har precis nyss pratat med henne, och hon är väl sakkunskap på området, skulle jag tro.

*§ 6 Interpellation om gravskändning vid bland annat Västberga begravningsplats
(nr 2004:36)*

Anförande nr 19

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

L o t t a G r a v e n i u s (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill rikta ett varmt tack till borgarrådet Gunnarsson för den positiva behandling som min interpellation fick. Resultatet har blivit att återställande av gravar numera ingår i kyrkogårdsförvaltningens omsorg. Man bekostar alltså återställandet av gravstenar som har välts och gravar som har vandaliserats. Det är många som är tacksamma för det. Jag har blivit kontaktad av flera personer som har gravar som inte har blivit vandaliserade men som är positiva till denna behandling. Än en gång ett hjärtligt tack för det!

Det gick snabbt att få igenom det här. Jag väckte min interpellation under sommaren och redan efter ett knappt halvår var ärendet behandlat och genomfört. Jag skulle dock vilja ha samma snabbhet när det gäller den nya begravningsplatsen vid Hägerstalund på norra Järva. Det är en begravningsplats som efterlängtas av många, framför allt våra muslimska vänner. De vill ha kistgravar. Även om vi tillför 300 gravar på Räcksta så behövs det fler kistgravar.

Majoriteten av alla remissinstanser inklusive kyrkogårdsförvaltningen är positiva till placeringen av denna nya begravningsplats, där det nu ligger en motocrosstadion.

Anförande nr 21

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n : Interpellationen rör egentligen inte den frågan.

Anförande nr 22

L o t t a G r a v e n i u s (fp): Det var synd, jag som har eldat upp mig inför det här! Eftersom min interpellation har behandlats så synnerligen positivt har det gett mig inspiration till nya interpellationer. Jag ber därför att få återkomma med en ny interpellation i frågan om Hägerstalunds begravningsplats och snabbheten i behandlingen av den.

Anförande nr 23

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag är glad att Lotta Gravenius tycker att det var ett tillfredsställande svar. Eftersom vi inte behöver diskutera svaret tänker jag ta tillfället i akt och ta upp något som står där, som är viktigt att det går ut både till ledamöterna och till dem som lyssnar till exempel till utsändningen – om det nu är någon sändning.

Skändning av gravar innebär en kränkning av gravfriden som de allra flesta människor känner stor avsky inför. Skyddet av kyrkogårdarna, som Lotta Gravenius tar upp i sin interpellation, är i första hand en polisiär fråga. Jag tror faktiskt inte att vi skulle vilja se poliser på kyrkogårdarna och inte heller inhägnader eller larm. De flesta människor är glada över att kunna gå i frid och ro på kyrkogården och besöka våra anhöriga där. Därför menar jag att det är en fråga om hur samhället utvecklas, hur vi ska kunna motverka det som Lotta tar upp i sin interpellation nämligen upprepade gravskändningar. Det är väldigt viktigt att vi tillsammans ser till att arbeta för ett samhälle där den typen av verksamhet inte förekommer.

Anförande nr 24

L o t t a G r a v e n i u s (fp): Jag är mycket positiv till borgarrådets inställning. Det är klart att detta är en gemensam fråga. Det är ett större problem hur vi ska få framför allt ungdomar att låta bli att skända våra gravar. Det är mycket som vi behöver åtgärda. Jag är glad över den samsyn som finns när det gäller våra kyrkogårdar.

§ 8 Interpellation om lågprisbutiker (nr 2004:38)

Anförande nr 25

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 26

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag har länge oroat mig över familjers ekonomiska situation i Stockholm. Den ekonomiska situationen för barnfamiljer och andra är mycket ansträngd beroende på många saker som vi inte behöver diskutera här just nu. En särskild sak som jag har oroat mig för ganska länge är att Stockholm hela tiden har legat mycket högre än andra städer när det har gällt matpriserna. Nu finns det tack och lov tecken på att det äntligen håller på att vända. Det ser ut som om matpriserna håller på att bli lite lägre, bland annat beroende på att vi äntligen har fått den konkurrens vi så länge har eftersträvat med lågprisbutiker. Netto har startat ett antal nya butiker i Stockholm, vilket jag tror har varit till gagn för matpriserna.

Jag har, som sagt var, oroat mig ganska länge för det här. Redan under den borgerliga majoriteten tog Sten Nordin fram ett uppdrag till gatu- och fastighetsnämnden om att ta fram ett förslag på hur man skulle kunna inrätta fler lågprisbutiker i Stockholm för att öka konkurrensen. Sedan har vi haft ett val, och därefter har det inte hänt så särskilt mycket. Det har förvisso startat ett antal Nettobutiker, dock inte beroende på några politiska beslut utan helt enkelt därför att marknaden har varit på ett sätt som har gjort att de har etablerat sig. Lidl har startat två butiker varav den ena markanvisningen gjordes redan under den borgerliga majoriteten. Sedan har det tillkommit en.

Jag skulle vilja höra vad finansborgarrådet tänker göra för att man ska sätta ännu högre fart och ge möjlighet för olika lågpriskedjor och andra att etablera sig i Stockholm, så att vi får större konkurrens och därmed förhoppningsvis lägre matpriser. Det var därför jag ställde interpellationen nu.

Anförande nr 27

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte låta bli att le. Ena stunden säger Moderaterna att lågkonjunkturen är hemmasnickrad. Nästa gång, när konjunkturen vänder, är den väl bortasnickrad. För politiken har ju ingen betydelse, mer än när den går Moderaternas väg. Det är jätteroligt att höra Axén Olin säga att hon länge har oroat sig för barnfamiljerna och länge eftersträvat att lågprisetableringar ska komma till stånd. Vän av ordning kan då ställa sig frågan: Varför gjorde ni ingenting under förra mandatperioden?

Politiken är ändå en del av marknaden. Politiska beslut handlar ju om att ge marknadskrafterna de rätta förutsättningarna. Det är därför vi nu investerar i infrastruktur och bostadsförsörjning. Det är därför Netto nu före jul öppnar sin femte

butik, i Vasastan, och i januari sin sjätte butik. Det är klart att det är så! Politiken skapar förutsättningar och ger de allra bästa förutsättningarna.

Vårt mål är inte bara att det ska öppnas fler lågprisbutiker. Vårt mål är att öka konkurrensen. Moderaterna jobbar bara gentemot Lidl, av en eller annan orsak, som vi alla vet egentligen. Men det vi vill ha är en ökad konkurrens så att vi får fler aktörer – Lidl, Netto, Axfood med flera. Det som är viktigt är att öka konkurrensen, få fler aktörer, få etableringar både i innerstaden och ytterstaden, etableringar i befintliga lokaler. Vi har nu fått ett förslag från gatu- och fastighetskontoret om att på lite längre sikt, nu och om ett antal år, etablera 48 lågprisbutiker i Stockholm. Det tycker jag är handlingskraft. Det beror på en politisk ambition och en politisk vilja, vare sig du vill höra det eller inte, Kristina Axén Olin.

Vårt mål är naturligtvis att Stockholm ska ha Sveriges lägsta matpriser. Vi kommer inte att ge oss förrän det är så, så vi agerar. Vi pratar inte bara.

Anförande nr 28

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Även om vi möjligen kan se ett tecken på att priserna är på väg ned ska man ändå komma ihåg att vi har högst matpriser i hela Sverige.

Jag blir så häpen, Annika Billström. Jag tycker att man ska tala sanning som politiker. Det är för mig väldigt viktigt. När du säger att vi inte gjorde någonting så vet du att det inte är sant. En av de saker som Sten Nordin gjorde som gatu- och fastighetsborgarråd var att han gav uppdraget åt gatu- och fastighetsnämnden att ta fram en plan för hur man skulle kunna etablera fler lågprisbutiker. Sedan kanske inte någon av de butikerna hann invigas under den borgerliga perioden. Sten Nordin har i stället invigt tre butiker nu, som åtminstone var under diskussion den förra perioden.

Det får vara lite sans i diskussionen. Säg inte att vi inte gjorde någonting! Beskyll oss för att vi kanske inte gjorde tillräckligt, men stå inte och ljug i talarstolen och i tidningar, för det tycker jag är otrevligt.

Jag kan beklaga att det händer väldigt lite även om du, Annika, nu har en ambitionsnivå att öka konkurrensen. Det handlar om alla möjliga kedjor. Ingen är mer för konkurrens än jag, och det tror jag att alla här inne vet. Möjligen är det så att du är intresserad av fler butiker. Men då har Py Börjeson faktiskt försenat ett antal av dem.

Det är de två Lidlbutikerna som har startat. Nettos butiker har kommit in i det befintliga fastighetsbeståndet, och det är i och för sig inte heller tokigt. Men ni verkar ha ett stort problem i koalitionen med lågprisbutiker som behöver markanvisningar. De få förslag som fanns – jag tror att det var fyra eller fem markanvisningar – har Py Börjeson och stadsbyggnadsnämndens majoritet inte beviljat. I stället har man återremitterat eller avslagit dem.

Det som sker är att ni tar fram visioner och slår er för bröstet när ni talar om lågprisbutiker, när det lilla som sker på det området i själva verket fortfarande är Sten Nordins förtjänst. Du får gärna berätta vad ni gör i stället, Annika, och vad ni gör i stadsbyggnadsnämnden och hur ni tänker agera där för att i så fall ändra den inriktning ni har haft de här två åren. Det kommer inte att ge fler nya lågprisbutiker som behöver markanvisningar. Tvärtom står det just nu still.

Anförande nr 29

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte sänka mig så lågt att jag påstår att någon ljuger. Ni gav möjligen ett uppdrag. Men det som brister är ert politiska ledarskap. Det innebär, Kristina Axén Olin, att det inte räcker med att lägga uppdrag. Hela styrprocessen handlar om att följa upp, och det vet du. Ni följde inte upp.

Våren före valet 2002 samlade jag som oppositionsledare aktörerna plus Konkurrensverket och Konsumentverket. Hela marknaden samlades. På fyra år hade de inte haft kontakt med den moderatledda politiken. På fyra år hade ni inte brytt er om dem. Ni hade slängt iväg ett uppdrag och inte brytt er om att följa upp.

Om du nu värnar barnfamiljerna, varför följde ni aldrig upp det uppdraget? Vad är orsaken till det? Jag tror att orsaken är att det fanns en intellektuell övertygelse om att det var viktigt, men det satt inte i magen. När det inte sitter i magen utan bara i röstfiskeri blir det så.

Vi har också efter valet följt upp genom flera möten med branschen. I dag finns 48 förslag som vi följer upp varje månad. Påstå inte att det inte händer något! Det händer med en rasande fart, och jag tycker att det är rent oförskämt att ställa en interpellation till mig och skylla på andra borgarråd. Då ska du skylla på mig och ingen annan.

Vi har inte dåligt samvete i den här frågan, för det har aldrig hänt så mycket som nu i Stockholm när det gäller lågprisbutiker. Vi kommer att fullfölja det. Jag vet inte vad du vill ha för redovisning. Vi följer upp varje månad. Varje månad öppnar flera nya butiker. Vi får en ökad konkurrens. Vi kommer – kanske inte 2004, 2005 eller 2006, möjligen 2007 – att vara den stad i Sverige som har de lägsta matpriserna. Men det är inte bara låga matpriser det handlar om. Det handlar också om att ge våra familjer den bästa kvaliteten, och det är himla svårt att para ihop. Därför ska det också finnas en möjlighet för aktörerna att etablera sig centralt, så att de som bor i city inte bara har 7-Eleven eller varuhusens livsmedelsavdelningar att gå till. De har också rätt att köpa billig mat, precis som de som bor i Kärrtorp, Björkhagen eller Skärholmen. Det ska också vara nära, och kollektivt nära.

Anförande nr 30

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Kristina, jag skulle bara vilja svara dig i sakfrågan när det gäller Lidlbutikerna. Vi har arbetat med två av de etableringar som Lidl vill göra i de södra förorterna. I stadsbyggnadskontoret har vi att ta ställning till flera

olika delar, till exempel kollektivtrafiken, när det ska etableras en helt ny byggnad, vilket det ju alltid handlar om när det gäller Lidl.

I det här fallet handlar det om en etablering i Rågsved utmed Huddingevägen och en i Östberga. Där har vi haft synpunkter på lägena. När det gäller Rågsved tog det väldigt mycket av parkmark. Det går att lägga etableringen på samma plats men ändå få en viss förflyttning av byggnaden så att det blir bättre för hagsätra- och rågsvedsborna men ändå en etablering på den här platsen. Det är det ena.

När det gäller Östberga försöker vi just nu hitta en alternativ lokalisering i närområdet. Den lokaliseringen innebär att man måste spränga bort ett berg som är tio meter högt, och det är ett väldigt stort ingrepp just där. Det är viktigt för oss att också värna ytterstadens miljö.

Anförande nr 31

Borgarrådet Axén Olin (m): Förvisso kan det vara värt att värna om hela miljön på olika sätt. Faktum är dock att inte en enda ytterligare lågpriskedja, oavsett märke, kommer att byggas eller få markanvisning under den här mandatperioden.

Du säger att ni arbetar med två, Py, men de har havererat och man vet inte om man hittar någon annan lösning. Det innebär att varken Lidl eller någon annan kedja kommer att hinna bygga ytterligare en lågprisbutik i Stockholm under den här mandatperioden. Det är synd, för det hade varit trevligt.

Jag tror att det hade varit positivt för våra matpriser om det hade blivit lite större skjuts med konkurrens från framför allt de större utländska lågpriskedjorna. Men man får väl vänta till nästa mandatperiod innan man ser något resultat i den frågan.

Anförande nr 32

Borgarrådet Billström (s): Fullmäktige, ordförande! Hur var det nu med att fara med osanning, Axén Olin?

Vi kan gärna ta den här lågprisdebatten en gång till. Att påstå att markanvisningarna från i dag fram till valet inte innebär några nya lågprisbutiker är totalt felaktigt. Det kanske är önsketänkande från er sida, att ni inte heller i den här frågan vill att vi ska vara framgångsrika. Ibland undrar jag det.

Varför käbblar du och jag om lågprisbutiker, vem som har tagit de flesta initiativen och vem som blir mest framgångsrik när vi i grunden är överens? Vad är det ni är ute efter?

Vi tar initiativ när det gäller bostadsbyggande, infrastruktur, lågprisbutiker, nationalarenan och en mängd andra saker. Ibland får jag en känsla av att ni sätter er till motvärn för att det inte ska hända *för* mycket under den här mandatperioden. Det är en obehagligt tanke, men den slår mig stundtals.

Att påstå att de markanvisningar som nu görs de facto inte innebär några fler lågprisbutiker är helt felaktigt. Dels är *det* felaktigt, dels innebär ju de 48 platser som gatu- och fastighetskontoret nu jobbar med inte bara markanvisningar utan till större delen befintliga lokaler, alltså konvertering av kontorslokaler, tomma postlokaler och annat till lågprisbutiker. Det blir naturligtvis en dubbel vinst för kommunen, som snabbare får in lågprisbutiker och inte behöver bygga nytt.

Netto har varit det hittills största företaget och det som nått de främsta framgångarna därför att de öppnat i befintliga lokaler. De har öppnat två på Sveavägen och på Hälsingegatan, de kommer att öppna i Kärrtorp och så vidare. De är framgångsrika.

Det Axén Olin säger till oss är inte sant! Låt oss i stället jobba för ännu fler lågprisbutiker! Vi är nämligen bara här för stockholmarnas skull, inte för några kortsiktiga partipolitiska poängers skull.

Anförande nr 33

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det verkar som om det viktigaste för er i oppositionen inte är att det finns möjligheter att handla i lågprisbutiker utan att det är nybyggen. Jag antar också att det viktigaste är att det är Lidl.

Det öppnar lågprisaffärer i Stockholms stad i befintliga centrum och i befintliga lokaler. Det är skillnaden mellan er och oss. Vi har hela tiden, i dåvarande oppositionen och nuvarande majoriteten, hävdat att man inte ska behöva ha bil för att handla i lågprisaffärer. För oss har det varit viktigt att möjligheten finns, till exempel i äldre ytterstadscentrum där många inte har bil, att använda sig av befintliga lokaler. Vi kommer till exempel att få en i Aspudden, i det nedlagda Systembolaget. Det är utmärkt för dem som bor i Aspudden.

Man kan ju notera vad ni sade i gatu- och fastighetsnämnden när det gällde lågprisbutiker: Etableringar som sker i befintliga lokaler bör dock inte räknas av från etableringslistan. Nähä. Så det är bara nybyggen som räknas, bara Lidl som räknas? Ja, då kan man ju ljuga med statistik. Då är det inte vi som ljugar utan faktiskt ni, om man bara räknar nybyggena.

Anförande nr 34

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är fantastiskt att höra företrädarna för den nuvarande majoriteten prata lågprisbutiker.

Ann-Marie Strömberg ska prata med väldigt små bokstäver, tycker jag. Vänsterpartiet hör till den falang här i fullmäktigesalen som i alla tider jag kan komma ihåg, och det börjar bli snart 15 år, alltid har bekämpat lågprisetablering, alltid varit motståndare till allt som andas minsta lilla bilburna familj som försöker köpa saker på helgerna. Det har ni varit motståndare till. Ni har tagit fram långa handlingsprogram om hur man ska undvika denna typ av lågprishandel över huvud taget.

Det är fullständigt skamlöst av Ann-Marie Strömberg att begära ordet i den här debatten. Jag tycker att du ska vara alldeles tyst!

Annika Billström och de andra borgarråden talar sig här röda och gröna i ansiktet om allting som görs. Det är väl jättebra! De här planerna fanns våren 2002, och vi ska inte bråka om vem som kom med flest planer. Men att påstå att vi sitter här och myser över att allt går dåligt med etableringarna tycker jag faktiskt är hånfullt mot en konstruktiv opposition.

Vi försöker vara konstruktiva. Vi försöker, herr ordförande, peka på det faktum att man inte kommer fram med några markanvisningar. Det är ju det som är hela frågeställningen här. Vi behöver inte nämna några aktörer vid namn, men det råkar vara en som i princip inte får några markanvisningar, och där man får gå det inte att bygga därför att Py Börjeson och andra skickar saker fram och tillbaka genom Stadshuset, uppför och nedför våningarna, och ingenting händer! Det är ju det som är bekymret.

Vi sitter inte här och pratar om detta därför att vi tycker det är kul. Vi tycker att det är tråkigt att man inte levererar de löften man gått till val på och tar vara på det arv man fått från oss på den här sidan salen.

Det är väldigt tydliga frågeställningar. Lidl har inte fått igenom sina fyra markanvisningar. Ett antal andra aktörer bryr sig inte ens om att söka markanvisningar längre, herr ordförande, eftersom det tar så lång tid att det inte är någon idé. Det är verkligheten.

När det gäller Annika Billströms ambition om matpriserna har Göteborg nu varit före oss i 10–15 år. Oavsett vem som styrt har göteborgarna haft lägre priser. Det är väl jättebra att ha den ambitionen, men sanningen är att det inte händer någonting och att det som händer går alldeles för långsamt. Det måste bli resultat *nu* om Kristina Axén Olin och jag ska kunna inviga de här butikerna efter valet.

Det är ju därför vi driver de här frågorna – för att något ska hända hösten 2006, för att något ska stå färdigt så att stockholmarna, pungslagna som de är efter 2:50 i skattehöjning, åtminstone kan få lite billigare falukorv. Men inte ens det klarar ni av att leverera. Det är därför vi ställer frågorna.

Anförande nr 35

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det du sade nu, Mikael, visar bara att jag har rätt. Det viktiga för er är inte möjligheten att handla mat till låga priser; det viktiga är att Lidl får etablera sig, att de får göra det i nya lokaler och att endast bilburna har möjlighet att använda sig av affärerna.

För de flesta människor torde det vara mest praktiskt att kunna handla där man bor. Jag kan inte se någon fördel för aspuddenborna, bredängsborna eller skärholmenborna med att de ska vara tvungna att ha bil för att kunna handla den här billiga maten.

Och varför kan inte Lidl etablera sig i befintliga lokaler? Det finns tomma lokaler i många förortscentrum, och där etablerar sig andra lågprisbutiker – nära där människor bor. Vad är det för fel med det? Varför är det bara nybyggen som räknas, och varför är det bara Lidl som räknas? Lidl är för övrigt välkomna att etablera sig i befintliga lokaler, men då ska inte det räknas för er.

Anförande nr 36

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Frågeställningen handlar ju inte om Lidl utan om etableringen av lågprisbutiker.

Ann-Marie Strömberg avslöjade sig väldigt mycket i sitt inlägg när hon hela tiden återkom till den här förskräckliga företeelsen med de stackars bilburna småbarnsfamiljerna. Jag hör till den grupp småbarnsfamiljer som försöker få livet och någon sorts vardag att gå ihop. Man är då hänvisad till att handla vissa tider på dygnet med familj och annat i släptåg, och då är det väldigt bra att någon gång kunna göra en storhandling i en lågprisbutik. Väldigt många där ute, Ann-Marie Strömberg, har precis de förutsättningarna för att få ekonomin att gå ihop och ha ett vettigt liv. Massor med människor har en sådan vardag, och då är bilen en tillgång och inte ett hot.

Det är också så, Ann-Marie Strömberg, att om man etablerar denna typ av lågpris-handel för bilburna – och jag är den förste att välkomna en etablering i innerstaden, i kollektivtrafikläge och så vidare – pressar man hela prisbilden. Alla aktörer och alla handlare tvingas följa efter nedåt i prisbilden, och det gynnar alla som har storhushåll eller på annat sätt har höga matutgifter. Det är många som har det i Stockholms stad, och i Stockholms län med för den delen.

Kan ni inte vara lite konstruktiva där borta, Ann-Marie Strömberg? Ni sitter på alla maktinstrument och vid alla köttgrytor. Ni sitter på alla nivåer. Kan ni då inte se till att det blir vettiga förutsättningar? Jag vet nämligen varför det inte blir särskilt mycket mer etablerat i Stockholms innerstad i de lägen som ni står här varenda måndag och talar väl för. Det beror på att vi har miljöregler, kvalitetsnormer och en rad andra direktiv som gör det praktiskt taget omöjligt att etablera den verksamhet och handel i de här bottenvåningarna och de här lägena som vi behöver ha.

Jag skulle välkomna, herr ordförande, om man i stället för att stå här och förtala bilburna småbarnsfamiljer ansträngde sig för att minska byråkratin, ta bort regelverken och göra det möjligt att handla i sådana här lågprisbutiker i kvarteret runt Stadshuset. Det tycker jag skulle vara välkommet.

Ann-Marie Strömberg, uppvakta alla dina partivänner på andra sidan vattnet! Ni ska ju rösta om försvaret i morgon. Då kan ni väl få någonting tillbaka, lite bättre regler så att det blir lite mer lågprishandel.

Anförande nr 37

Förste vice ordföranden: Ska vi försöka undvika att komma in i en ny debatt? Nu gäller detta faktiskt lågprisbutiker. Vi försöker hålla oss till det.

Anförande nr 38

Ann-Marie Strömberg (v): Jag kan lägga till en punkt på listan: Det är också otroligt viktigt att man ska vara tvungen att ha bil för att kunna handla i era affärer.

Vad är det för fel på att kunna handla i närområdet? Då behöver man ju inte ta bilen. Jag har svårt att se fördelen för familjerna i till exempel Aspudden med att åka långa vägar för att handla, att behöva ha bilen för att kunna handla i lågprisaffärer, när man kan handla i det egna närområdet och då inte behöver ha bilen. Ni verkar vara oerhört måna om att man ska vara tvungen att ha bil för att kunna handla i lågprisaffärer. Det är det som är det viktiga, att de ska vara till för bilburna.

Vi värnar om alla. Vi vill att lågprisaffärerna ska finnas i närområden. De ska kunna finnas i äldre ytterstadscentrum och där det finns lämpliga lokaler. Systemet i Aspudden är till exempel utmärkt. Det ligger i bottenvåningen, det finns stora lagerlokaler och det finns en stor butikslokal – utmärkt för en lågprisaffär. Vad är det för fel med det?

Varför är det så himmelens viktigt att man ska behöva ha bil när man storhandlar? Alla har inte bil, och även för dem som har bil torde det vara bekvämare att kunna handla där man bor. Jag förstår inte ert resonemang. Vad är det för fel på att ha lågprisaffärer i bostadsområdena där man bor och att kunna gå till affären?

Anförande nr 39

Förste vice ordföranden: Jag påminner återigen om att det gäller etablering av lågprisbutiker.

Anförande nr 40

Borgarrådet Börjesson (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska ägna mig bara åt lågprisbutiker.

Än en gång vill jag i sakfrågan tala om att vi har öppnat fem butiker i höst. Vi öppnar en ny i februari. Det finns 48 olika platser som är aktuella, som vi arbetar med just nu och som vi kontinuerligt följer upp. Jag vet inte vad ni kallar det, men jag tycker att vi är väldigt aktiva när det gäller frågan om lågprisbutiker.

Anförande nr 41

Christopher Ödmann (mp): Det är viktigt att pressa priserna på mat, men vi ska också bibehålla kvaliteten på maten. Stockholmarna är värda mat till bra priser, men också av bra kvalitet.

I Stockholm finns nya lågprisbutiker i kollektivtrafiknära lägen, och det är precis så det ska vara. Om man inte planerar utifrån ett sådant perspektiv är det faktiskt rätt meningslöst att ha låga priser när man ändå tvingas ta bilen. Det finns nästan inget dyrare sätt att handla än när man måste ha bilen för att ta sig dit.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Politiskt ledarskap*

Anförande nr 42

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag såg ett förfärligt inslag på ABC-nytt om en familj i Älvsjö. När de flyttade in i sitt hus för tolv år sedan, eller vad det nu var, visade det sig att Stockholm Vatten glömt att dra avloppsrör till just det huset. Familjen har nu levt i tolv år i detta hus i tron att det funnits ett avlopp, men i själva verket har vattnet bara åkt ut rakt under huset.

När detta uppdagades för några år sedan skulle Stockholm Vatten installera dessa avloppsrör. Man gjorde också det, men det resulterade i en stor översvämning som sedan resulterat i mögel och en massa andra otrevligheter. Något av barnen i familjen har sedan drabbats av allergier, och familjen lever över huvud taget i en helt kaotisk situation.

Stockholm Vatten har medgett att man gjort ett fel men kan inte, vad jag förstår, tala om hur detta ska åtgärdas.

Jag undrar nu om Viviann Gunnarsson har utövat sitt politiska ledarskap som borgarråd och ansvarig för Stockholm Vatten, eller kommer att göra det, för att se till att Stockholm Vatten omgående åtgärdar denna familjs situation och ser till att de får en acceptabel levnadssituation.

Anförande nr 43

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ja, Kristina Axén Olin, det här var ingen rolig historia. Jag har redan innan det här inslaget sändes pratat med Stockholm Vatten om detta, så jag hoppas att det ska bli ett åtgärdande ganska fort.

Det tråkiga är ju att detta inträffat för väldigt länge sedan. Det är ingenting som har hänt under min tid som borgarråd, så det är väldigt svårt att göra någonting åt det på *det* sättet. Det man dock kan göra är att få Stockholm Vatten att så snabbt som möjligt åtgärda situationen.

Jag vet att här finns en tvist i botten kring vem som är ansvarig för vad när det gäller grunden till huset. Det finns också en del andra ursprungliga läckor. Jag vill dock inte ge mig in i den diskussionen, utan det är någonting som Stockholm Vatten får driva tillsammans med familjen.

Anförande nr 44

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag inser att det är en komplex situation. Familjen mår nu också så dåligt att man inte står ut längre utan har valt att stämma Stockholm Vatten. Den delen kan jag alltså hålla med om.

Däremot håller jag inte med om att Viviann Gunnarsson inte kan vidta åtgärder. Kommunala bolag är skattebetalarnas bolag, och ett borgarråd med ansvar för bolagsstyrelsen kan naturligtvis tala om att nu får Stockholm Vatten faktiskt åtgärda den situation som man ändå medger att man har åsamkat denna familj, Bejtoft-Wallander. Annars får man skämmas, både som Stockholmsinvånare och som kommunalpolitiker, om vi skulle stå här och säga att vi inte kan råda över situationen i ett bolag utan att det är för komplicerat.

Jag tycker nog att det politiska ledarskapet gör att Viviann Gunnarsson kan vidta åtgärder.

Anförande nr 45

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Kristina Axén Olin vet ju också att man inte kan göra mer än att säga till bolaget att titta på saker. Sedan måste det hantera detta utifrån sin situation. Det handlar om att titta på båda sidor av saken.

Jag tycker att det är väldigt tråkigt att den här familjen har haft det på det här viset så här lång tid. I grunden är det ett misstag från början, såvitt jag förstår. Det är naturligtvis oförlåtligt att göra ett sådant misstag, men fortsättningen är en process som Stockholm Vatten måste föra med den här familjen.

Anförande nr 46

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Det gläder mig om Viviann Gunnarsson nu säger att hon har sagt till bolaget att rätta till detta. Jag hoppas att Viviann Gunnarsson också följer upp det och ser till att det verkställs.

Som sagt, det var ingen trevlig information man fick från familjen Wallander.

Fråga nr 2. Koldioxidutsläpp

Anförande nr 47

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Jag har en fråga till borgarrådet Gunnarsson.

Jag var på ett kafé i helgen och hittade då tre vykort från miljöförvaltningen i Stockholms stad. De kallar mig växthuseffekten, står det på dem. Det var ganska intressant, för tydligen pågår det en kampanj om att vi stockholmare ska minska våra egna utsläpp av koldioxid.

Går man till miljöförvaltningens hemsida kan man läsa att vi uppmanas byta ut dåliga kastruller mot kastruller med slät botten för att för att få ned våra koldioxidutsläpp med 16 kilo per år. Vi ska byta ut våra färska tomater mot samma mängd morötter för att få ned dem med 6 kilo, och så vidare.

På de här korten uppmanas jag att byta ut munstycket på min dusch för att minska mina koldioxidutsläpp med 54 kilo per år.

Då tänkte jag så här: Om man från politiskt håll uppmanar vanliga människor att minska sina koldioxidutsläpp, vad gör då vänstermajoriteten för att minska statens koldioxidutsläpp? Det visar sig då att koldioxidutsläppen har ökat med 2,5 miljoner ton sedan ni avvecklade Barsebäck 1.

Jag undrar med vilken moral man bedriver en sådan här kampanj när man själv gör precis tvärtom.

Anförande nr 48

Borgarrådet **G u n n a r s s o n** (mp): Ordförande, ledamöter! Jag känner mig väldigt tillfredsställd över att denna kampanj har lyckats så till vida att flera har sett de här korten. Det var precis det vi ville åstadkomma. Det är också väldigt bra att man får frågor kring den. Det gör ju också att vi kan diskutera frågan lite mer ingående.

Nu tycker jag dock att den statliga sidan av saken inte riktigt är mitt ansvar. Den tänker jag inte heller kommentera.

Däremot vill vi gärna försöka komma åt den kommunala sidan av saken. Några av de viktiga saker man kan göra är just de här personliga insatserna, men att försöka uppnå effekter på andra sätt inom Stockholms stad är också väldigt viktigt.

Det vi kommer att göra inför nästa år är att få till ett energicentrum i Stockholms stad där vi ska både spara energi och gå över till olika nya energiformer. Vi kommer att söka bidrag exempelvis när det gäller solcellsanvändning i Stockholm, något som ju minskar koldioxidutsläppen en hel del. Vi arbetar med att gå över till kollektivtrafik i stället för att köra bil, vilket minskar koldioxidutsläppen. Vi försöker få in olika andra bränslen. Nu har vi tyvärr inte helt och hållet rådighet över Fortum, men i den mån vi kan har vi också dialog med Fortum om detta.

Det finns väldigt många saker vi kan göra i Stockholms stad för att både spara energi och gå över till andra energiformer. Det är precis detta vi vill åstadkomma med den här kampanjen.

Anförande nr 49

F r e d r i k M a l m (fp): Koldioxidutsläppen i Sverige har ökat med 2,5 miljoner ton därför att ni på den andra sidan avvecklade Barsebäck 1. Det innebär att 415 miljoner människor skulle behöva byta ut alla sina tomater mot morötter för att detta ska vägas upp. Det betyder att många miljoner människor i Sverige, ungefär fem gånger så många som bor här, skulle behöva byta ut munstyckena på sina duschar för att detta ska motsvaras.

Jag frågar än en gång: Med vilken moral begär ni att alla stockholmare ska öka sina kostnader, byta ut sina munstycken, minska sina bensinutsläpp med 10 procent som ni skriver, köpa nya kastruller och så vidare för att kompensera den nedläggning av fullt fungerande kärnkraftverk som ni bedriver?

Det här är en ideologisk krigföring från er sida. Ni har gått på ideologisk konfrontation mot kärnkraftverken därför att ni är emot dem, och sedan kräver ni att alla stockholmare ska ändra på sina vanor och sitt sätt att leva för att kompensera det. Jag tycker att det är väldigt dåligt. Ni borde också informera om hur mycket ni har ökat koldioxidutsläppen, inte bara tala om hur mycket jag ska minska mina koldioxidutsläpp.

Anförande nr 50

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter och Fredrik Malm! Jag vill inte precis påstå att det är vi som har ökat koldioxidutsläppen. Det är väl den livsstil som väldigt många människor vill ha som gör att koldioxidutsläppen ökar. Om man kör mycket bil är det klart att koldioxidutsläppen ökar – om man inte kör biogasbil eller etanolbil, förstås. Det önskar jag att fler gjorde. Då ökar inte koldioxidutsläppen.

Det här handlar om att alla måste försöka ta ett visst ansvar för att vi ska komma in i ett samhälle som är hållbart på lång sikt. Då kanske man måste ändra sina vanor.

Jag tycker inte att Fredrik Malm behöver byta sina kastruller, men han kanske kan övergå till vatten i stället för sodavatten, till exempel. Då tjänar vi två kilo per 25 flaskor.

Anförande nr 51

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Men då har vi ju fått svar på tal. Då handlar det om att jag ska byta kastruller – eller inte just det, men kanske övergå till att köra en etanolbil för flera hundra tusen kronor. Men Viviann Gunnarssons parti kan gladeligen lägga ned kärnkraftverk och därmed öka koldioxidutsläppen i riket med 2,5 miljoner ton per år!

Att ni kan gå ut med en sådan här kampanj! Jag vet inte om Stockholms skattebetalare vill att skattepengar ska gå till att uppmana människor att lägga ut pengar på att byta munstycken på sina duschar, samtidigt som man vet att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet gladeligen gör precis tvärtom, ökar koldioxiden enormt och dessutom frångår de internationella avtal Sverige har skrivit under om att minska koldioxidutsläppen.

Uppenbarligen handlar inte frågan om att minska utsläppen. Frågan handlar om att ni tycker illa om fullt fungerande svenska kärnkraftverk.

Anförande nr 52

O r d f ö r a n d e n : Du får gärna angripa Socialdemokraterna och Vänstern i ett annat sammanhang, men inte här. De får inte svara här.

Anförande nr 53

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag förstår, Fredrik Malm, att du väldigt gärna vill ha en kärnkraftsdebatt, men jag kommer inte att gå in i den. Jag har inte rådighet över kärnkraften i Sverige. Jag går in på det jag har rådighet över och vad vi har rådighet över i Stockholm.

Vi vill att Stockholm ska bli en koldioxidfri och fossilbränslefri stad om 45 år. För att vi ska kunna bli det måste alla hjälpa till. Vi måste utnyttja vår kreativitet och utnyttja alla möjligheter att ändra från fossilbränslen till andra bränslen. Det har ingenting att göra med det som Fredrik Malm tar upp i sin fråga.

Fråga nr 3. Villkoren för de fristående gymnasierna

Anförande nr 54

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag har tagit fasta på de vallöften Socialdemokraterna ställt ut där ni är besjälade av att det ska vara rättvisa villkor mellan kommunal och fristående verksamhet. Det låter ju väldigt bra. Sedan har dock din företrädare i ämbetet gjort livet surt för friskolorna under två år.

Jag tittade i verksamhetsprogrammet, skolborgarrådet, och förstod då att de kommunala gymnasieskolorna får 2 procents ökning. Sedan tittade jag på de fristående skolorna och tänkte att då får de naturligtvis också 2 procent, för det ska ju vara rättvisa och likadana villkor. Men då ser jag till min stora förvåning, herr ordförande, att två av de allra största programmen där ungefär 3 000 elever går, nämligen naturvetenskap och samhällsvetenskap, får antingen 0,0 procent i ökning eller möjligen minus 0,5 procent.

Då skulle jag vilja fråga ansvarigt borgarråd på vilket sätt detta är likvärdiga villkor för gymnasieelever.

Anförande nr 55

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Tack för frågan, Mikael Söderlund! Jag skulle vilja svara så här, och jag vet att du inte kommer att vara nöjd med svaret: När det gäller utbildningsförvaltningens budget har nämndledamöterna, åtminstone de flesta, fått hem den på sina hallgolv i går. Detta ska behandlas på torsdag, enligt föredragningslistan. Ingen ordentlig diskussion har hunnit föras i partigrupperna.

Jag skulle vilja återkomma till dig i denna fråga när vi har hunnit diskutera ihop oss. De flesta av nämndens ledamöter har inte hunnit läsa verksamhetsplanen. I mitt

ledarskap brukar ingå att jag vill höra med hela gruppen och inte uttala mig förrän vi haft den diskussionen.

Anförande nr 56

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det är väl i och för sig en vecka sedan, eller knappt en vecka, vi fick en genomgång av förslaget till verksamhetsprogram, så det har väl funnits ett antal dagar att fundera över det rimliga i detta.

Egentligen ställde jag frågan ur ett mer principiellt perspektiv. Om ni menar allvar när ni på gator och torg försäkrar och vinner val på att ni inte är elaka friskolemotståndare utan anser att de ska ha likvärdiga villkor undrar jag vad de 3 000 elever ska tycka som valt fristående alternativ just i tron att Socialdemokraterna tycker så och nu upptäcker att ni inte ska lägga på någonting på deras utbildningar.

Alla vet ju att lönerna kommer att öka med 3 procent. De fristående skolorna har också lokalavtal som ökar nästa år, till skillnad från de kommunala skolorna. Detta betyder i klartext att de kommer att få sämre villkor nästa år, medan de kommunala kommer att få det oförändrat eller bättre.

Jag vill också lägga till, inför era funderingar i gruppen, att det finns ett antal utbildningar där man i dag har bristyrken, till exempel barn- och fritidsprogrammet och omvårdnadsprogrammet, som också har minus i sina budgetar för nästa år. Hur ska vi då locka nya studenter och elever till de utbildningarna?

Anförande nr 57

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är väl ingen som egentligen vet hur mycket lönerna ökar. Mig veterligen är de centrala avtalen långt ifrån klara. Man har inte ens börjat förhandla om dem. Var man kommer att hamna i lönekostnader vet i dag varken du eller jag, Mikael.

När det gäller siffrorna har vi tittat på denna tabell, men jag vill återkomma till den. Vi har skickat en del frågor till förvaltningen.

När vi hade den här genomgången av budgeten var den inte så ingående. Om sedan ni i oppositionen fick annan information efteråt kan jag inte svara för det, men jag hade inte fått den förra veckan.

Däremot vill jag alltid, Mikael, innan jag uttalar mig eller fattar beslut ha läst igenom allt material ordentligt. Det är en principalsak för mig. Det har jag inte hunnit göra med de tidsgränser vi haft när det gäller att få ett färdigt material till nämnden och samtliga dess ledamöter.

Självklart tycker vi att fristående skolor ska ha likvärdiga villkor, men vi får återkomma till siffrorna i nämnden.

Fråga nr 4. Ombyggnaden av Skatteskrapan

Anförande nr 58

Ulf Fridbeck (fp): Herr ordförande! Jag har en fråga till Annika Billström angående en fastighet i kvarteret Gamen, tidigare Skattehuset och numera Studentskrapan. Detta är en bytesaffär, som du vet, som egentligen aldrig borde ha gjorts, bland annat på grund av de ofantliga kostnader den genererar. Enda anledningen till att du driver den vidare är att du vill få igenom åtminstone ett av dina vallöften. Det är du också på väg att få i det här fallet.

För några veckor sedan fick vi nya beräkningar på vad ombyggnaden av Skattehuset eller Studentskrapan kommer att kosta. De visade på fördyringar på ungefär 100 miljoner till. Därtill kommer byggherrekostnader, som beräknas till 20–30 miljoner.

Min fråga till dig är: Vem ska betala den här fördyringen?

Anförande nr 59

Borgarrådet Billström (s): Vi hade ju den här frågan uppe i koncernstyrelsen i går. Jag skulle vilja säga så här, Ulf: De ökade kostnader vi har i Skatteskrapan beror på att vi väljer att se till att det blir mellan 3 000 och 4 000 kvadratmeter mer kommersiella ytor. Det är merkostnaden, plus ökade kostnader för fasadelement och fönster.

Men tänk nu: Om vi har ökade kostnader för att vi tillskapar kommersiella lokaler är det ju också så att fler kommersiella lokaler ökar våra intäkter. Detta är ett nollsummespel. Vid redovisningen av ärendet i koncernstyrelsen i går visades att detta är ett nollsummespel.

I de kalkyler som Svenska Bostäder jobbar med ligger dessutom hyran för de 600 studenter som ska bo här, mellan 3 000 och 3 500 kronor i månaden.

Det viktiga är dock att koncernstyrelsen i går enigt begärde fram en detaljerad kalkyl, så långt den är färdig, till den 17 februari när vi har koncernstyrelseöverläggning. Jag känner mig väldigt trygg med den här kalkylen.

Anförande nr 60

Ulf Fridbeck (fp): Ordförande! Annika Billström, det är väl jättebra att man får en ordentlig kalkyl. Det är precis vad vi också driver hela tiden. Vi vill veta vad det kostar innan man ger sig in på äventyrliga projekt.

I Svenska Bostäder har vi också revisorer som granskar verksamheten. De har gjort en revisionsrapport som presenterades för några veckor sedan. Här säger man: Såvitt vi kan bedöma kommer justeringar i kalkylen att göras – precis som du själv säger – men innebära att hyresnivåerna för butiker sänks och att byggutgiften räknas upp. Å

andra sidan säger man att ytterligare byggrätter eventuellt kan tillkomma, men det vet vi ju inte.

Men detta, som de utomstående revisorerna har fått av projektledningen för ombyggnationen, visar ju snarare att det blir just det vi är rädda för, nämligen fördyringar.

Anförande nr 61

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Nej, du kan inte berätta bara ena delen när det gäller projektet, Ulf Fridebäck.

När fullmäktige fattade beslut bestämde vi också att koncernledningen noga skulle följa det här projektet ekonomiskt, byggtekniskt och juridiskt för att garantera koncernstyrelsen och kommunfullmäktige kontroll, på samma sätt som det är viktigt att ha kontroll i ett annat väldigt stort projekt, nämligen ombyggnaden av Vällingby centrum.

Tack vare att vi nu ökar de kommersiella ytorna med mellan 3 000 och 4 000 kronor kvadraten ökar också intäkterna. Så långt man kommit nu i kalkylen, både för Svenska Bostäders och för Carl Bros del, visar ju kalkylen ett överskott. Det vet både ni folkpartister och revisorerna.

Anförande nr 62

U l f F r i d e b ä c k (fp): Som jag sade är det bra att vi får ordentliga genomgångar och kalkyler i sådana här ärenden. Fakta i målet är dock, Annika Billström, att hyresförhandlingarna mellan Hyresgästföreningen och Svenska Bostäder har brutit samman. Ett av de skäl som dina kompisar i Hyresgästföreningen anger, Annika Billström, är just att hyrorna blir för höga, och en av anledningarna till det är fördyringarna och hela affären med Studentskrapan. Det är dina kompisar i Hyresgästföreningen som säger så.

Anförande nr 63

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ja, om det är mina kompisar som säger detta så tror Ulf Fridebäck på det. Men jag vill bara säga en sak: Det som framkommer i revisionsrapporter och i kalkyler är inte det Folkpartiet gick ut med tidigare, nämligen att hyran skulle bli 10 000 i månaden. Kalkylen är fortfarande på mellan 3 000 och 3 500 kronor i månaden. Det är bara så. Kalkylen visar också på ett överskott, vilket gör att hela din argumentation faller.

Att Hyresgästföreningen oroar sig för överskott i byggprojekt har jag aldrig varit med om. Det enda jag varit med om är att man inte vill ha 10 000 kronor i månaden för en studentlägenhet i Skatteskrapan. Däremot vill man ha en hyra på mellan 3 000 och 3 500 kronor.

Jag är väldigt positiv och glad över att du känner en oro för våra vallöften. Men för att uppmuntra dig och minska oron inför jul och nyår skulle jag vilja be dig gå in på www.99steg.info, så får du se vilka fler steg vi har bockat av.

Fråga nr 5. Pappersinsamlingen

Anförande nr 64

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Herr ordförande! I februari innevarande år tillställde Arbetsmiljöinspektionen Sita, en av entreprenörerna för insamling av papper i Stockholm, en underrättelse om att upphöra med fastighetsnära tidningsinsamling, så kallad port- och grindhämtning.

Nu hopar sig farhågorna inför årsskiftet att detta producentansvarstagande blir svårt att uppfylla. Många tror att tidningarna kommer att hamna någon annanstans när entreprenörerna får svårigheter att ta hand om dem. Risken är att tidningarna kommer att hamna i exempelvis hushållssoporna eller i gaturummet. I båda fallen är det ett kommunalt område som drabbas.

Min fråga till ansvarigt borgarråd för renhållningen är: Vad har staden gjort hittills i frågan under de här tio månaderna för att säkerställa att vi slipper de här problemen, och vad har staden för beredskap för att komma till rätta med dessa problem som väldigt många pekar ut som kommande?

Anförande nr 65

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Anders Hellström, det finns ju två entreprenörer. Detta att man inte hämtar vid portar och grindar gäller på norra sidan av staden, inte på södra. Där har man på något sätt lyckats klara arbetsmiljöbestämmelserna, och i den mån man inte gör det kommer man ändå att fortsätta med hämtningen.

Det är Arbetsmiljöverket som har gått ut med bestämmelser kring detta och Sita som entreprenör som inte har lyckats hantera det. Uppdelningen mellan producentansvar och stadens ansvar – vi kan bara upphandla en entreprenör, och sedan får de hantera detta – gör det ju väldigt svårt.

Det vi har kunnat göra är åtminstone att få fram containrar som kommer att stå på återvinningsstationernas platser. Detta tycker jag är en ganska dålig lösning. Jag skulle vilja att vi försökte kunna fortsätta att ha hämtning. Renhållningsförvaltningen har därför fått i uppdrag att titta på om inte staden kan se till att det finns kärl på åtminstone vissa platser. En återgång till att låta människor lämna på återvinningsstationerna är en serviceminskning som i alla fall inte jag tycker är en bra lösning.

Det är väldigt svårt att hantera det här. Jag har samma oro som du, Anders Hellström, för att människor i stället ska skicka ned tidningarna i sopnedkastet så att de går till

bränning, och då blir det som sagt stadens problem. Jag har dock gett renhållningsnämnden genom dess ordförande uppdraget att försöka lösa frågan så snabbt som möjligt.

Anförande nr 66

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Herr ordförande! Det stämmer, som miljöborgarrådet säger, att det är den ena av entreprenörerna som har fått det här föreläggandet. Men det beror ju på att det är Sita som för närvarande har hela staden. Det sker en förändring där vid årsskiftet då Resta får entreprenaden att samla in returpapper söder om Slussen. Underrättelsen från Arbetsmiljöinspektionen är alltså ställd till Sita som entreprenör. Man har inte kunnat göra någonting åt Resta som inte har börjat jobba med ärendet än.

Vi står dock, vilket du också erkänner, inför ett stort kommunalt problem om det nu blir så att tidningarna hamnar i hushållssoporna, vilket jag befarar och många med mig. Till exempel säger verkställande direktören för Pressretur, det materialbolag som ansvarar för frågan: Då får väl tidningarna packas ur hushållssoporna innan hämtningen sker. Det kan man ju fråga sig om det är rimligt.

Vad kommer de entreprenörer som staden upphandlat för insamlandet av hushållssopor att säga om de får en mängd – och detta är tunga saker – nya fraktioner i det som ska gå till förbränning? Jag ser med oro på det som komma skall.

Anförande nr 67

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag kan inte säga annat än att jag ser på detta med lika mycket oro som du, Anders. Även om jag har gett i uppgift att försöka lösa detta ser det ut att vara en typisk sådan där fråga som biter sig själv i svansen. Det finns liksom ingen lösning.

Problemet är att vi inte kan gå emot Arbetsmiljöverkets bestämmelser. Om vi kunde det skulle vi göra det, för då kunde vi överklaga. Detta är dock inte ens lagstadgat, och det är det som är ett av problemen. Då kunde vi åtminstone få en prövning av saken, men det kan vi inte nu.

Anförande nr 68

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Problemet är ju att detta är ett lagstadgat producentansvar som ligger ovanför våra huvuden. Så långt är det korrekt att detta inte *direkt* berör oss. Frågans kärnpunkt är dock att detta kan komma att ramla ned på vårt bord och hamna hos oss som jobbar och betalar skatt i den här kommunen. Det är det som oroar oss.

Sedan måste man också lyfta fram problematiken som de två entreprenörerna lyfter fram. Framför allt Sita säger att man kommer att lösa detta, vilket du berörde, med fler behållare som ska kunna ställas ut i gaturummet. Det innebär ju, med den problematik med bygglovshantering för återvinningsstationer vi har framför allt i inner-

staden, att vi kommer att få en mängd olika nya bygglovsansökningar för detta. Det vore ju bra om det gick att ordna, men både du och jag vet att detta inte är någonting man gör i en handvändning. Vi vet också att tillgången på plats inom tullarna för uppställning av sådana här saker är väldigt mager.

Man måste ställa sig frågan: Har de tagit det här på största allvar? Vad gör staden i frågan? Att bara tillse att renhållningsförvaltningen får detta uppdrag tycker jag är lite klent i sammanhanget. Det krävs kraftfulla åtgärder här och nu.

Anförande nr 69

Borgarrådet *G u n n a r s s o n* (mp): Nu är det ju så att det är renhållningsförvaltningens uppdrag att träffa de här avtalen med de olika entreprenörerna och se till att de följs.

När det gäller återvinningsstationerna är byggloven inte något problem. Det kommer att ställas ut ett antal stationer. Personligen är jag dock inte nöjd med det, utan jag vill försöka hitta en möjlighet till fortsatt hämtning vid portar och grindar.

Det är ju också så att man måste betrakta tidningspapper som en resurs. Det är inte ett avfall utan en resurs i en annan hantering. Det jag tycker skulle vara en oroväckande utveckling är ifall vi kastade vårt eget papper i soporna och började importera tidningspapper någon annanstans ifrån. Jag håller helt med om att vi måste arbeta hårt för att inte hamna i den situationen.

Fråga nr 6. Barnomsorgsgarantin

Anförande nr 70

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Jag tänkte ställa en liten fråga om barnomsorgsgarantin.

Vi ser nu hur det blir fler och fler barn i kö ute i stadsdelsnämnderna. Hos oss på Norrmalm klarar vi oss än så länge, men i Katarina-Sofia har man 150 barn i kö och i Bromma 300.

Det finns nu en diskussion om vad man egentligen ska prioritera. Vi har väl haft lite informella diskussioner hos oss: Ska vi prioritera barnomsorgsgarantin, eller är det minskning av barngrupperna som gäller?

I en artikel i DN i dag uttalar Gunnel Enström att de prioriterar barnomsorgsgarantin, och det låter väl vettigt och sunt. Min fråga lyder: Stöder du denna prioritering – att prioritera barnomsorgsgarantin framför löftet om att minska barngrupperna, som antagligen kommer att bli väldigt svårt att hålla ändå?

Anförande nr 71

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är ju positivt att det föds så mycket barn. Jag blev själv farmor för andra gången i torsdags. Det tycker jag är väldigt kul.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att prioritera barngruppernas minskning. Det beror förstås på mina erfarenheter från ytterstaden, där vi ser hur viktigt detta är för barnens vidare skolgång. Någonstans känner jag att det blir mycket bättre för barnen att till exempel kunna få med sig svenska språket redan från förskolan i stället för att betala dyra kostnader sedan när barnen går på högstadiet eller i gymnasieskolan.

Det ena tar dock inte ut det andra, utan barnomsorgsgarantin är också viktig. Man får titta på vad det beror på att köerna är längre i de stadsdelar du nämner. I den stadsdel jag är van vid behöver vi inte ha den diskussionen. Vi kan göra både–och, både minska barngrupperna och behålla barnomsorgsgarantin.

Anförande nr 72

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Jag tolkar ändå svaret så att du prioriterar minskning av barngrupperna. Det är ju ganska tråkigt, om vi nu går mot en tid då det blir allt svårare att klara barnomsorgsgarantin för alla föräldrar som vill ha en plats.

Det är väl i och för sig vällovligt att ha ambitionen att sänka barngrupperna, men frågan är om det är viktigast i en tid när fler kanske kan komma ut på arbetsmarknaden och då behöver få hjälp med sin barnomsorg.

Anförande nr 73

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Vad jag sade nyss var att det ena inte tar ut det andra.

Minskning av barngrupperna har dock varit ett prioriterat område för oss sedan vi tog över efter valet, och det finns en anledning till detta. Personalen ska hinna med barnen på ett bättre sätt, ge dem de kunskaper som behövs och kunna ge dem språkkunskaper så att de ska klara skolan bättre i framtiden. Detta är ett prioriterat mål för socialdemokratin.

Anförande nr 74

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Ja, vi har förstått att det är ett prioriterat område för socialdemokratin. Frågan handlar om när saker och ting ställs på sin spets och man måste göra en prioritering. Men då har vi fått ett besked i dag: Det som då prioriteras är minskning av barngrupperna, inte barnomsorgsgarantin.

Då vet vi också vad vi ska svara föräldrar som inte får någon plats: Det är tyvärr så att vi prioriterar minskning av barngrupperna, inte barnomsorgsgarantin. Då vet vi var vi står. Vi tycker att ni tar ett felaktigt beslut, men det är en annan femma.

Anförande nr 75

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Barnomsorgsgarantin ska hållas, Sebastian. Vi har lagt ut pengar till barnomsorgen, och det finns stimulansmedel för att kunna bygga ut barnomsorgen i stadsdelarna. I de specifika stadsdelar som du nämner får man dock titta extra noga på vad detta beror på. Detta är inte ett problem för hela staden.

I Kista, den stadsdel jag är mest bekant med, har vi aldrig någonsin haft problem med vare sig det ena eller det andra. Minskning av barngrupperna har pågått samtidigt som vi också kunnat hålla barnomsorgsgarantin. Man får titta på stadsdel för stadsdel, och extra noga på de stadsdelar som tydligen har problem.

§ 15 Fyllnadsval (mem. 12, 13, 14, 15, 16, 17 och 20 för år 2004)

Anförande nr 76

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Memorial 15 och några ytterligare handlar om stiftelserna. Förra gången beslöt vi att återremittera ärendet om att utse styrelse-representant i Anna Johansson Visborgs stiftelse med hänsyn till att vi först skulle bestämma oss för om vi ska ha någon representant i den stiftelsens styrelse eller inte. Detta synsätt bör även gälla alla de övriga stiftelserna.

På den här listan finns några helt kommunala stiftelser, Stiftelsen Hotellhem och så vidare, där det inte finns någon annan aktör. Jag yrkar bifall till valberedningens förslag men vill ändå säga att jag förutsätter att vi nu ganska snabbt i kommunstyrelsen får möjlighet att ta ställning till vilka stiftelser som staden ska ha representation i och inte.

Om fullmäktige skulle avslå detta ärende i dag så skulle situationen bli rätt så rörig i de stiftelser som vi ensamma är huvudmän för. Ärendet måste upp i kommunstyrelsen, men jag har inget annat yrkande än valberedningens.

§ 18 Stockholms stads Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program – STAN-programmet (utl. 2004:181)

Anförande nr 77

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stads tobaks-alkohol- och narkotikapolitiska program är nu uppe för beslut. Glädjande nog är vi faktiskt överens om det.

Programmet bygger på ett helhetsperspektiv och visar på principer, mål och prioriteringar, tar hänsyn till de aktuella forskningsresultaten och är direkt kopplat till gällande nationella mål och handlingsplaner. Det bygger på tre hörnstenar, nämligen förebyggande arbete, tidiga insatser samt vård och behandling.

Programmet detaljstyr inte det praktiska arbetet utan utgör ett ramverk för den samlade strategin i missbruksfrågor. Förebyggande insatser är i sin tur uppdelade i två punkter, där det ena benet utgörs av frågor om begränsning av tillgänglighet, som handlar om till exempel riktlinjer för serveringstillstånd, tillståndsgivning och tillsyn för alkoholservering, folkölsförsäljning, tobaksförsäljning samt utbildningsfrågor i alkoholservering, insatser mot langning samt lokala ordningsstadgan – var man alltså får dricka alkohol i offentliga miljöer.

Det andra benet i förebyggande insatser handlar om begränsning av efterfrågan. Det bygger på samspel mellan olika insatser där just samspelet fyller en väldigt viktig funktion. Det handlar om samspel mellan bland annat föräldrar, familj, skola, arbetsliv, fritid, nöjen, krogar och särskilt sårbara individer. Man kan också tänka sig att börja arbeta redan på barnavårdscentrale och mödravårdscentraler. Och framför allt ska man inte glömma förskolan.

Tidiga insatser behövs för att man ska identifiera och stödja personer som befinner sig i risksituationer eller personer med riskbeteenden så tidigt som möjligt, så att de inte ska behöva komma i alltför svåra situationer. Ju tidigare man sätter in insatser desto bättre. Helst ska de naturligtvis inte alls behöva hjälp.

Vård och behandling är en rubrik, och den säger ju vad det handlar om. Det handlar naturligtvis om åtgärder mot de problem eller skador som kan uppstå på individuell nivå. Inom samtliga områden finns det ett inriktningsmål samt prioriterade inriktningar under alla dessa olika tre punkter. Det är väldigt tydligt beskrivet vad programmet går ut på, vad det är man ska jobba med.

Slutligen handlar det också om stadens roll som arbetsgivare. Kommunstyrelsen ska utarbeta en övergripande personalpolitisk drogpolicy för staden. Jag tycker att det är väldigt tråkigt att staden över huvud taget inte har en personalpolitisk policy för sitt arbete mot droger i staden. Detta är inledningen på ett sådant arbete. Just när det handlar om personalen så handlar frågan också om att sopa rent framför egen dörr – det behövs för att staden på ett trovärdigt sätt ska kunna jobba med de andra frågorna också.

Det är bra struktur på detta program, det ger en ram för hela stadens arbete på ett samfällt sätt. Det ska underlätta uppföljningen och det ska också kunna ge kvalitetssäkring.

Detta är första gången som staden över huvud taget antar ett sådant här program. Utbildningar ska genomföras på bred front. Det arbetet har redan startat. Det viktigaste är att detta handlar om samarbete, samarbete är nyckeln. Det ska vara ett samlat, gemensamt engagemang. Man ska inte bara kunna säga att det är en grupp som ska arbeta med dessa frågor, eller en annan grupp. Man ska samarbeta över ett brett fält, såväl inom olika områden av branschen som inom delar av landstingets verksamhet. Skolan ska inte jobba för sig, den ska också samarbeta med de andra instanserna inom till exempel en stadsdel. Vi ska inte glömma att även ta med föräldrarna och övriga familjen i detta viktiga arbete.

Med detta yrkar jag bifalla till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 78

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Stadens tidigare alkohol- och drogpolitiska strategi antogs 1995 och reviderades 1998. Det är sex år sedan. Sedan dess har inte tillvaron stått stilla. Förutsättningarna har förändrats bland annat genom en ökad internationalisering och anpassning till andra länders förhållanden och förutsättningar, på gott och ont. Tillgängligheten till droger har ökat, och därmed också ungas exponering och utsatthet.

Den aktuella lagstiftningen har förändrats. De nationella målen för folkhälsa har tillkommit, liksom nationella handlingsplaner för både alkohol- och narkotikapolitiken. Tobakslagstiftningen har skärpts. Kunskaperna om framgångsrika metoder har ökat och spritts och kommit även våra drogsamordnare till del liksom dem som aktivt arbetar med frågorna på stadsdelsnivå.

Omvärldsförhållandena har blivit mer komplexa och fordrar därmed ett både bredare och mer lokalt anpassat arbetssätt för att det ska bli framgångsrikt. Därför gäller STAN-programmet i alla nämnder och bolag i tillämpliga delar men med alldeles särskilt tyngdpunkt i stadsdelsnämnderna tillsammans med alla berörda parter i ett lokalt anpassat program som kan följas upp inom ramen för stadens integrerade system för ledning och styrning.

STAN-programmet har en mycket hög ambitionsnivå. Det finns två skäl till detta, två grundförutsättningar. Vi har nu en nedåtgående trend, glädjande nog, beträffande skolungdomars droganvändning. Det är två drogvaneundersökningar efter varandra och CAN:s nationella studie som visar detta. Detta ger oss en chans, ett gyllene tillfälle, att med kraftigt förebyggande arbete i ungars vardag ytterligare stärka trenden långsiktigt. Då kan inte ambitionsnivån vara annat än hög just för att stärka ungdomars egna restriktiva inställning.

Vi vågar ha en hög ambitionsnivå eftersom vår fokusering och våra satsningar på barn och unga ger en sammantaget mycket god grund för ett brett anlagt, lokalt

förankrat och starkt kunskapsbaserat drogforebyggande arbete. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 79

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Fru ordförande! I mångt och mycket är vi överens om STAN-programmet. Mycket av det som föredragande borgarrådet sade kan jag faktiskt hålla med om.

Det är några saker som jag känner är angeläget att påpeka när vi nu har den här diskussionen. Om vi studerar knarket och flödet av knark i Stockholm så är inte min bild av detta inte lika positiv som Monika Lindhs. Det beror dels på minskningen av antalet poliser i staden, som avgör ifall det är mer eller mindre riskfyllt att långa knark, dels på den nuvarande majoritetens vilja att liberalisera den restriktiva narkotikapolitiken bland annat genom sprututbytesprogrammet. Stockholms stads majoritet har nu har ställt sig positiv till att staden ska vara med i ett sådant försök trots att alla undersökningar enligt mitt förmenande visar att ett sådant program inte minskar antalet knarkare.

När det gäller alkoholen är det en annan bild som visar skillnader mot knarket. Detta beror delvis på att man kan använda alkohol i normal omfattning, och medborgarna kräver egentligen att vi ska respektera ett normalt användande av alkohol. Däremot är det bekymmersamt att ungdomar i större utsträckning använder alkohol. Jag fick så sent som förra veckan en bild av situationen i Skåne, som kanske har drabbats värst, av den illegala alkoholhanteringen som gör att ungdomars alkoholdrickande i dag är okontrollerbart. Att gå till Systemet är något som de flesta skåningar inte existerar, enligt rapporten – man köper i stället sin alkohol i en grannfastighet.

Det är också viktigt att tala om föräldrarnas ansvar. Det arbete som Presens bland annat utför för att minska och upplysa föräldrar och ungdomar om konsekvensen av en alltför tidig alkoholdebut är viktig och måste fortsätta.

Det som skiljer i inställning mellan den borgerliga oppositionen och majoriteten är frågan om huruvida ett program av den här arten även ska innehålla ett personalpolitiskt avsnitt, ett avsnitt om staden som arbetsgivare. Vi menar att detta inte hör hemma i stadens alkohol- och narkotikapolitiska program. Ett sådant avsnitt hör i högre grad hemma i stadens personalpolitiska program, och det handlar om hur vi ska arbeta gentemot personalen. Jag yrkar bifall till den moderata reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 80

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande, ledamöter! Vi står inför väldigt stora utmaningar i arbetet med de sociala frågorna i Stockholm. I vissa frågor har vi en samsyn, i andra frågor står vi oerhört långt ifrån varandra.

När det gäller det förebyggande arbetet i Stockholm har både majoriteten och oppositionen del i att Stockholm ligger i framkant, för det gör staden. Presens

drogsamordnares arbete och ett väldigt idogt förebyggande arbete i Stockholm över huvud taget har gett resultat. På det här området ligger Stockholm långt före både Göteborg och Malmö, och det kan vi alla ta åt oss äran av, tycker jag. Med de resurser och den kompetens som finns i den här staden ska vi också ligga före när det gäller det förebyggande arbetet. STAN-programmet är ytterligare ett steg på vägen.

Vi måste satsa på det förebyggande arbetet, på vård och behandling och på att på alla sätt vara beredda att möta ett ökat missbruk. Vi måste bli bättre på att möta missbrukarna tidigt och ha en flexibel socialtjänst, bättre samverkan med landstinget och en ständigt pågående kompetensutveckling.

Utvecklingen när det gäller just alkoholdrickande är oerhört oroande. Antalet sökande till öppenvården har ökat dramatiskt. Ökningen av allvarliga alkoholrelaterade sjukdomar i Stockholms län har gått i taket; speciellt oroliga måste vi vara för unga och medelålders kvinnor som ökar sin alkoholkonsumtion. Väldigt många ligger alltså i riskzonen. Vi riskerar att få fler hjälpsökande. Just därför blir moderaternas inställning väldigt märkligt, exempelvis när det gäller att restaurangerna ska få bestämma sina öppettider själva. Sådant ligger inte i linje med den rådande situationen.

När det gäller att hitta en struktur för att möta problem – alltså samordning, kompetens, engagemang och resurser – så finns det redan oerhört mycket i staden. Det finns en pågående samverkan; exempelvis öppnar vi snart i Katarina–Sofia en öppen mottagning tillsammans med stadsdelsnämnderna Maria–Gamla stan, Katarina–Sofia och landstinget. Detta är en offensiv satsning som vi måste se mer av i stadsdelarna. Självklart är en fungerande välfärdspolitik också en förutsättning för detta arbete.

I Stockholm står dessa frågor ganska högt på agendan, och det tycker jag att vi ska vara väldigt tacksamma för, det finns ett politiskt engagemang. Det kan man se om man läser alla utlåtanden.

Hela det socialpolitiska området är värt att sätta högt på den politiska agendan, tycker jag som är socialpolitiker. Lika mycket energi som vi har lagt ned på att diskutera trängselavgifters vara eller icke vara skulle vi behöva lägga ned på att diskutera socialpolitiken. Vi har ett gemensamt ansvar för den situation som råder i Stockholm just nu, både majoriteten och oppositionen. Detta visar inte minst den kartläggning som har gjorts av situationen i Stockholm. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 81

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Fru ordförande! Mycket av det som Karin Rågsjö sade är sant. Det är därför som jag blir orolig när jag läser stadsdelsnämndernas budgetar och läser om den verksamhet som bedrivits i år. Resurserna som ska användas för att hjälpa dem som har hamnat på sned har minskat. Antalet gånger som individ- och familjeutskottet inom socialtjänstförvaltningen har sammanträtt har halverats i år. Min egen stadsdelsnämnd har under 2004 inte haft en

enda alkoholist som har behövt vård och omsorg enligt LVM. De har tydligen försvunnit. Denna trend ser man i allt fler stadsdelsnämnder.

Här sägs att vi har höga ambitioner, men ni avsätter inga resurser för att hjälpa dem som faktiskt vill komma ifrån sitt missbruk eller som måste få hjälp mot sin vilja, för att komma ifrån missbruket.

Du angrep oss för att vi vill ha öppna restauranger. Jag tycker att det är viktigt att ha en gränslinje som är glasklar mellan vanliga människors önskan om att få gå ut på krigen en fredagskväll och ta sig en öl, och missbrukspolitik. Det är två helt skilda saker.

Anförande nr 82

K a r i n R å g s j ö (v): Jag börjar med att kommentera öppettiderna på restaurangerna. Man måste alltid arbeta med en helhetsbild över staden. Tillgängligheten betyder väldigt mycket. Jag gillar också att gå på krogen, jag gillar också restauranglivet, men när jag ser den ökande konsumtionen, specifikt bland unga vuxna, så blir jag orolig. Därför tycker jag självfallet att restaurangerna inte själva kan få bestämma sitt öppethållande. Vi har en väldigt liberal restaurangpolitik i Stockholm redan, och det finns inte så otroligt få restauranger i Stockholm, och särskilt inte på Södermalm där jag själv bor – tvärtom.

Så till det du sade om resurser. När det gäller stadsdelsnämnderna så har de i år tilldelats betydligt större resurser än vad ni ville ge dem. Ni har en totalt centralstyrd stad i er budget. Det stämmer att vi har tvingats minska resurserna i socialtjänstnämnden, tyvärr. Vi kommer att hantera detta. Det viktiga är ändå att stadsdelsnämnderna nu har fått möjlighet att arbeta aktivt med de sociala frågorna.

Anförande nr 83

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med dig, Karin Rågsjö, om att talarlistan vid en sådan här debatt borde ta upp många fler namn. Det här är nämligen en av de viktigaste frågorna i samhället och detta påverkar alla samhällsgrupper och slår igenom alla strukturer.

Det handlar om solidaritet med dem som inte klarar av att hantera alkohol och droger. Jag skulle önska att vi kunde ha några alkohol- och drogfria zoner i vårt samhälle. Det skulle kunna vara under graviditeten, barndomen, i arbetslivet, trafiken och idrotten. Om vi kunde arbeta på ett särskilt sätt och se till att alkoholen inte fanns med i de sammanhangen så skulle vi nå långt.

För stadens del skulle jag önska att den motion som jag skrivit, och som så småningom kommer att behandlas här i fullmäktige, angående alkohol i stadens vagnpark skulle bifallas som ett steg i denna riktning.

När det gäller STAN-programmet så är vi, som redan påpekats, i huvudsak överens. Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen!

Det handlar om att se vad som är bäst för de svaga. När jag läser de undersökningar som gjorts i staden ser det ut som om trenden har vänt när det gäller ungdomarna, men konsumtionen i Stockholm ligger klart högre när det gäller vuxnas konsumtion. Här i Stockholm förbrukas många fler liter alkohol än i övriga landet, och i spåren följer våldsbrott och en mängd elände för enskilda personer. När man studerar undersökningarna och jämför med vad Polisen säger och vad Maria Ungdomsmottagning säger så visar det sig att dessa senare inte har riktigt samma bild av verkligheten som undersökningarna visar. Det är viktigt att det är verkligheten som vi bygger våra insatser på och inte kartan.

Jag skulle önska att vi också kunde ta krafttag i översynen av krogarna i staden. Det är ju ändå så att Polisen även i det fallet framhåller att det förekommer överkonsumtion och massor med narkotika, inte bara bland besökarna utan också bland dem som arbetar på krogarna. Man trodde att de få svartkrogarna skulle försvinna om krogarna hade öppettill klockan fem på morgonen, men det har inte blivit någon skillnad i det fallet.

Det märkliga är också att tillståndsutskottet inom socialtjänstnämnden inte har dragit in några tillstånd trots att vi de senaste åren har exempel på både överservering och vapenbrott i anslutning till restaurangerna.

Det räcker inte med framåtsyftande program, utan det måste också finnas tydliga utvärderings- och uppföljningsinstrument, och man måste också våga fatta beslut om att dra in tillstånd om restaurangerna inte följer de regler som är uppställda. Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas reservation!

Anförande nr 84

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är bra med ett program och det är bra att det denna gång också innefattar tobak. Det finns en hög ambitionsnivå i programmet och det är bra, men det krävs också kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar så att vi verkligen ser vilka effekter som blir resultatet av arbetet.

Staden ska naturligtvis göra allt som går för att motverka skadligt bruk och missbruk, men det kommer inte att räcka. Förutom program krävs samarbete. Vi måste få stopp på den kriminella hanteringen av sprit och narkotika, och då krävs det fler poliser. Vi måste få minskade införselkvoter, och då är det EU-nivån som gäller. Här liksom överallt annars är det samarbete som är avgörande för att få framgång.

Det allra viktigaste är att motverka tidig alkoholdebut för ungdomar och att de aldrig på börjar med rökning eller narkotikamissbruk. Om vi ska lyckas med det så är det viktigt med de tidiga insatserna, och det är föräldrarnas insikt och medverkan som är avgörande. Föräldrarna är barnens främsta förebilder, vad man än säger. Då får det inte vara så som en av våra stadsdelsnämndspolitiker har berättat, nämligen att fältassistenterna inte är välkomna att tala om förebyggande arbete och alkohol och narkotika på föräldramötena i den stadsdelen. Fältassistenterna hänvisas till att hålla egna möten. Så kan vi inte ha det i vår stad.

När det gäller alkohol och ungdomar så är det så att vissa stadsdelar är mer ansatta än andra, även om det har minskat totalt sett i staden. De mest ansatta är de mer välsituerade stadsdelarna. Där har vi något att jobba med.

Narkotikahandeln är också ett jättestort problem. Vi har fler drogarenor ute i våra olika stadsdelar, och även i detta fall fyller Polisen en viktig funktion.

Vi lever i en helt annan värld nu än för några år sedan. Vi måste inse det och inrätta planer och program utifrån detta. Men i det här programmet är det viktigt att tydligheten förstärks när det gäller krav på uppföljning av de verksamheter och planer som berörs i programmet. Det är särskilt viktigt för skolan, och det är viktigt för att kunna påverka ungdomars droganvändning.

När det gäller missbrukarvården så finns det i dag mycket forskning och kunskap om effekter av olika behandlingsmetoder, och det måste ligga till grund för all missbrukarvård. Sista delen av programmet berörde även Peter Lundén-Welden. Det handlar om en mycket viktig fråga för staden som arbetsgivare, men vi tycker att detta behöver genomarbetas på ett betydligt bättre sätt, och vi tycker inte att dessa frågor hör hemma i just det här programmet.

Jag håller med om att vi behöver sopa framför egen dörr, men kanske inte just i det här programmet utan kanske tillsammans i andra personalpolitiska dokument. Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 85

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! STAN-programmet är ett utmärkt program. Viktigast är dock hur man kommer att följa upp det. Alla har ansvar i de olika nämnderna som har denna uppgift.

Det förebyggande arbetet är naturligtvis det viktigaste på lång sikt, och det kräver också att man tillför resurser och inte kortsiktigt skär ned fritidsverksamheter, fältassistenttjänster och socialsekreterartjänster för att bara nämna några exempel.

Många av dessa frågor berör också ämnen som vi i Stockholms stad inte kan påverka. Jag håller med Ann-Katrin Åslund om att det krävs minskade införselkvoter för sprit.

När det gäller att rehabilitera vuxna missbrukare måste vi också fundera på vad vi rehabiliterar dem till. Vilket liv ska de leva när de blivit drogfria? Vad erbjuder samhället dem? Hur många arbetsgivare tar emot dem med öppna armar? Hur skapar vi arbeten för människor som kanske inte fungerar till hundra procent.

Med den funderingen yrkar jag i alla fall bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 86

Borgarráðet Ólafsón (v): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant, och skulle ha varit ännu mer intressant, om det hade blivit sambehandling som det var tänkt från början av detta ärende med de interpellationer som berör STAN-programmet. Då hade det blivit tydligt den alkoholpolitiska debatt som vi förde vid förra fullmäktigesammanträdet då Moderaterna mycket tydligt mälde ut sig från resten av deltagarna i den här salen i den alkoholpolitiska debatt som vi förde då.

Vi har även i dag fört en alkoholpolitisk debatt i en annan interpellationsdebatt, och därför känns det lite tråkigt att det inte blir någon längre debatt nu. Man får vara glad över att vi ändå har debatterat denna fråga så många gånger och så flitigt.

Jag har bara några kommentarer till de inlägg som gjorts. Ewa Samuelsson berörde frågan att krogarna innebär stora problem och att överkonsumtionen stor och att det såväl handlar om dem som besöker krogarna som dem som jobbar där. Det är därför som man har de här projekten med krogar – Krogar mot knark – där man faktiskt tar upp alkoholrelaterade problem eftersom det också är ett missbruk när man använder det i alltför stor utsträckning.

Du berörde också en fråga som berör tillståndsutskottet. Det är klart att även i den frågan framgår skiljelinjen här i salen i den alkoholpolitiska debatten tydligt. Inte desto mindre är det viktigt att lagstiftningen följs, och åtminstone ett tillstånd dras in vid varje sammanträde. Det är inte så att utskottet inte tar i med hårdhandskarna, det tar faktiskt i med krafttag.

I vissa fall kan det dock vara svårt med bevisningen, och det är det som ibland är det krångliga i kråksången. Minst ett tillstånd dras alltså in vid varje sammanträde.

Slutligen vill jag beröra en mycket anmärkningsvärd sak. Jag vet inte om övriga i fullmäktigesalen uppmärksammade det. Peter Lundén-Welden avslutade sitt anförande med att tala om att krogarna själva kunde fattade beslut om öppettiderna och det handlade om en viss skillnad, skillnaden mellan vanliga människor och missbrukare.

Därför måste jag fråga Peter Lundén-Welden: Vad är en missbrukare? Är det en vanlig människa eller en människa från Mars eller en ovanlig människa. Eller är det så att någon av oss här i salen eventuellt skulle kunna ha alkoholproblem, skulle kunna vara missbrukare utan att vi andra kände till det? Är den människan i sådant fall en ovanlig människa? Eller är det faktiskt inte det som är det största problemet, nämligen att ett missbruk är något som alla människor, alla vanliga människor och medborgare i Stockholms stad hamna i?

Det vore ju intressant att höra Peter Lundén-Welden utveckla sin tes.

Anförande nr 87

Peter Lundén-Welden (m): Fru ordförande! Jag tycker att frågan var lite konstig. Om vi har ett socialborgarråd i Stockholms stad, i den näst näst största

politiska församlingen i landet, som efter två år inte vet vad en alkoholmissbrukare är, så blir jag orolig.

En alkoholmissbrukare – jag är inte någon expert eftersom jag är politiker och lekman – är en person som lider under tvånget av att missbruka. Det går ofta ut över hans eller hennes familj och barn. Man är inte medveten om sitt missbruk, och man försätter sig i en ekonomisk situation där allt mer av de pengar man tjänar går åt till missbruk. Man klarar inte av att gå till jobbet för att man missbrukar.

Det finns ganska mycket man kan säga om vad en missbrukare är. Men jag trodde inte att jag skulle behöva lära socialborgarrådet vad det handlar om. Det är klart att vi kan sätta oss hos Presens och ta en diskussion i den frågan.

Att kunna se skillnad på en människa som kanske tar sig ett glas vin på fredagskvällen eller som går ut på en pub och tar sig en öl och en människa som lever under en ganska svår situation beroende på att man inte kan dra gränser, är något som jag trodde att socialborgarrådet klarade av.

Anförande nr 88

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag konstaterar att Peter Lundén-Welden inte har något svar på sitt påstående – tyvärr. Jag är ledsen över att behöva konstatera det. Jag är också ledsen över att behöva konstatera att ni – eller åtminstone inte Peter Lundén-Welden – inte har förstått angreppssättet och hela synsättet i STAN-programmet.

Kan du nämna någon som ligger i riskzonen? Är det en ovanlig människa eller är det en vanlig människa? Det var faktiskt det som du talade om. Jag tycker att detta på ett tydligt sätt belyser den problematik som ni har inom ert parti med väldigt alkoholliberala ståndpunkter.

§ 19 Handikappolitiskt program för Stockholms stad (utl. 2004:182)

Anförande nr 89

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Även i detta program är vi glädjande nog faktiskt huvudsakligen överens här i salen. Det är alltid bra att vara ense, för program ska ändå tillämpas en tid, vi ska jobba aktivt efter dem och därför är det väldigt bra att vi är överens. Och det är vi.

I detta program säger vi att man inte ska ha en egen bilaga utan det ska arbetas in på ett bra sätt i budgeten, och verksamhetsplanen ska bli en naturlig del i verksamheten. Det är ju helt riktigt, egentligen, och det borde naturligtvis alltid ha varit så, men så duktiga har vi inte varit. Vi vet av erfarenhet att vi ibland har fattat beslut som var felaktiga och att vi inte tänkte oss för. I det här fallet är tanken att vi ska ha gjort ett bra arbete innan vi fattar beslut.

En annan viktig sak är att alla måste arbeta med frågorna. Ibland har det varit vissa, ganska utpekade förvaltningar som har arbetat med handikappolitiska frågor, men detta är faktiskt allas ansvar i staden att arbeta med de här frågorna.

Det är också viktigt med uppföljning, särskilt när man ändrar och under en övergångsperiod inte har en egen bilaga. Därför står det också att det handikappolitiska programmet ska följas upp av kommunstyrelsen så att man också ser att det blir verkningsfullt och inte bara något som vi fattar beslut om i dag.

Det finns en reservation som i huvudsak handlar om att man efterlyser en ekonomisk kalkyl. Om man har läst programmet så kan man se att det står att vi följer den nationella handlingsplanen och att kostnaderna ska finansieras inom ramen för den ordinarie verksamheten. Poängen med detta program är ju att det faktiskt ska vara en ordinarie verksamhet, att det faktiskt ska vara väldigt naturligt för oss att arbeta efter dessa principer hela tiden. Därför ska det naturligtvis vara inbakat i den ordinarie budgeten. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 90

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara ge en känsla av hur det är att vara exkluderad från etablissemangen. Teckenspråket är de dövas första språk. Riksdagen har teckenspråk på sin hemsida men det har inte vi på www.stockholm.se. Att göra Stockholm till världens mest tillgängliga stad handlar om att i stort och i smått visa att man menar allvar med de högtravande orden. Det är bra med ett handikappolitiskt program och det här är ett bra förslag, men besluten som påverkar funktionshindrade fattas ofta någon annanstans, ofta i stadsdelsnämnderna.

Vi ska inte tro att handikapperspektiven kommer att finnas med i de enskilda politiska besluten bara för att vi antar ett handikappolitiskt program – det gäller att jaga vinster hela tiden.

Det är bra att budget och verksamhetsplanering ska användas och att förvaltningar och bolag är ägare av handikappfrågorna och att de ska beskriva problem och lägga fram åtgärdsförslag. Problemet när det gäller att betona handikappfrågor är inte Margareta, utan Erik Nilsson – stackars Mirja, tänker jag – och stadsdelsnämnderna. Utan någon förståelse sker rejäla neddragningar på särskolan och färdtjänsten, möjligheten att välja skola när färdtjänsten försvinner från fritids och så vidare, att utöva idrott när tolkar för döva saknas. Vad hjälper det lilla Lydia, 7 år, om hon ska gå på fotbollsskola men enbart tillsammans med hörande tjejer och det inte finns någon tolk. Hennes mamma vet inte om det är fotbollsträning nästa gång eller om den är inställd. Tolkar saknas när man ska gå till banken. Synskadades ledsagare är sjuka och så vidare.

Jag vill ge några råd när det gäller SLK:s anvisningar för budget: samarbeta med landstinget! Det står inte så mycket om det i den här texten. Tolkcentralen har till landstinget. Samarbeta med brukarna, de har inte kommit med i programmet alls, tyvärr. Vid utbildning inom fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar behöver handikappfrågorna betonas och det behövs inspiration och goda idéer. Jag vill att brukarna och handikappråden är med vid den utbildningen. Det står ingenting i texten om vem som ska hålla utbildningen. I övrigt yrkar jag bifall till oppositionens reservation!

Anförande nr 91

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Om jag inte hade varit så dålig och glömsk utan tränat intensivt så skulle jag i alla fall kunnat säga att jag heter Margareta Olofsson och är borgarråd. Det har jag lärt mig teckna på teckenspråk, tack vare Nina.

Det här programmet är utarbetat inte tillsammans med brukarna personligen men i alla fall tillsammans med brukarnas organisationer, brukarnas företrädare. Det har varit viktigt att de ska varit med i detta arbete, för att vi som ofta missar ganska mycket inte skulle missa så mycket i detta arbete. De har varit med och utarbetat hela programmet. Självfallet ska de också vara med framöver i de organisationer och föreningar där de är representerade.

Anförande nr 92

N i n a E k e l u n d (kd): Tack, Margareta! Jag vet att du har ett engagemang på det här området. När jag tänker på brukarna tror jag att det kan vara bra att vi i större utsträckning försöker få med dem. Jag tänker på föräldrar, på dem som är särskilt utsatta och så vidare, på dem som är handikappade själva. De kanske inte alltid hinner med eller kommer in i arbetet i handikappråden och deras organisationer.

Då kan det vara bra skicka ut enkäter. Det finns ju system för att få in brukarna på ett bra sätt i arbetet. Jag tror att det skulle vara bra för oss i staden att försöka hitta andra sätt att nå brukarna än de gängse, både organisationer och brukarna, för jag tror att man ibland kan få olika svar.

Anförande nr 93

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Nu ska vi tala om ett program ytterligare och detta program är minst lika viktigt som det som vi debatterade nyss. Det här programmet är ambitiöst och har högt uppsatta mål, men för att det ska fungera gäller det att precis alla tar sitt ansvar. Det är viktigt att alla nämnder och bolag tar sitt ansvar, men det räcker inte med det, det gäller också att alla tjänstemän tar sitt ansvar och verkligen inser att detta är en viktig fråga. I det läget krävs det kunskap och fantasi.

Som Nina sade kan man få information på olika sätt, det gäller att tänka efter lite, och det gäller att sätta sig in i situationer som kan uppstå för den som har ett handikapp.

Handikapprådets synpunkter är väldigt viktiga. De måste komma med i arbetet på ett mycket tidigt stadium. De som har allra mest kunskap om detta är ju faktiskt handikapporganisationerna. Det är de som i verkligheten har drivit verksamheten framåt, det är de som har pekat på missförhållanden och som har gått i bräsch. De fyller en mycket stor funktion.

Det arbete som de bedriver brukar kallas intressepolitiskt. Majoriteten har minskat anslagen till organisationer och föreningar. Majoriteten vill särskilt att man i fortsättningen inte ska ägna sig åt intressepolitiskt arbete. Det är klart att det kommer att bli väldigt svårt för handikapporganisationerna, och det kommer att vara en stor förlust för oss om vi faktiskt har ambitionen att Stockholm ska blir den allra mest tillgängliga staden år 2010. I det arbetet behöver vi nämligen deras hjälp. Då ska vi inte beskära deras resurser.

Anförande nr 94

K a r i n R å g s j ö (v): Så kommer diskussionen att handla om organisations- och föreningsutskottet igen. Ett tjänstemannaförslag kommer att behandlas på måndag. Det tycks inte bli just handikapporganisationerna som drabbas av nedskärningar men det finns riktlinjer för organisations- och föreningsutskottet.

Självfallet måste både majoriteten och oppositionen fundera över vilka organisationer som passar. Hur ska vi arbeta med organisationerna? Vilka ska vi stödja? Organisationerna slåss med varandra när behoven blir större. Det handlar om missbruk, om hemlöshet, om utsatta kvinnor, om hedersrelaterat våld etcetera. Man kanske måste hitta en annan struktur på arbetet, men det är inte så att vi ska skära på biståndet till handikapporganisationerna. Vi kanske ska föra en större diskussion om detta i socialtjänstnämnden och i organisations- och föreningsutskottet om hur vi kan följa riktlinjerna.

Anförande nr 95

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det låter väldigt viktigt, det Karin säger om att man inte tänker skära ned bidragen till handikapporganisationerna. Det var en väldigt trevlig julklapp i dessa tider. Jag tycker också att det är bra att de här frågorna om

organisations- och föreningsutskottet tas upp till ytan eftersom detta ju visar att det är väldigt mycket politik i de här frågorna.

Det var också roligt att höra Karin räkna upp alla de organisationer som är viktiga och som bedriver viktig verksamhet. Det visar ju att frivilligarbetet i vår stad fyller en viktig funktion och det verkar som om du erkänner det. Det var en ännu bättre julklapp.

Anförande nr 96

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det handikappolitiska program som vi nu i stort sett är ense om och tycker är väldigt bra, utgår från FN:s standardregler, Agenda 22, med en direktkoppling till den nationella handlingsplanen och inriktningsmålen för Stockholms stad. Därmed kan man säga att det finns förutsättning för det mycket idoga vardagliga och allvarliga arbete som behöver göras på alla nivåer i denna fråga, eftersom också här ambitionsnivån är hög.

Reservanterna uttrycker ett slags oro för att detta skulle vara ett nedprioriterat område eftersom man integrerar handikappfrågorna i verksamhetsplanen, men det stora problemet har ändå hittills varit att tidigare planer och policyer inte har haft någon uttalad och direkt koppling till stadens system för uppföljning – i vart fall har man inte kunnat införliva policyprogrammen i verksamhetsplaner, verksamhetsberättelse, Tertial I:or, Tertial II:or och så vidare. I och med att vi för in handikappfrågor i alla nämnder och styrelser på det sättet så blir det också ett mycket allvarligt arbete som kan granskas.

De åtgärder som varje nämnd och förvaltning har att kartlägga ska också ska kostnadsberäknas. Det ska göras en långsiktig åtgärdsplan, och man ska studera vilka mål man kan uppnå nu, vilka vi måste vänta med att nå och hur ska de uppnås. Senast år 2010 ska man ha uppnått de mål som man har föresatt sig. Vi betonar också att stadens alla delar måste samarbeta med sina handikappråd, inte bara för samarbetets egen skull utan just därför att där finns en kompetens som staden behöver för att kunna uppfylla intentionerna i det handikappolitiska programmet. Jag ser fram emot det arbetet. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 97

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens hemställan! Jag har några viktiga tankar.

1980 antog Sveriges regering och riksdag ett handikappprogram. Staten lovade tillgänglighet, och det stod då att det arbetet skulle ta 20 år. År 2000 kom det ett nytt handikappprogram från staten. Vet ni vad som utlovades då? Det utlovades tillgänglighet om tio år. Detta kanske är ett problem med den här typen av program, vi kanske bör fundera på var problemet ligger. Vem har funktionshindret i förhållande till förverkligandet av en tillgänglig stad?

Ganska ofta är det vi som har det största funktionshindret. Det ges väldigt stora löften, men det är väldigt lätt att glömma att det finns olika praktiska sätt att uppnå dessa mål. Bland annat sägs det att vi ska verka aktivt för att få fastighetsägare, näringsidkare, myndigheter och organisationer att eliminera hinder för tillgänglighet – men det sägs ganska lite om hur vi ska gå till väga.

I det sammanhanget kan jag påminna om sådant som ni har berört i andra diskussioner, nämligen att det är viktigt att vi som arbetsgivare inser att vi har problem med diskriminering. I första hand handlar det inte om att skapa arbetsplatser för funktionshindrade – i första hand gäller det insikten om att vi har en tendens att bortse från kvalificerad arbetskraft.

Det är viktigt med krav, som till exempel antidiskrimineringsvillkor i offentliga upphandlingar. Det kommer också att gälla funktionshinder. Det är viktigt att varje offentlig upphandling ställer tillgänglighetskrav. Det är viktigt att staden vid beviljande av utskänkningstillstånd också ställer krav på tillgänglighet till restauranger. Det är ett väldigt konkret sätt att uppnå tillgänglighet ute i samhället.

Staden har olika maktbefogenheter, och det gäller då att använda dem och inte bara uttala trevliga ord.

Till slut kan jag säga att ett av problemen inte är handikapporganisationerna. Det är inte så många i den här salen som kan sägas ha ett handikapp som är ett externt funktionshinder. Detta handlar också om representationen i den här salen, och den frågan bör vi alla fundera på.

Anförande nr 98

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är några små saker jag vill beröra. Monika Lindh nämnde året 2010. Det är korrekt att vi har åtagit oss att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Och det är faktiskt inte så många år kvar, det var länge sedan vi satte upp det där målet. Vi får jobba på ganska hårt.

Jag vill också berätta att jag utmanade de andra nordiska huvudstäderna när deras representanter var här vid Nordiska rådets session. Jag utmanade dem och de antog utmaningen, så det skulle vara pinsamt om vi inte vinner den utmaningen eftersom det var jag som startade detta.

Vi har haft många debatter är i salen om tjänstemannaförslag som framlagts och som man tagit till intäkt för att föra debatt och skriva artiklar om och så vidare, och det har vi väl aldrig tidigare gjort. Eftersom någon här i salen var tacksam över julklapparna så kan jag berätta om en ytterligare som jag jobbar med. Det är kanske intressant i detta sammanhang när vi talar om att alla måste få insikt, att alla måste förstå vad det handlar om och alla måste jobba med detta program.

Jag arbetar stenhårt för att vi ska genomföra utbildning för tjänstemännen, samtliga, men också för alla politiker. Det tror jag är minst lika viktigt, för det är faktiskt ändå politikerna som slutligen fattar besluten. Det är också politikerna som slutligen har

ansvaret att se till att vi blir världens mest tillgängliga huvudstad år 2010, inte minst för alla de människor som berörs i Stockholms stad.

Anförande nr 99

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag vill understryka det som Margareta sade angående politikers ansvar.

För några år sedan satt jag på ett möte med politiker och företrädare för en del handikapporganisationer. Politikerna hade just varit med på en resa genom Hammarby sjöstad, som då var helt nybyggt, och fick se hur otillgänglig den stadsdelen är. Politiker från alla partier har varit bekymrade inför dessa organisationer.

Vi hade väldigt höga ambitioner. Hammarby sjöstad skulle vara det mest tillgängliga området i Sverige. Trots den höga ambitionen misslyckades vi. Det som hände var att politikerna började prata om att det var tjänstemännen som hade tillåtit detta. Det blir väldigt märkligt när man måste påpeka att detta handlar om politiska beslut. Om politikerna inte tyckte om tjänstemännens beslut, varför tillät man dem då? Detta är något som vi gör varje dag, och det är något som vi måste fundera över.

I det sammanhanget har jag en konkret idé. Om vi skriver in i markavtalen att det som byggs på marken ska vara tillgängligt och att byggaren under alla omständigheter måste bygga tillgängligt, även om han måste göra det i efterhand och även om han har fått godkänt från tjänstemännen, så kommer de gissningsvis att göra det. Det är ett sätt att uppnå ambitionen.

*§ 22 Ny organisation för verksamheten inom gatu- och fastighetsnämnden
Organisationsöversyn av gatu- och fastighetskontoret och förslag till ny organisation
för verksamheterna inom gatu- och fastighetsnämnden och dess kontor (utl. 2004:202)*

Anförande nr 100

Borgarrådet Billström (s): Fru ordförande! Det här ärendet handlar egentligen om politikens två uppgifter. Den första uppgiften är vi väldigt trygga i, alltså den rent partipolitiska där vi med våra värderingar som utgångspunkt riktar oss till olika väljargrupper och bildar opinion. Den andra uppgiften är den förvaltningsorganisatoriska, att tillse att våra förvaltningar och bolag fungerar väl, att skattekrona används rätt. Det är vår gemensamma uppgift och det är också vårt gemensamma ansvar.

Ibland debatterar vi här i fullmäktige till nästan hundra procent program och riktlinjer, och då angriper vi varandra och slipar på våra formuleringar. Detta är mycket viktigt och centralt i en demokrati. Det är viktigt att synliggöra motsättningar, att synliggöra alternativ. Det är det som är politikens nerv.

Men vad händer om vi tappar fokus på vår andra uppgift? Vad händer när vi ägnar all kraft åt pajkastning och retorik i stället för att också sköta vårt förvaltningsuppdrag? Då kan det bli slarv med skattebetalarnas pengar. Då kan organisationen i staden bli ineffektiv och byråkratisk, och då kan förvaltningar börja leva sina egna liv.

Förvaltningar eller bolag sväller och blir överorganiserade och de har dåliga styr-, kontroll- och uppföljningssystem. Detta sker alltid på verksamhetens och skattebetalarnas bekostnad.

Gustaf Möller, tidigare socialdemokratisk socialminister, sade en gång: varje förslösad skattekrona är en stöld av folket. Jag håller verkligen med honom. Det är därför det är dags att vi tar vårt förvaltningspolitiska ansvar. Det är inte antalet förtroendevalda och deras arvoden som stjälper Stockholms verksamheter – jag tycker snarare att det är för få politiker än för många.

Det vi inom majoriteten har bestämt oss för att inom den här mandatperioden genomföra är översyner och genomgångar av samtliga bolag och förvaltningar i Stockholm. Jag tror att de översynerna kan frigöra och ge möjlighet att omfördela både en och två skattekronor i vår budget. Först ut i översynerna har varit utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och gatu- och fastighetsförvaltningen. I dag ligger gatu- och fastighetskontorets ärende på fullmäktiges bord.

Det har gått tio år utan att någon översyn har gjorts. Uppdraget låg i budgeten även under Moderaternas ledning. Vi har tagit emot en konsultrapport som visar att betydande effektiviseringar kan göras – effektiviseringar på mellan 75 och 165 miljoner kronor. Vi föreslår en uppdelning i två förvaltningar och två nämnder. Syftet är naturligtvis att renodla och skapa föredömen i leverans, i kvalitet och i tid. Slutsatsen blir ju att åtgärder som hela tiden förbättrar vår service och vår

välfärdsorganisation självfallet måste vidtas. Om några år ska Stockholm bli en stad som serverar sina medborgare effektivt och en stad där varje skattekrona används effektivt. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 101

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Fru ordförande! Det är obegripligt för en utomstående betraktare att just den här frågan har fått denna väldiga laddning under hösten. Det finns ju viktiga och mindre viktiga frågor ur ett medborgarperspektiv och frågan om hur vi organiserar våra kontor borde ju vara av relativt mindre vikt. Jag skulle kunna tänka mig att hota med att avgå om det var någon väldigt stor ideologisk fråga som jag inte fick igenom i något sammanhang – men knappast i frågan om hur ett kontor är organiserat. Det sätt på vilket denna fråga har spelats upp inom Stockholms socialdemokrati – inför öppen ridå – saknar motstycke. Sprängkraften i den här frågan är obegripligt både för medborgarna och för oss andra som tittar på vid sidan av Socialdemokraterna. Detta går ju inte att sakligt förstå.

Jag har funderat länge: är det bra eller dåligt med ett eller två kontor? Jag gick tillbaka i handlingarna för att se hur man resonerade 1993. Man tyckte då att det var väldigt klokt att trafikfrågor, gatufrågor, markfrågor och exploateringsfrågor hänger ihop. Så tyckte Carl-Erik Skårman, så tyckte Annika Billström som gatu- och fastighetsborgarråd – du hade aldrig något förslag då om att dela kontoret. Så tyckte Sten Nordin och så tycker uppenbarligen Roger Mogert – det är väl därför som han inte vågar vara här i kväll: han delar inte Billströms uppfattning.

Alla som har suttit på den här posten har inte tyckt att det är ett problem. Tvärtom är det bra att trafikfrågorna och exploateringsfrågorna hanteras tillsammans. De hänger ihop. När man ska bygga en kåk i staden, så ska det skrivas ett exploateringsavtal och då är både markfrågor och frågor som rör trafikföringen på gatan utanför involverade. Dessa frågor måste samordnas. Nu samordnas de i gatu- och fastighetsnämnden och av ett gatu- och fastighetsborgarrådet.

Om man delar upp dessa frågor i två nämnder, två förvaltningar, två rotlar med fler borgarråd, då måste samordningen i stället ske någon annanstans, nämligen på finansroteln – och det är naturligtvis det som Billström är ute efter.

Om man är missnöjd med den politiska ledningen i gatu- och fastighetsnämnden, då bör man byta ut den. Om den samordningen inte fungerar så är det ju ordföranden i gatu- och fastighetsnämnden som bör bytas ut. Med det här förslaget splittras hela kontoret fastän det är så uppenbart för alla att dessa frågor hänger ihop. Och detta är för oss obegripligt.

Det är svårt att frigöra sig från misstanken att när gatu- och fastighetskontoret påpekade viktiga invändningar i Billströms stora projekt att bygga om Skatteskrapan till studentlägenheter och hur olönsamt detta kommer att bli, då bröt den här diskussionen ut om att kontoret måste slaktas och delas. Det är svårt att frigöra sig från tanken att dessa båda händelser hänger ihop, att detta förslag är en hämnd från Billström på gatu- och fastighetskontoret. Nu ska de minsann tryckas till! De ska inte

vara så självständiga och ha så många åsikter och komma med besvärliga invändningar!

Herr ordförande, för oss är detta självklart en praktisk fråga om hur kontoren ska grupperas och organiseras. Det är självklart när man studerar frågan att trafikfrågor och mark- och exploateringsfrågor hänger ihop precis som 1993 och precis som Annika Billström tyckte när hon själv var gatu- och fastighetsborgarråd och det bör därför vara *ett* kontor. Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen!

Anförande nr 102

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det var inte en borgerlig reservation, utan det är Moderaterna och Folkpartiet som står för den.

Kristdemokraterna stöder uppdelningen av gatu- och fastighetskontoret och har därför endast lagt ett särskilt uttalande. Det vi har starka synpunkter på är hanteringen av ärendet.

Vi tycker att det är märkligt att den här organisationsutredningen kom till kommunstyrelsen så sent. Om ni hade förankrat ett så här stort politiskt beslut på ett tidigt skede så hade det säkert underlättat den storm som nu har varit kring ärendet. Jag håller med Jan Björklund om att det är märkligt att en organisationsfråga på detta sätt hamnar i medierna. Hade ärendet skötts på ett annat sätt hade det säkert kunnat förankras bättre.

Det är också så att gatu- och fastighetsnämnden har en del synpunkter på att frågan inte heller där är förankrad. Det är mycket allvarligt eftersom det är många infrastrukturfrågor och inte minst bostäder som hanteras i den här nämnden.

Vi tror att det finns besparingar att göra i den här omorganisationen, och det är viktigt att en så här stor omorganisation genomförs. Det är många människor som är inblandade och därför är det viktigt att en genomförandeplan utarbetas för att minska den oro som alltid uppkommer vid stora förändringar – inte minst i det här skedet med den turbulens som har varit tidigare.

En tydlig genomförandeplan med ansvarig projektledare måste utarbetas så att också vi i kommunstyrelsen blir delaktiga i frågan.

Jag undrar också varför borgarrådet Billström just i den här frågan tar fram ett gammalt uttalande av Gustaf Möller. Varje förslösad krona är en stöld från skattebetalarna, det citatet skulle man kunna anföra i många ärenden som hanteras av majoriteten. Det känns lite onödigt att upprepa det i just detta ärende som ju har diskuterats mycket ändå.

Till sist vill jag understryka att det är mycket märkligt att gatu- och fastighetsborgarrådet inte är i salen när denna fråga behandlas.

Anförande nr 103

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande, fullmäktige! Vi lever i en föränderlig värld. Vi lever i en storstad som har 47 000 kommunalt anställda och har en omsättning på nästan 30 miljarder kronor. Det är självklart att en stad av Stockholms storlek och dignitet alltid har behov av att göra olika former av både översyner och omorganisationer. Vi har dessutom säkerligen olika politiska uppfattningar i den här salen om hur staden bäst ska organiseras, vad vi tycker att staden ska göra och vad som mer ingår i det civila samhällets uppgifter. Så långt kan vi nog alla vara överens!

Vi tycker också att det är viktigt med kompetensutveckling på olika sätt, men vi i de borgerliga partierna tycker att kompetensutveckling är så viktig att den ska vara en naturlig verksamhet i samtliga förvaltningar och bolag hela tiden. Ni i majoriteten har valt att föra de frågorna från den ordinarie verksamheten och har till i stället en särskild fond som under ett par år ska finansiera kompetensutveckling.

I viss mån kan vi nog bli överens beträffande den här stadens behov av omorganisationer, men det går en stor och viktig skiljelinje som handlar om ledarskapet. Gatu- och fastighetsförvaltningen har 1 073 personer anställda, hade i alla fall det i början av året. Det är en otroligt stor förvaltning med många personer som har sin dagliga gärning där och som gör ett bra jobb.

Jag fick reda på att den här konsultrapporten fanns när jag vid ett tillfälle var inbjuden att träffa ett antal personer i en styrgrupp tillsammans med konsulterna som då föredrog det förslag som de troligen skulle komma att avge. Detta var i början av våren. Redan då tog jag upp hanteringsfrågan till diskussion och sade till Annika Billström hur viktigt det var att, oavsett vad man tyckte i sak, snabbt fatta beslut. Det är ett helt orimligt politiskt ledarskap, tycker jag, att låta personal vara oroad över sin semester.

Annika Billström lovade därför på detta möte – trots att jag inför borgarrådssekreterare och andra sade att jag inte trodde att tidsplanen skulle hålla – att beslut skulle komma att fattas före sommaren.

Den här konsultrapporten blev offentlig i maj, och jag kan för tydlighetens skull säga att jag också har vacklat i frågan om vad som är det bästa. Men efter att ha träffat ett antal byggherrar och företrädare för fastighetsbolag och pratat om tillväxt för Stockholm har jag fått klart för mig att branschen tycker att detta blir ytterligare en myndighet att ha att göra med. Personligen har jag kommit fram till att jag tror att den här delningen är olycklig.

Att i ett politiskt ledarskap hantera personal på det sättet visar att våra synsätt skiljer sig åt. Jag tycker att det politiska ledarskapet hade varit att ge verksamhetsmål, effektiviseringsmål och annat till ledningen för kontoret. Sedan är det nämndens sak att tillsammans med ledningen för förvaltningen presentera hur detta ska gå till. Detta är ytterligare en fråga där jag kommer att skämmas för Stockholms ledning.

Anförande nr 104

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Organisationsförändringar inom en kommunal förvaltning är ju inte en fråga som medborgarna direkt konfronterar mig med på gatan. Inte ens när det handlar om en förvaltning som ansvarar för så viktiga och för många medborgare oerhört påtagliga frågor som den fysiska miljön i Stockholm eller som är så stor att den har över tusen anställda.

För den framtida politiska styrningen av gatu- och fastighetsfrågor och inte minst som ansvariga för en så stor del av stadens viktiga medarbetare är det viktigt att vi diskuterar denna fråga seriöst, även om den gäller något så föga attraktivt som organisationsförändringar.

Miljöpartiet har länge förespråkat att trafik- och markfrågor politiskt ska kunna hanteras mer fokuserat. De omfattande föredragningslistorna och de täta och långa mötena är inte minst för många fritidspolitiker en ohanterlig situation. Det är svårt att verkligen få genomsyn i frågorna.

Vi har också länge förespråkat att stadsdelar ska få större befogenheter på områden som medborgare lokalt engagerar sig mycket i. Vi välkomnar därför det förslag som finns om att dela upp gatu- och fastighetsnämnden och att ge stadsdelsnämnderna ökade befogenheter även i frågor som gäller investeringar för parkmark.

Jag noterar att man, när man talar med lokalpolitiker och ser vilka medborgarförslag som nu kommer in till våra stadsdelsnämnder också märker att oerhört många av förslagen handlar om frågor som stadsdelsnämnderna i dag inte har behörighet att handlägga.

Det är ett problem att vi har skapat stadsdelsnämnder som vi använder i majoriteten och från Miljöpartiet sida starkt argument kring en lokal demokratireform, att då inte också ge stadsdelsnämnderna kompetens och befogenheter på sådana områden där medborgarna lokalt engagerar sig. Jag tror att vi alla här i salen vet hur mycket ett träd i en park eller en plaskdamm för barnen eller andra saker inom parkområdet faktiskt engagerar medborgarna på det lokala planet.

Det sägs att exploaterings- och trafikfrågor hänger nära ihop, men sanningen är att exploateringsfrågorna hänger nära samman med väldigt många nämnder och förvaltningar i staden, till exempel miljöfrågorna. Vi vill inte göra ytterligare en större förvaltning med miljöfrågor.

Processen har gått väldigt snabbt. Vi har inte påskyndat den utan snarare försökt att få en process där man kan hantera den här frågan. Stora organisationsförändringar tar tid, och den tiden ska man nog se över.

Anförande nr 105

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Det kan inte vara en snabb process. Den här konsultrapporten blev offentlig i maj. I sex månader, Åsa, har

personalen på gatu- och fastighetskontoret gått omkring med vända och oroats över sina jobb – bara för att ni inte har kunnat komma fram till beslut.

Jag kan inte förstå hur du över huvud taget kan säga att det har varit en snabb process. Vet du vilken oro du har skapat för alla de över tusen personer som jobbar där? De har tvingats gå över sommaren och undrat om de har sina jobb kvar, om de ska jobba i en annan förvaltning eller inte. Säg inte att det är en snabb process – ni hade kunnat vara färdiga före sommaren om ni hade velat. Men ni har ju haft bekymmer i era partier.

Anförande nr 106

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att jag blev missförstådd. Det jag menade var att det var en snabb politisk process att diskutera en så stor och omfattande omorganisering. Det har gått väldigt snabbt, tycker jag.

Jag håller inte med finansborgarrådet om det hon sade i sin föredragning om att vi i majoriteten har kommit överens om att vi ska genomlysa varje förvaltning och bolag i staden från organisatorisk synpunkt. Det är klart att man ska ha ett gott förvaltarskap och se till att det inte försnillas skattekonor, men jag tror att vi gör oss själva en otjänst om vi ska göra den här typen av genomlysning på varenda förvaltning. En sådan genomlysning behöver ta tid.

Beslutet ska naturligtvis av personalskäl fattas så snabbt som möjligt. Jag kan bara beklaga att det har tagit så lång tid som blivit fallet.

Anförande nr 107

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Fru ordförande, fullmäktige! För allas skull vill jag bara säga att genomlysningar inte ska göras av organisatoriska skäl, de ska alltid göras av verksamhetsskäl.

Att Björklund försöker förminska även den här frågan är jag inte ett dugg förvånad över. För mig handlar detta inte om frågan om huruvida det ska vara en eller två förvaltningar, eller om min prestige kräver något eller inte. Ärligt och uppriktigt kan jag som förutvarande gatu- och fastighetsborgarråd titta Sten Nordin som förutvarande gatu- och fastighetsborgarråd och Roger Mogert i ögonen och säga att vi inte har haft fullständig kontroll, inte fullständigt inflytande.

Vi har inte kunnat garantera att varje skattekonor har använts effektivt. Försök inte göra den här frågan till en personlig fråga. Den handlar om verksamhetsmässiga genomlysningar. Den handlar om att tillse att varje skattekonor används effektivt, och du försöker förminska den frågan. Jag beklagar det djupt, Jan Björklund.

För mig handlar det om att ta ställning till frågan om ifall vi kan frigöra medel, om vi kan omfördela. Jag har försökt att tydliggöra detta i budgeten för år 2005. Det handlar om att frigöra ekonomiska budgetmedel från facknämnder och föra över till SDN-sektorn. Vi har sagt oss i valprogram och annat att vi vill prioritera välfärds-

frågorna, och då måste vi tillse, utan att höja skatten, att vi skapar en effektiv organisation, att vi använder skattemedlen effektivt och att vi är trygga med att vi fördelar om så att människor känner att det är god kvalitet. Det är syftet.

Vi kommer att gå vidare, det är viktigt, och jag kan inte som ansvarigt finansborgarråd säga nej till en omfördelning av 100–160 miljoner kronor. Det går inte. Vi har en budget på 27 miljarder. Det är klart man kan likna detta vid frågan om ifall glaset är halvfullt eller halvtomt. För mig är det alltid möjligt att gå vidare och göra verksamheterna effektiva. Det är mitt medborgaruppdrag, och det är det vi är på väg att göra nu: använda skattekrönorna effektivt, välja politisk vilja före byråkrati och se till att omfördela för att klara av att ta ansvar för välfärdsfrågorna Stockholm.

Anförande nr 108

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! finansborgarrådet ägnar sitt inlägg åt att argumentera på punkter där vi är i stort sett överens. Det är väl ingen som motsätter sig att man minskar storleken på gatu- och fastighetskontoret? Vi har just i politisk enighet i utbildningsnämnden, som är den andra tunga förvaltningen, gjort en mycket stor nedskärning av förvaltningen. Vi har inte behövt dela den i två förvaltningar, vi har gjort en mycket stor nedskärning ändå.

Frågan om ifall det ska vara en eller två förvaltningar har inte att göra med hur stor förvaltningen ska vara, det har att göra med frågan om ifall det är ändamålsenligt att frågorna hänger ihop eller splittras.

Annika Billström och jag själv satt här i fullmäktige i början på 1990-talet och röstade för att man skulle slå ihop gatukontoret och fastighetskontoret, för då innebar det besparingar, då gav det mer pengar till välfärdssektorn. Då var det effektivt. Jag menar att det fortfarande är effektivt. Alla de som har lett gatu- och fastighetsnämnden, både under borgerliga och socialdemokratiska perioder inklusive Annika Billström själv, har ju inte haft någon invändning utan tyckt att denna samordning fungerar bra. Men nu plötsligt, när du är finansborgarråd, ska makten flyttas från gatu- och fastighetsledningen till finansroteln – det är ju det som den här förändringen går ut på.

Anförande nr 109

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): För det första är det så, Jan Björklund, att jag hade invändningar när jag var gatu- och fastighetsborgarråd. Jag försökte förändra och förbättra. Jag tror säkert att Sten Nordin har jobbat på samma sätt, och jag är övertygad om att Roger Mogert också gör det.

Vad det handlar om är ju ett synsätt på verksamheterna. Ibland är det också så, om vi verkligen ska vara självkritiska, att vi inte har tagit vårt ansvar och renodlat gatu- och fastighetskontorets verksamhet utan lagt på förvaltningen uppgifter allt eftersom, vilket också ibland har skapat otydligheter.

Till syvende och sist är det vi som har det övergripande ansvaret. Antingen tycker man att det är effektivt eller så tycker man inte det. För min del vill jag använda de skattekronor som frigörs på ett bättre sätt, därför att jag har 15 års erfarenhet som vice ordförande, som ordförande och som oppositionsledare av ett antal förvaltningar i Stockholm.

Anförande nr 110

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Hur en stad organiserar sig uppfattar vi i första hand som en praktisk fråga och inte direkt som en principiell sådan. Det beror helt enkelt på vilka uppgifter som ska lösas; det är det som avgör sättet att organisera verksamheten. Det gäller alltid att sträva efter att uppnå en så effektiv och överblickbar organisation som möjligt. Det är viktigt ur ekonomisk synpunkt lika mycket som när det gäller möjlighet att styra och påverka. Ewa Samuelsson har tidigare berört processen i det här ärendet.

Jag tänkte uppehålla mig vid möjligheten att styra och påverka och jag kan instämma i många av de argument som Åsa Romson framförde.

I dag ha gatu- och fastighetsnämnden ett 70-tal ärenden att ta ställning till vid varje sammanträde. Man kan jämföra det med en stadsdelsnämnd som har 20–30 ärenden. Dessutom är gatu- och fastighetsnämndens verksamhetsområde hela staden medan stadsdelsnämnderna har ett mer begränsat geografiskt område. Det är alltså betydligt enklare att sätta sig in i ärenden i stadsdelsnämnden än i gatu- och fastighetsnämnden – allra helst om man är fritidspolitiker. Läger man därtill att arvodesbilden är sådan att man får betydligt högre arvode för att sitta i stadsdelsnämnden än i gatu- och fastighetsnämnden så kan man ju fundera på hur mycket tid ledamöterna förväntas lägga ned på ärendena.

Dessutom är det tyvärr så att det språkbruk som gatu- och fastighetsnämnden producerar oftast är väl krångligt jämfört med stadsdelsnämnderna. Sammantaget blir det så att man mycket lättare hamnar i knät på tjänstemännen i gatu- och fastighetskontoret när man är ledamot av gatu- och fastighetsnämnden än man hamnar i knät på stadsdelstjänstemännen när man sitter i en stadsdelsnämnd. Om man delar upp nämnden och förvaltningen ökar ändå chansen att man som förtroendevald medborgare lättare ska kunna sätta sig in i ärendena och sedan fatta de beslut som man önskar. Det är därför som vi kristdemokrater yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Ewa Samuelsson ställde en fråga om varför det nuvarande gatu- och fastighetsborgarrådet inte är närvarande. Den frågan har vi ännu inte fått svar på. Det vore intressant att få höra det svaret.

Anförande nr 111

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Det finns ett problem i staden i dag som borde angå oss alla – det är den ökande klyftan mellan politikerna och medborgarna. Det finns en brist på förståelse från båda håll. Det finns en brist på

en riktig dialog. Medborgarna har också ofta dålig insyn i kommunen och dess verksamheter. Inom majoriteten arbetar vi för att förbättra detta på många olika sätt, vi satsar då framför allt på stadsdelsnämnds-nivån. Där finns bättre möjligheter till dialog, inflytande och demokratiska fora. Vi har också sett över hela den politiska organisationen i SPO-utredningen, och många av de förslagen tror vi kommer att leda till bättre styrning och bättre ledning.

Nu tar vi ytterligare ett viktigt steg i den riktningen genom att dela upp stadens största förvaltning, den som har de största problemen med styrning och insyn. Jag vet att vi är många lokala politiker som upplevt att det finns en alltför stor tröghet i gatu- och fastighetskontorets organisation i dag. Det finns en politisk otydlighet genom en långtgående delegering till tjänstemännen. Också för medborgarna tror vi att den här mastodontförvaltningen innebär en del problem i kontakterna. Förvisso finns det väldigt många duktiga tjänstemän på gatu- och fastighetskontoret men det har en oöverblickbar struktur. Frågan är då hur man ska komma till rätta med detta.

Det behövs flera olika åtgärder av politisk natur, men vi är också övertygade om att det behövs en rejäl omorganisation, en uppdelning, och syftet med den är förstås det som står i ärendet, nämligen att skapa en organisation som är gripbar, som underlättar insyn och som möjliggör en bättre styrning. Vi tror faktiskt att den här organisationen är så förstelnad att vi måste få till stånd en total förändring.

I det här ärendet ingår också frågan om ansvaret för parkinvesteringar, parkskötsel, snöröjning och städning. I den frågan anser samtliga stadsdelsnämnder i sina remissvar att dessa frågor bör ligga lokalt. Moderaterna vill att alltihop ska flyttas tillbaka till ett centralt plan. Folkpartiet vill återta snöröjningen till det centrala planet. Detta säger något om vilken syn dessa två partier har på lokal demokrati, på insyn och på medborgarinflytande. Det är en av de viktiga frågorna som detta förslag ska ge leda till utveckling av. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 112

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! För mig är inte demokrati detsamma som stadsdelsnämnder och politiker, och det är inte heller en fråga om insyn.

För mig är rejäl demokrati när människor hemma vid köksbordet kan fatta större beslut i viktiga frågor i sina liv. Däremot tror jag att ganska många stockholmare i likhet med mig tycker att detta med städning, parker och snöröjning är otroligt viktigt och inte fungerande fullt så bra som man skulle önska. Jag tror att den uppdelning vi gjorde då vi decentraliserade detta till stadsdelsnämnderna i olika upphandlingar faktiskt gör att det både blir dyrare och mer ineffektivt än vad det skulle kunna vara om vi centraliserade allt till en stark och duglig förvaltning som kunde göra upphandlingar med mera på bästa sätt.

Det är helt enkelt för att försköna Stockholm och göra staden tryggare och säkrare för stockholmarna som vi är övertygade om att en central förvaltning i den delen är bättre.

Anförande nr 113

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina, menar du att folk ska sitta hemma och besluta om markexploatering vid köksbordet?

Det behövs väl ändå en politisk nivå för de här frågorna. De kan tyvärr inte heller bestämma om snöröjningen. Däremot kan en lokal förvaltning ha en mycket bättre insyn i vad som behövs, vad som är fel, snabbt åtgärda problemen. Vi har ju erfarenhet av att det har blivit väldigt mycket bättre sedan stadsdelsnämnderna tog över dessa frågor. Det har inte blivit dyrare – det har tvärtom blivit billigare genom de avtal som man stadsdelsnämnderna har ingått. Det framgår också av ärendet att man genom en gemensam upphandling kan samordna centralt, men utförandet bör ske lokalt. Det anser samtliga 18 stadsdelsnämnder.

Anförande nr 114

T o r d B e r g s t e d t (m): Ordförande, ledamöter! Det här är ett märkligt ärende. Jag har samma inledning som när jag debatterade Södertunneln. Huvudfrågan är om nuvarande gatu- och fastighetsnämnden ska uppdelas i en ny marknämnd med ansvar för mark-, bygg-, exploateringsfrågor samt en ny trafiknämnd för trafikfrågor. Cirka 35 nya politikeruppdrag ska skapas.

Först innebär ju detta en svidande kritik mot i första hand borgarrådet Roger Mogert, ordförande i gatu- och fastighetsnämnden, liksom majoritetens ledamöter och suppleanter i gatu- och fastighetsnämnden. Men det räcker inte med detta.

Finansborgarrådet gör den här organisationsfrågan till en förtroendefråga. Så erbarmligt illa har alltså Roger Mogert och hans majoritet skött sig att Annika Billström ställer förtroendefråga.

Med fotbollsspråk talat är detta ungefär som om Atalanta skulle besegra Juventus med 5–0. Om vi tar en engelska ligan och tar två topplag som exempel, så är det som om Arsenal skulle spöa Chelsea med 5–0. Det är verkligen märkligt. Jag kan säga att det är förståeligt men inte försvarligt att borgarrådet Mogert inte är här i kväll. Det är verkligen märkligt.

Dessutom vet var och en som har erfarenhet av organisationsförändringar att det inte finns någon perfekt lösning. Alla lösningar har sina defekter. Det Billströmska förslaget innebär bland annat att alla som ska bygga bostäder i Stockholm måste ha kontakt med fem nämnder, 130 politiker – utöver kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Det måste innebära dubbelarbete och mer byråkrati.

Stadsbyggnadskontoret uppger att samarbetet med gatu- och fastighetskontoret fungerar mycket bra och effektivt och varnar också för de stora svårigheter som kan uppstå med att bibehålla tempot vid planeringen av bostäder om man gör den förändringen.

Alla remissinstanser som vet något, som kan och sysslar med dessa frågor är motståndare till det. De som inte är speciellt kunniga förespråkar det.

Miljöförvaltningen är för – trafikkontoret, fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret är emot. De fackliga organisationerna som har en god kunskap är också klart kritiska. Dessutom är det märkligt att majoriteten inte har försökt att nå enighet med oppositionen i en så pass stor organisationsfråga. Jag yrkar bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation!

Anförande nr 115

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Den här bibban som jag håller i min hand är handlingarna i de ärenden som vi har vid ett sammanträde med gatu- och fastighetsnämnden, det som hålls nu på torsdag. Som fritidspolitiker är arbetsbelastningen i gatu- och fastighetsnämnden snudd på ohanterlig, särskilt för den som representerar ett litet parti med få ledamöter i nämnden och som därför inte kan dela upp ärendena mellan sig särskilt effektivt.

Förutom att läsa och helst också förstå alla ärenden ska man också hinna kontakta tjänstemännen och ställa frågor och man ska kommunicera med alla medborgare och partimedlemmar som är intresserade av alla viktiga ärenden som vi har att hantera i nämnden. Man ska också ta sig ut för att på plats granska byggförslag och trafiklösningar. Som fritidspolitiker är det minst sagt svårt att hinna med. Detta leder också till att man ger väldigt stor makt till tjänstemännen inom gatu- och fastighetskontoret, inte minst genom den långtgående delegation som detta också tvingar fram genom den ohanterligt stora ärendemängden.

Vi i Miljöpartiet stöder därför förslaget om delning av gatu- och fastighetsnämnden och gatu- och fastighetskontoret eftersom vi anser att detta stärker det parlamentariska och demokratiska systemet. Vi tycker att delningen ger möjlighet för oss som politiker att dela det tunga arbetet på fler personer, och jag är övertygad om att detta kommer att öka kvaliteten i det politiska arbetet på sikt. Vi stöder alltså kommunstyrelsens hemställan.

Anförande nr 116

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska bara kortfattat kommentera det som Axén Olin berörde. Jag ska börja med oron i personalgrupperna. Under förra mandatperioden hade ni själva det här uppdraget i er budget. Ni vidtog inga åtgärder. Tror du inte att det i sig skapar oro att det finns uppdrag i budgeten medan ni inte är förmögna att agera. Då säger man antingen att man inte klarar av det eller så säger man att man har ett uppdrag i budgeten och då är det oerhört viktigt för alla involverade att vi fullföljer det. Det är en oerhört märklig syn på ledarskap.

Vidare säger Moderaterna i dag att det går att skapa samma effektivitet utan att dela förvaltningarna. Tycker du, Kristina Axén Olin, att ni visade det förra mandatperioden då ni själva ville utreda men inte förmådde, fastän ni hade chansen under fyra år i majoritet? Varför effektiviserade ni inte verksamheten? Varför frigjorde ni inte mellan 75 och 165 miljoner kronor för att omfördela de resurserna till dina hjärtefrågor – till barnfamiljerna, en del av välfärden, en del av välfärdssektorn?

I stället ska Moderaterna enligt sitt förslag till budget för år 2005 lägga ned hela SDN-sektorn. Det skapar ju ingen oro, eller hur? År 2003 var 35 377 anställda personer i SDN-sektorn av stadens totalt 46 000. Kristina Axén Olin faller ständigt på eget grepp när hon anklagar mig eftersom hon inte är påläst. Du har inte kontroll på din egen budget. Att lägga ned hela SDN-sektorn, som jobba med två tredjedelar av Stockholms stads budgetmedel, som har två tredjedelar av stadens anställda, skapar en fullständig turbulens. Är det politiskt ledarskap?

För min del är det naturligtvis väldigt viktigt att inte stanna vid detta. Det är viktigt att göra verksamhetsmässiga översyner, för jag är alldeles övertygad om att det kanske går att frigöra en, kanske två, skattekronor som vi kan omfördela och inte förslösa en enda skattekrona.

Anförande nr 117

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Att vi moderater vill behålla välfärdsverksamheterna och i stället ha direkta pengsystem, och därmed kunna avveckla eller slå samman några stadsdelsnämnder för att minska administration och byråkrati tror jag faktiskt att både stockholmarna och stadens personal känner till.

Jag inser självfallet också att detta förhållande kan skapa en del oro hos delar av den administrativa personalen på stadsdelsnämnderna som naturligtvis undrar om de har en roll vid ett införande av sociala distriktsnämnder. Men jag tror ändå att man i den här staden får leva med detta, vilket jag sade inledningsvis, när man har olika politiska partier, olika organisationsönskemål och även önskemål om vad en stad över huvud taget ska ägna sig åt.

Det jag däremot inte tycker att en stads personal ska leva med är det sätt på vilket majoriteten hanterar omorganisationerna. Det är väl så som jag sade till dig, Annika Billström, redan i min inledning, att man säkert kan komma fram till olika förslag på vad man tycker är det bästa, men sedan handlar det om hur man genomför förslagen.

Dels har du skapat en enorm oro, ni har inte kunnat fatta beslut på över ett halvår efter det att förslaget blev offentlig handling och alla såg olika förslaget, dels har du misskött ledarskapet. I första hand ska man väl ändå gå till direktören och borgarrådet och nämnden och be dem komma med förslag! Om gatu- och fastighetsnämnden eller förvaltningsledningen hade kommit med förslag om att dela verksamheten så hade jag säkert tyckt att det var bra förslag. Men nu gör de inte det, de är motståndare till förslaget. De har inte fått direktiv från dig, från kommunstyrelsen eller från kommunfullmäktige om att återkomma med ett effektiviseringsförslag på 150 miljoner kronor eller minskning av personalen med ett bestämt antal personer.

Det är så jag tycker att man ska jobba. Jag tycker att vi alla ska känna förtroende för borgarråden och för förvaltningsdirektörerna och förvaltningsledningarna och ge dem en möjlighet att komma till oss, som ändå är lekmän, när nu professionen säger nej.

Det som dessutom i sak har fått mig allt mer övertygad om den olyckliga delningen är, som jag sade, att jag vid ett antal träffar, där du deltagit, då vi med företrädare för näringslivet och speciellt med fastighetsbranschen har diskuterat tillväxt har hört samtliga säga att Stockholms stad har en svår organisation. Näringslivet ska ha kontakt med 13 myndigheter om de vill anordna Stockholm Maraton eller Restaurangernas dag.

Du och jag har varit med på två möten med dem och hört hur de beskriver hur svår den här staden är. Att då ytterligare dela en av dessa förvaltningar och göra så att företagen eller arrangörerna ska kontakta ytterligare en myndighet eller förvaltning tror jag vore olyckligt. Däremot kanske man internt borde ha en tydligare uppdelning. Den frågan kan inte jag svara på eftersom jag inte ingår i professionen.

Jag tycker att hela sättet att hantera hela detta ärende – från början och till slut – gör att jag är mycket olycklig. Jag tycker att detta är tråkigt och skäms å stadens vägnar över att majoriteten hanterar över tusen anställda på detta sätt.

Anförande nr 118

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Jag fick inget svar från Axén Olin, men det var heller inte väntat. Det är heller inte oväntat att dina invändningar handlar om formfrågor och att du skäms. Vi får självfallet fundera över formfrågorna.

Det som är det viktiga för mig är inte formfrågan utan innehållet, det är leveransen och löftena till medborgarna och att vi ser till att verksamheterna sköts så effektivt som möjligt. Det jag har glömt att ta upp i det här ärendet och som också presidiet påpekade för mig och störde Kristina Axén Olin i hennes anförande, är att vi också ska välja ledamöter. För formens skull vill jag säga att jag tycker att vi ska göra det.

*§ 23 Klientavgifter vid familjerådgivningen
Hemställan från socialtjänstnämnden (utl. 2004:189)*

Anförande nr 119

Borgarrådet *O l o f s s o n* (v): Jag ska fatta mig ganska så kort, eftersom detta ärende handlar om en anpassning till ett tidigare beslut som fullmäktige har fattat där vi anpassade avgifterna till dem som råder när man söker specialist inom landstinget.

I det särskilt uttalande som ligger i ärendet uttalas en farhåga för att en avgiftshöjning ska inverka menligt på dem som vill söka dessa tjänster. De tidigare avgifterna har införts och då visade sig inte farhågan besannas. Det har inte inneburit att köerna har förkortats, tvärtom har köerna blivit längre än vad vi skulle önska att de var. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsen hemställan!

Anförande nr 120

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Som ni vet är vi kristdemokrater i grunden kritiska till hög avgift inom familjerådgivningen eftersom vi tror att det kan leda till att människor drar sig för att söka hjälp. Vi tycker också att det är viktigt att det finns val i en krissituation – inte för att den kommunala familjerådgivningen inte fungerar, tvärtom, utan för att vi tror på mångfald.

Värmdö har familjerådgivning på entreprenad, Danderyd har pengsystem. Det visar sig att människor ändå mest väljer kommunal familjerådgivning. Det är helt i sin ordning, tycker vi. Vi tycker att det är bra att de får välja.

Det finns emellertid områden där man tycker att det bör finnas valmöjlighet, först och främst för att människor ska ha rätten att välja. Men om man jobbar på central nivå i staden eller på socialtjänstförvaltningen så kanske man vill kunna välja något annat än att gå till sin kollega. Man kanske vill ha en särskild pedagogik, en speciell inriktning och därmed valmöjlighet.

Valmöjligheten gör kommunens service betydligt mycket bättre. Valmöjligheten ökar också utbudet. Jag tycker att det är lika korkat att inte ha valmöjlighet inom familjerådgivningen som att vi skulle kunna köpa bara ett enda slags schampo. Då skulle alla se ut som jag. Valmöjlighet är ett naturligt inslag i vårt samhälle.

Det verkar finnas en rädsla hos Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, en rädsla för människors valmöjlighet. Vi tycker att det är viktigt att det finns valmöjlighet inom just familjerådgivningen, och vi tror också att valmöjlighet innebär att staden förbättrar servicen för stockholmarna.

Anförande nr 121

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Tidigare har vi diskuterat just hur viktig familjerådgivningen är och även inriktningen av den. Precis som Nina säger

har vi diskuterat frågan om mångfald för att kunna omfatta nya grupper med mera. Nu diskuterar vi avgiftshöjningen.

Om jag inte minns fel så står det i förslaget till verksamhetsplanen, som vi ska fatta beslut om på torsdag, att man ska dra ned 75 procent av en tjänst, alltså nästan en hel tjänst. Min fråga är hur vi ska klara av de köer som har uppstått till följd av tidigare brist på resurser och den belastning som finns, vilket vi har fått rapporter om från familjerådgivarna. De talar om ett starkt tryck. Hur kommer man att klara av det trycket? Ni föreslår höjd avgift och det finns inget annat förslag. Samtidigt föreslår ni neddragning av verksamheten. Hur kommer man att motsvara stockholmarnas behov?

Anförande nr 122

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är vad man skulle kunna kalla en bra fråga. Den hade naturligtvis varit ännu bättre om vi hade fattat beslut redan. Det är ett tjänstemannaförslag. Jag blir dig svaret skyldig till dess att vi på torsdag har sammanträde med socialtjänstnämnden. Jag tror att det för mig ska bli lika intressant att se hur Folkpartiet ska göra sina besparingar på 10 miljoner, de som ni hade i ert budgetförslag.

Anförande nr 123

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Vi har tidigare här i salen diskuterat mångfald och innehåll. Vid det tillfället kontrade borgarrådet med argumentet att majoriteten har satsat mycket mer på familjerådgivningen. Nu tar jag upp en fråga till diskussion som innebär att ni kommer att skära ned den verksamheten som ni var så stolta över. Här säger borgarrådet att det är en bra fråga jag ställer. Det verkar väldigt märkligt att göra så och inte ge svar på vad borgarrådet tycker om just verksamheten.

Anförande nr 124

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag säger som hittills. Jag vill inte uttala mig innan vi lägger det förslaget gemensamt från majoriteten. Det som föreligger är ändå ett tjänstemannaförslag. Det innehåller många olika komponenter och även besparingar.

Det som vi hittills sagt offentligt och som berörts i radion är att vi inte kommer att skära ned bidragen till handikapporganisationerna inom organisations- och föreningsutskottet. Jag tycker att familjerådgivningen är en bra verksamhet, det har jag sagt tidigare också. Familjerådgivningen fick inga extra pengar avsatta i vår budget. Vi satsade våra extrapengar på stöd till hemlösa.

Vi hade ett besparingsbeting på 10 miljoner, vilket även Folkpartiet och alla andra partier i denna sal hade i sina respektive budgetförslag, och jag ska med intresse följa vad ni tänker spara på. Någonstans måste ju även Folkpartiet spara när man har lagt ett besparingsbeting.

För min del tycker jag inte att någon av verksamheterna skulle behöva skära ned eller göra indragningar, men så är det i stadens budget. Det är ingen lysande budget inför 2005, men vi får hoppas att läget blir bättre, att konjunkturerna blir bättre och att vi kan göra satsningar framöver. Det var inget parti som lade förslag med någon lysande budget. De ekonomiska realiteterna för kommunen är sådana som de är.

Jag tänker inte svara dig något annat än detta, och du är välkommen tillbaka med din fråga när vi har fattat vårt beslut. Då kan du också angripa den politiska majoriteten för de beslut som vi fattar.

Anförande nr 125

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande! Jag har tidigare diskuterat hur familjerådgivningen skulle kunna vara till för precis alla stockholmare. Underlaget har ändrats i staden. Då svarade du att majoriteten satsar på familjerådgivningen. Vi försökte få igenom vårt förslag om införande av en familjerådgivningspeng som till exempel skulle ge möjlighet för flera att ta del av den verksamhet som är förebyggande. I den diskussionen sade ni hela tiden att ni satsade mer. Nu föreligger det ett förslag om denna viktiga verksamhet, och då säger du att du inte tänker svara. Det är anmärkningsvärt.

Vi tycker att det är väldigt viktigt att familjerådgivningen omvandlas till en rådgivning för hela staden i förebyggande syfte, fler nya grupper skulle kunna ta del av den – det vill säga ensamstående mödrar eller ensamstående fäder, nya invandrare eller andra nya grupper som inte vågar vända sig till socialtjänsten. Det är en så viktig verksamhet men ni har varit motståndare till de konstruktiva förslagen. Men ni säger att ni satsar mer än vi. Det svaret fick vi då, nu ser vi att ni skär ned i den verksamheten. Då säger du att jag får vänta på svar för det är ett tjänstemannaförslag. Det är anmärkningsvärt.

Anförande nr 126

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag har sagt att jag inte tänker svara och jag håller fast vid den ståndpunkten. Jag tycker att det är en mycket märklig situation och det är faktiskt Folkpartiet som främst har drivit linjen i den här staden att ta tjänstemännens förslag till debatt och avkräver majoriteten löften och beslut här i salen. Det är ett litet konstigt sätt att föra debatt.

Anklaga och kritisera oss gärna för de beslut som vi har fattat, dem står vi för. Men tjänstemännens förslag är tjänstemännens förslag och jag tror faktiskt inte att det är någon större nytta att förlängs debatten här i salen på det området.

Däremot håller jag med om att familjerådgivningen är en mycket viktig verksamhet. Vi har fört en lång debatt om den. Jag tror inte att era förslag skulle leda till att fler fick tillgång till familjerådgivning utan mer pengar.

Anförande nr 127

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker att detta är väldigt viktigt, och jag tror på pengsystem. Fler stockholmare, fler nya grupper skulle kunna tillgodogöra sig det viktiga stödet från familjerådgivningen. Rådgivning över huvud taget som leder till att man kommer ifrån det traditionella sättet att tänka och handla är viktigt. Nya grupper skulle kunna få stöd på sina villkor. Mångfalden skulle kunna utvecklas inom den verksamheten. Ni har varit motståndare till detta hela tiden, och därför måste jag naturligtvis diskutera den här frågan när den kommer upp på dagordningen.

Jag ställer frågan igen. Jag har tidigare fått svar som innebär att ni tänker satsa på familjerådgivningen, men ni gör inte det. Det är korrekt att det som finns än så länge är ett tjänstemannaförslag som innebär neddragning, men jag undrar vad du tycker konkret utifrån det förslag som ligger i socialtjänstnämndens verksamhetsplan. Det är rimligt att jag som ledamot ställer en fråga till socialborgarrådet eftersom du här i talarstolen flera gånger har sagt att ni satsar och att ni kommer att satsa på familjerådgivningen men inte gör det.

Vi framlade förslag om att införa ett pengsystem som skulle kunna garantera de enskilda stockholmarna möjlighet att ta del av familjerådgivningens stöd. Ni var motståndare till det och sade att ni satsade på familjerådgivningen och att familjerådgivningen fungerar väl.

Verksamheten kommer inte att fungera om man skär ned resurserna med nästan en hel tjänst. Det kommer att bildas köer igen, vilket det varit ganska ofta i den verksamheten.

Ni sade att ni satsar på familjerådgivningsverksamheten men det har ni inte gjort. Därför har jag skyldighet att belysa de problem som finns och som kommer att leda till att det uppstår problem för familjerådgivningen.

Ordningsfråga

Anförande nr 128

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Vi kan föra en debatt om vad som helst i den här salen, det håller har med om. Men detta ärende handlar om klientavgifter inom familjerådgivningen, och egentligen tycker jag att ordföranden borde ha klubbat av Abit Dundar.

Anförande nr 129

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n : Ordföranden har hört vad borgarrådet tycker, men han klubbade inte av Abit Dundar.

§ 24 Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken (utl. 2004:190)

Anförande nr 130

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det här ärendet innebär en revidering av taxan för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken. Den taxan har vi reviderat fyra gånger sedan miljöbalken trädde i kraft, men på lite olika verksamhetsområden. Det är alltså inte alla områden som revideras samtidigt. Vi går igenom de olika områdena och tar ställning till taxetäckningen. Genomsnittligt har vi en täckning av miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader med ungefär 34 procent. Resten av kostnaderna måste då täckas med skattemedel. Det är alltså viktigt att försöka hitta möjligheter att få in pengar så att rätt instans betalar, nämligen verksamhetsutövaren.

En annan sak som är viktig med den här revideringen är att vi nu försöker övergå från en taxa som är styrd av händelser, alltså klagomål eller att något blivit fel, till en taxa där vi har en fast avgift för bestämda saker och en mer målstyrd inriktning av tillsynsarbetet. Det ger i sin tur miljöförvaltning möjlighet att arbeta mer förebyggande och arbeta med egentillsyn på ett annat sätt. Egentillsyn är ju grunden för all tillsynsverksamhet i staden på både livsmedelsområdet och miljöområdet. Tyvärr efterlevs den ännu inte så bra, utan fortfarande behövs mycket arbete för att få verksamhetsutövare att själva ta ansvaret för sin tillsyn.

När vi når ett sådant ansvarstagande kommer arbetet med tillsyn från miljöförvaltningens sida att minska och då hoppas vi kunna få en minskad ökning av taxorna eller till och med sänkning. Det kan man inte sia om, men vi hoppas verkligen att det blir så att verksamhetsutövare kommer att arbeta tillsammans med förvaltningen för att se till sin verksamhet. Vi har haft en del otrevliga exempel inom livsmedelsområdet bland annat där det finns sådana brister att vi behöver undervisa verksamhetsutövare.

Den här taxeökningen kommer att innebära ökade intäkter för miljöförvaltningen med ungefär 4,5 miljoner kronor och ökade utgifter genom ökad tillsyn på bostadsområdet. Sammanlagt blir det en ökning av intäkterna med ungefär 3 miljoner kronor. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 131

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Herr ordförande! Jag ska fatta mig kort. Det här ärendet är ju ett taxeärende som utgår från miljöbalken, så det är ju inte så mycket att göra åt det hela. En del är ju motiverat så till vida att kostnaderna verkligen kostnadsförs i de verksamheter där de förbrukas.

Dock vill vi i Moderaterna framföra att detta är en avgiftshöjning som måste sättas i ett större sammanhang. Den senaste tiden har företagare, enskilda med flera fått allt fler reglementen att följa och avgifter, skatter och annat som påförs dem. Det faktum

att man höjer taxan utan att utröna möjliga effektiviseringar i stället för en taxehöjning tycker vi innebär att man gått förbi målet. Därför är det viktigt att ärendet tillförs en grundlig konsekvensbeskrivning och förslag som kan vara alternativ till denna taxehöjning.

Märk väl att detta är den femte taxehöjningen på fyra år. Det är ytterligare ett exempel på miljöbalkens effekter på den verksamhet som vi har i kommunen i dag. Miljöbalken har visat sig vara en mycket tillväxthämmande faktor i dagens samhälle; många företag, organisationer, enskilda näringsidkare med flera skriker bokstavligen rakt ut.

Miljöbalken är roten till det onda, det är tyvärr ingenting som vi råder över i den här salen. Den frågan får vi diskutera i andra fora framöver. Med detta vill jag ha sagt att vi begär en konsekvensbeskrivning av den föreslagna taxehöjningen!

Anförande nr 132

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Till Anders Hellström vill jag säga att vi har haft många genomgångar av just taxeomläggningen som innebär ett helt nytt sätt att arbeta med både taxor och tillsyn. Vi inför en fast taxa och kommer att arbeta mycket mer med förebyggande åtgärder och egentillsyn för att så småningom inte behöva åka ut så mycket till företag utan i större utsträckning kunna lita på att deras uppgifter faktiskt är korrekta. Vi vill inte ha klagomål från allmänheten på olika saker.

När den inriktning blir verklighet som innebär att vi behöver branschers och företags medverkan, då kommer också taxorna att sänkas och vi kommer inte att behöva en så stor tillsynsapparat.

Anförande nr 133

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Vi är överens i vårt parti om att man kan göra mycket mer när det gäller att utreda effekterna av det hela. Jag vänder mig mot det du sade i ditt inledningsanförande, Viviann, om undervisning av företagarna. Det är för mycket pekpinne ovanifrån. Snarare måste man informera om saker och ting. Jag vet att du och jag har olika syn på miljöbalken. Du tycker säkerligen att det är en förträfflig lagstiftning medan jag tycker att det finns mycket övrigt att önska beträffande miljöbalken.

Man måste ha tydligare perspektiv på den enskilde näringsidkarens situation och lyssna på deras beskrivning av verkligheten och bjuda in dem till en dialog – inte ensidigt tala om för dem vad de ska göra. Det är det stora felet med den tillväxthämmande miljöbalken.

Anförande nr 134

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande och fullmäktige! Staden har ju en mängd olika taxor och avgifter för sina verksamheter, och det är fullt naturligt.

Självklart är det lika naturligt att man regelmässigt ser över taxorna och avgifterna, exempelvis i samband med ny lagstiftning eller då man gör förändrade mål i tillsynsarbetet och så vidare. Det är inte alltid självklart att den enda korrekta slutsatsen av sådan översyn är att man ska höja taxorna. Borgarrådet sade faktiskt i sitt inledningsanförande att staden eventuellt skulle kunna sänka taxan eller avgiften. Det var ju möjligt. Det noterade jag särskilt.

Alla enskilda höjningar ökar kostnaderna sammantaget för enskilda medborgare och för näringsidkare. Sammantaget blir det dyrare och dyrare att leva i den här staden. Det är därför som vi vill att man ska göra en konsekvensanalys och ta ställning till om taxekonstruktionerna är motiverade ur ett medborgarperspektiv. Konsekvensutredningen måste genomföras innan vi fattar beslut i det här ärendet.

Det är också självklart att vi måste studera hur förvaltningen arbetar. Det gäller ju inte bara den här förvaltningen utan alla förvaltningar i staden. Det har man inte heller gjort, Viviann. Det är de frågorna som vi vill att man ska titta på först. Tyvärr ser vi oss därför tvingade att yrka avslag på kommunstyrelsens hemställan i detta ärende!

Anförande nr 135

Borgarrådet **Gunnarsson** (mp): Vi har ju rätt att ta mycket mer betalt av verksamhetsutövarna än vad vi gör. Som jag nämnde inledningsvis tar vi bara ut knappt 34 procent. Vi försöker ligga på ungefär samma nivå som övriga städer i landet i det här fallet.

Den här tillsynens görs inte för miljö- och hälsoskyddsförvaltningens skull, den görs för medborgarnas skull. Verksamhetsutövarna måste kontrollera sin egen verksamhet för att den inte ska påverka medborgarna negativt. Det handlar till exempel om livsmedelskontroll, och jag tror att många här känner till den. Livsmedelsverksamheterna i staden är faktiskt inte så bra på att kontrollera sig själva. Det handlar också om att verksamhetsutövaren själv ska arbeta med dessa frågor, det ingår i deras yrkesutövning.

Anförande nr 136

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande och Viviann Gunnarsson! Vi är ju överens om att det är viktigt att man gör undersökningar för att ta ställning till om det går att effektivisera verksamheten och tänka igenom varför vi gör som vi gör. Precis som du sade i ditt inledningsanförande kanske det går att sänka avgifterna, men du följer inte själv den linjen. Du vill ju höja taxorna i stället. Jag förstår inte logiken i det. Är det inte bättre att göra en ordentlig översyn först och med det materialet som grund fatta beslut?

Anförande nr 137

Stellan Hamrin (v): Herr ordförande! Vi vill ju alla att Stockholm ska bli en stad som det är trevligt att både vistas i och arbeta i. Vi vill ha ren luft, klara sjöar

och bra byggnader. Vi vill att stadens utformning och planering ska främja kostnads-effektiva lösningar och främja transporter, boende och affärsliv. Men hela denna planering måste vara långsiktigt hållbar och gynna verksamheter som verkligen uppfyller målen. Miljöförvaltningen spelar en viktig roll i det här arbetet, både utifrån de nationella miljömålen och de lokala. Det gäller både hur målen ska tolkas och hur arbetet ska genomföras och kontrolleras.

Allt detta kräver pengar, och hur detta ska betalas det är en viktig fråga. Svaret är inte helt givet. Både kommunalfinansierade och företagsfinansierade lösningar är tänkbara och för närvarande har vi därför ett delat system, även om vi för vår del kan tänka oss att de privata nyttjarna får stå för en större del och skattebetalarna en mindre.

En effektiv miljöförvaltning är nödvändig, men den kostar pengar. Vi vill få till stånd en målstyrd verksamhet med utbyggd egenkontroll som i sin tur måste följas upp av förvaltningen för att vi ska hitta den bästa lösningen. Många mindre företag behöver hjälp för att genomföra ett sådant system och vi tror att miljöförvaltningen i det fallet kan spela en viktig roll.

Vi anser att en fast taxa ska införas men att en omprövning behövs för de mindre fastighetsägarna för att vi ska få till stånd ett smidigt och rättvist system.

Egenkontrollen med central uppföljning måste byggas ut, men systemet måste också innebära att alla de som betalar också får nytta av verksamheten, både genom kontroll så att allt fungerar och genom att kunskap om miljöförhållandena som berör det enskilda företaget verkligen utvecklas.

Det har klagats på avgiftsnivåerna här och man skyller på miljöbalken. Miljöbalken är ofta bara en implementering av regler som EU har fattat beslut om. Ibland är de riktigt bra, ibland är de mindre bra. Det kommer nog att fortsätta att öka. Vi får ett badvattendirektiv som leder till ytterligare kontroller och som kommer att kosta ganska mycket pengar. Det är inte bara att skylla på miljöbalken i sådana här sammanhang. Vi yrkar därför bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 138

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vill kommentera det som sägs om undersökning, för jag tycker att det är lite felaktigt att säga att miljöförvaltningen inte har gjort några undersökningar. De har verkligen studerat hur mycket tillsynstid om man har haft och har då kunnat konstatera att det inom till exempel området bostäder råder ett stort resursunderskott. Det resursunderskottet uppgår till 3,6 miljoner kronor, alltså mer än vad vi får in på taxehöjningarna sammantaget. Det motsvarar 12–13 inspektörer. Det är inte så att vi inte har studerat område efter område för att se till att verksamheten är effektiv. Den sköts effektivt, och tillsynen är mycket effektiv.

Vi har i Sverige något som heter tillsyn och som bygger på egenkontroll, och vi litar på att företagen faktiskt vill följa lagstiftningen. I övriga EU har man något som

heter kontroll och inspektion. Där ser man på detta på ett helt annat sätt och behandlar också både företagare och medborgare på ett helt annat sätt. Jag skulle inte vilja att vi väljer den sortens samhälle. Därför menar jag att det viktigaste är att påverka EU så att hela EU arbetar som vi har gjort i Sverige med tillsyn och samverkan med företagare och verksamheter. Vi har kommit bra långt med detta i Sverige och jag hoppas att vi ska komma ännu längre.

När jag talar om egentillsyn så är det inte för att verksamhetsutövare alltid är dåliga, tvärtom tycker jag att de borde bli ännu bättre.

Det krävs både undervisning och information. Vi vet att det på livsmedelsområdet inte varit något motstånd mot detta; vi har bland annat försökt utarbeta ett körkort för livsmedelshantering.

Jag tycker inte att miljöfrågorna är de allra dyraste eller att vi inte får ut något av dem. Vi kan ju jämföra med banktjänster till exempel. Vi konsumenter får själva göra väldigt mycket jobb. Exempelvis infördes bankomater men bankavgifterna höjdes ändå. Miljöförvaltningen är inte det enda område som måste höja avgifterna därför att man utför en tjänst som egentligen någon annan borde göra.

Vi ska inte säga att miljöförvaltningen inte är effektiv. Vi ska i stället läsa ärendet och upptäcka att det faktiskt gjorts en väldigt stor genomgång av miljöförvaltningens arbete vilket kommer att innebära ett nyare sätt att arbeta med förebyggande verksamhet.

Anförande nr 139

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Som Ulf Fridebäck sade tidigare, Viviann, måste man göra den grundligare undersökningen innan man sjösätter ett nytt system. Det är en viktig poäng.

Jag vill än en gång vända mig mot språkbruket undervisning. Så som dagens företagare betraktar miljöbalken och dess innehåll och tillämpningen av den, så kan jag lova dig att om ni sätter företagarna i skolbänken och ska undervisa dem, vilket ofta är en enkelriktad kommunikation, så kommer många att slå bakut. Det måste vara information som duger i sammanhanget. Jag tyckte att man ska använda det ordet i detta sammanhang.

Anförande nr 140

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag tycker att det där är ett sätt att underkänna företagarna i Stockholm. Väldigt många av dem kommer på informationsträffar och på regelrätt undervisning eftersom de själva vet att det jobbet blir bättre gjort på det sättet.

§ 25 Stockholms handlingsplan för skydd mot olyckor, brandförsvarets del (utl. 2004:191)

Anförande nr 141

Borgarrådet **G u n n a r s s o n** (mp): Ordförande, ledamöter! För min del skulle jag vilja uttrycka en väldigt stor glädje som ordförande för brand- och räddningsnämnden över att vi faktiskt är eniga i det här ärendet som innebär en förändring till en ny lagstiftning. Det innebär att den tidigare räddningstjänstplanen nu ersätts med ett handlingsprogram för skydd mot olyckor enligt en ny lagstiftning. Den lagstiftningen berör egentligen hela Stockholms stad, så det vi nu tar ställning till är brandförsvarets del av den här lagstiftningen.

I ärendet finns en inriktning som innebär att man också arbetar, precis som när det gäller miljöfrågorna, med förebyggande aktiviteter. I räddningstjänstplanen finns också ett efterarbete som också är tydligare än tidigare.

När vi i våras diskuterade det nya handlingsprogrammet så antog vi ett ärende om räddningstjänstplanens minimistyrka. I det nya handlingsprogrammet är det möjligt att ha full flexibilitet, att överlämna till brandchefen att bestämma hur stor styrkan egentligen ska vara. En enig räddningsnämnd har nu sagt att vi vill behålla den styrka som vi fattade beslut om i våras. Då inledde vi arbetet mot större flexibilitet genom att tillåta att räddningsstyrkan med tre man understiger normen i de fall man är nära en övertidsgräns. Vi vill göra detta för vi vill utvärdera hur det har gått med detta så att vi även i fortsättningen har den säkerhet som vi har haft sedan tidigare.

Vi kommer alltså att återkomma i mitten på nästa år med den utvärdering som görs av verksamheten och ta ställning till om vi kan göra organisationen ännu mer flexibel.

Den nya handlingsplanen innebär också att det finns ett antal bilagor till räddningstjänstplanen, och de kommer att förnyas varje år. Det gäller verksamhetsplanen, en investeringsplan och plan för brandskyddskontroll och sotning, en tillsynsplan, en utbildningskompetensplan och beredskapsinstruktion samt stadens riskbild. Några av dessa planer har brand- och räddningsnämnden ännu inte fattat beslut om men det kommer att ske i början av nästa år.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 142

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Precis som ansvariga borgarrådet sade är detta ett oerhört viktigt ärende och det är därför roligt att vi första gången vi fattar beslut om en plan enligt den förhållandevis nya lagen om skydd mot olyckor, är eniga. Men det innebär dock inte att det inte finns en rad saker som vi kristdemokrater vill betona, både i det här ärendets beredning och som

ett memento till ansvarigt borgarråd och till oss alla. Detta är ju en plan som upprättas enligt krav i lag och som ska förnyas varje mandatperiod.

En sak som vi vill betona är att remissbehandlingen av den här oerhört viktiga planen, både formellt och i praktiken, varit oerhört begränsad. Det är bara stadsledningskontoret som har haft denna plan på remiss, och jag vet att vi i den stadsdelsnämnd där jag är aktiv gärna hade velat titta på det här förslaget. Vi är lika intresserade av hur räddningstjänsten i vår stad ämnar organisera sig som vi är av en rad andra ärenden, till exempel byggplaner och annat. Det hade varit viktigt att få ta del av denna plan och avge ett remissyttrande i stadsdelsnämnden. Jag gissar att detsamma gäller för ett antal andra nämnder och styrelser också.

Detta ärende handlar om en verksamhet som vi alla värnar väldigt mycket. Vi pratar ju mycket om kommunala verksamheter, tidigare i kväll talade vi om polisen. Någon form av ett av samhället anordnat brandskydd har vi ju faktiskt haft femhundra år längre än vad vi haft polis i Sverige. Man har haft brandvakt och brandbekämpning i små och stora städer och byar. Det är alltså viktigt med ett brett samråd innan planen fastställs så att man verkligen kan få med alla detaljer.

Nu är det första gången som vi antar en sådan här plan och det är möjligt att man kommer att kunna ge mycket mer utförliga ändringsförslag och annat när vi i framtiden ska fatta beslut om sådana här planer, men det är egentligen det enda som jag vill betona när det gäller själva planen.

Oaktat att det i planen mycket tydligt står att planen ska behandla vad just räddningstjänsten ska stå för och vilken verksamhet räddningstjänsten ska utföra så är det lite trist att man i planen inte nämner en enda annan organisation vid namn. Det är naturligtvis så att även i ett dokument som bara handlar om räddningstjänsten så måste man ha med polisen, man måste nämna sjukvården, hur samverkan ska ske med till exempel SL vid allvarliga olyckor i tunnelbanan och så vidare. Det finns inte med. Oaktat att jag inte har något annat förslag i kväll är detta en liten brist i den plan som vi fattar beslut om i kväll. Vi får väl uppfatta detta som en barnsjukdom inför kommande förslag till planer. Det är viktigt att tänka på att ingen organisation är sig själv allena. Just när det gäller samverkan med polis och landsting så är det en väldigt viktigt del av räddningstjänstens ansvar att förklara hur man har tänkt sig att samverkan ska gå till, vilket ansvar har de olika aktörerna och så vidare.

Med detta sagt till framför allt ansvarigt borgarrådet ber jag härmed att få yrka bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 143

Borgarrådet **Gunnarsson** (mp): Först till frågan om remiss. Det handlar om att detta är en del av handlingsprogrammet för skydd mot olyckor som staden ska anta. Det kommer ett nytt ärende om stadens handlingsprogram till skydd mot olyckor, och det handlingsprogrammet inbegriper alla nämnder och styrelser och då kommer det att genomföras en bred remissomgång. Då kommer bland annat stadsdelsnämnderna att få ett stort ansvar. Det är nu inte deras ansvar att köra ut med

brandbilar och släcka bränder, deras ansvar gäller befolkningen och att på olika sätt förebygga olyckor. I lagen går man ganska långt när det gäller förebyggande verksamheter. Det ärendet kommer att antas under nästa år.

Så till frågan om samverkan. Dagens ärende berör bara brandförsvarets del, och det finns i planen nämnt ett antal olika organisationer som brandförsvaret har avtal med. Det står på sidan 5574.

Anförande nr 144

Fredrik Wallén (kd): Jag tackar borgarrådet för löftet om framtida remissbehandling, men vill ändå understryka att det i det här ärendet slås fast vilken minimibemanning räddningstjänsten ska ha. Jag vet att mitt parti i min stadsdelsnämnd hade velat yttra sig i den frågan.

När det gäller frågan om uppräknig av olika organisationer så är det ju bra att man räknar upp vilka organisationer som man har avtal med, men det vore också bra att ha behandlat de organisationer som man har laglig skyldighet att samverka med. Det blev lite tunt när inga andra myndigheter nämndes.

Jag ser fram emot remissbehandling i framtiden.

Anförande nr 145

Didar Samalétin (fp): Ordförande, fullmäktige! Det här handlingsprogrammet är som en ramlag, det finns mycket att göra inom det. Beroende på vilken insats som ska göras har brandmyndigheten ganska omfattande möjligheter. Dock kan man väl säga att katastrofberedskapen skulle kunna höjas flera steg i handlingsplanen. Kanske har vi i Stockholm ännu inte riktigt förstått att vi lever i en storstad. När man ser vad som händer ute i världen så förstår man att brottslingar i dag använder sig av mer förfinade metoder med sprängningar och annat obehagligt, och då måste några gå in och rädda människoliv. Det kanske ligger framför oss, och då måste vår beredskap höjas så att våra brandmän inte mer än nödvändigt ska behöva offra sin hälsa och ytterst sina liv.

Det är också viktigt att den här myndigheten också utrustas på ett sätt som gör att den kan bemöta alla faror för omvärlden, för oss, för dig och mig – och nu ser jag att salen är halvtom, som vanligt när frågor om brand- och räddningsnämndens frågor diskuteras. Jag hoppas att ni som är här åtminstone har uppmärksammat att vid en olycka på våra vägar så brukar brandmännen vara där först. Brandmännen gör stora insatser, och självklart görs de tillsammans med polis och sjukvård, Fredrik.

I det här sammanhanget vill jag framföra att stadsdelsnämnden Norrmalm enligt brandmyndigheten har gjort enormt goda insatser i samband med det som hände på Surbrunnsgatan. Visst gör man väldigt mycket.

Jag hänvisar till det särskilda uttalandet från Moderaterna och Folkpartiet.

Anförande nr 146

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Precis som Didar och även tidigare talare var inne på, har vi en enig brand- och räddningsnämnd; förvisso sitter inte jag där. Vi har ett gemensamt uttalande från Moderaterna och Folkpartiet, som jag återkommer till strax.

Vad det gäller just katastrofberedskapen är det viktigt att framhålla att Stockholm är en stor stad och de krav på en god infrastruktur och planering därvidlag som det ställer. Därför måste katastrofberedskapen betraktas som en oerhört viktig fråga.

Som jag tidigare sade är det riktigt att vi har ett gemensamt förslag till beslut, som är antaget av brand- och räddningsnämnden, men vi tycker ändå att man måste vidga frågan till att inte enbart handla om personalminskningen på miniminivå från 74 till 71 personer, utan även titta lite mera på den materiella beredskapsnivån. För att säkerställa människornas skydd mot olyckor behövs det nämligen inte bara människor, det behövs också material i ordets olika bemärkelser.

Under föregående mandatperiod valde den borgerliga majoriteten att förstärka framför allt materialsidan på flera olika områden. Vi tror att genom att förstärka materialberedskapsnivån kan vaksamheten mot olyckor och hot mot det allmänna med den allmänna krisberedskapen sättas i fokus.

Framför allt vill jag i den del som handlar om brandskyddet, som är den centrala biten, framhålla vikten av att man tittar just på materialsidan. Ett gott exempel på det är hur det ser ut med beredskapen mot kemiska olyckor, som i dag är centrerat till en enda punkt i Stockholm. Där behövs det större insatser framöver!

Därvidlag vill jag återkomma till det särskilda uttalande som alltså lades i det sammanhanget från Moderaterna och Folkpartiet.

Anförande nr 147

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vill bara hänvisa till att det finns ytterligare en lagstiftning som handlar om just krisberedskap, och där kommer det också att finnas ett program. För min del tycker jag nog att det särskilda uttalandet inte riktigt hör hemma just här.

§ 27 Tillsynsavgift enligt lagen om skydd mot olyckor (utl. 2004:193)

Anförande nr 148

Borgarrådet **G u n n a r s s o n** (mp): Det här ärendet är egentligen ett tekniskt ärende, som handlar om att ge möjligheten att ta ut en tillsynsavgift enligt den nya lagen. Brandförsvaret har ju tidigare haft möjlighet att ta ut tillsynsavgift, så det innebär egentligen inte några nya större pålagor.

Jag skulle ändå i det här sammanhanget vilja berätta att tillsynsregleringen av hur tillsynen ska gå till inte är klar ännu, utan den kommer nästa år, under första eller andra kvartalet. Tillsynen enligt den nya lagen är förändrad, och det är också starkt beroende på det vi talade om i det tidigare ärendet, nämligen egentillsyn. Därför är det viktigt att se att det inom brandförsvaret nu finns möjligheter att både undervisa och informera företagare om hur tillsynen ska gå till. Numera är det egentligen deras skyldighet att självmant anmäla till brandförsvaret att de är en sådan verksamhet som borde ha tillsyn, men fram till dagens datum är det bara åtta tio stycken i hela Stockholm som faktiskt har anmält det, medan brandförsvaret har sett att det rör sig om 3 000 verksamheter som behöver tillsyn. Här kommer det kanske att bli en ytterligare intressant frågeställning, när det gäller egentillsynen och hur man ska se på samverkan mellan våra kommunala tillsynsmyndigheter och verksamheter och företag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 29 Förslag till detaljplan för del av Beridarebanan 13 inom stadsdelen Norrmalm, Dp 2000-06843-54 (utl. 2004:197)

Anförande nr 149

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu ska vi fatta beslut om detaljplan för Beridarebanan. Planförslaget rymmer kontor och butik samt påbyggnad av ett låghus med 30 bostäder. Planen omfattar kvarteret Adam, som ligger mellan Drottninggatan och Slöjdgatan, och kvarteret Beridarebanan, som ligger mellan Slöjdgatan och Sergelgatan – alltså mitt i city.

Den här planen innebär ett välkommet tillskott av bostäder i innerstaden. Det är viktigt, tycker vi, att hitta platser för boende i centrala Stockholm eftersom cityområdet behöver befolkas även utanför kontors- och affärstid.

Den här församlingen beslutade den 28 april 2003 att godkänna inriktningen att riva parkeringshuset och ersätta det med kontor. Genom att parkeringshuset tas bort får de boende i de nya lägenheterna en bättre miljö genom att en del av trafiken på Slöjdgatan då försvinner.

Rivningen av parkeringshuset innebär att 14 procent av parkeringsplatserna i city utgår. I det här parkeringshuset finns det både besöksplatser och långtidsförhyrda platser. Minskningen av parkeringarna anses marginell och bedöms inte ställa till några problem, men jag anser, och många med mig, att långsiktigt måste antalet parkeringar öka – liksom också andelen personer som tar kollektivtrafiken in till city.

Nya parkeringar både byggs och planeras. I det här området kan nämnas Blasieholmsgaraget, Strandvägen, Armémuseum och vid Norra Bantorget. De förslagen, som är några bland många i staden totalt, innebär sammantaget en förstärkning i det här området med nästan 2 000 platser enbart i city.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, vilket innebär att denna detaljplan ska antas.

Anförande nr 150

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag delar borgarrådets uppfattningar vad det gäller behovet av de nya bostäderna och allt som rör detta. Därför bortser jag nu från det och går direkt in på parkeringssituationen.

Jag får berömma Börjeson för att hon på ett ganska begåvat sätt började tala om alla de andra parkeringshusen som var på gång och därmed kanske lät församlingen tro att nu är problemet löst, för vad är väl ett underskott på 600 om man bygger 2 000? Problemet är att de där 2 000 som hon räknade upp redan är inräknade när man tittar på parkeringsbehovet och fyller behov som redan finns. Det här är ett underskott på 600 platser.

Jag har ingenting emot byggnationen, och jag kan mycket pragmatiskt säga att jag kan se att problemet är att i exakt detta kvarter lösa parkeringssituationen.

Vad jag dock inte kan acceptera är att majoriteten inte ens har haft en ambition utan med öppna ögon ser till att Stockholms bilister får det än jäkligare. Jag yrkar därför bifall till den moderata reservationen.

Anförande nr 151

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag ville naturligtvis med mitt anförande också tala om att jag inser problemet med parkeringen.

Men när det gäller just det här parkeringshuset är det så i dag att besöksplatserna är 163 stycken. Vi har faktiskt kollat i dag, och då var besöksparkeringen – i julhandeln – upptagen till 75 procent. Normalt brukar man ha hälften fullt i det här parkeringshuset. De förhyrda p-platserna är 291, och i dag är 150 av dem uthyrda.

Det är alltså inte helt fullt i det här parkeringshuset, trots den svåra situationen i city.

Anförande nr 152

M a t s G N i l s s o n (m): Jag misstänker att förklaringen till det som borgarrådet nu tar upp snarare ligger i stadens prispolitik än i att vi skulle ha för många parkeringsplatser. Jag tror att de flesta inser och anser att vi har en stor brist på parkeringsplatser.

Ni har antagit olika normer för byggande av parkeringsplatser, där ni går emot exempelvis stadsbyggnadskontorets utredningar om hur många parkeringsplatser som behövs. Detta är bara ett i en lång rad av ärenden där ni bygger för lite parkeringsplatser och därmed med öppna ögon skapar en ännu jobbigare parkeringssituation.

Anförande nr 153

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Folkpartiet vill yrka bifall till den här planen. Vi anser att det är bra med fler lägenheter i city. Man kan i och för sig säga att 35 lägenheter knappast löser bostadsproblemen i den här staden, men ju fler bostäder vi kan få in i city desto bättre kommer den miljön att bli. Den blir mer levande av att det finns människor dygnet runt i området. Vi tror också att miljön runt de här gatorna blir bättre och trevligare av att man bygger om där.

Sedan är det naturligtvis så att Mats Nilsson har helt rätt i att parkering är ett gigantiskt problem i Stockholm. Socialdemokraterna har inte hjälpt upp situationen genom att öka på parkeringstalen vid nybyggnation utan bara minimalt justerat upp dem. Vi måste få till stånd nya parkeringstal för hela staden, som bättre står i överensstämmelse med det faktiska bilinnehavet. Tidigare var det ju så att människor som bodde i Stockholms innerstad inte hade bil i särskilt hög utsträckning. I dag är

det helt annorlunda, människor i innerstaden har nästan lika ofta bil som människor i ytterstaden, och det är någonting som vi måste anpassa oss till och leva med.

Men just i det här ärendet har jag och Folkpartiet tyckt att det faktiskt kan vara värt att ta bort de här parkeringsplatserna, just för att skapa liv i ett område som tidigare generationers politiska beslut har gjort till en död miljö och återigen få en levande stad – precis det som var den förra majoritetens ambitioner när det gällde city. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 154

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill påpeka att vi har ökat parkeringsnormen för hela staden, både innerstaden och ytterstaden, utifrån den nivå som fanns under förra mandatperioden.

När det gäller just det här området, anses det att parkeringsförsörjningen är tillfyllest.

Anförande nr 155

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande! Om man ökar eller inte kan vi verkligen ha delade meningar om, för det var en så marginell förskjutning ni gjorde att den var knappt märkbar. Det var inte alls i paritet med det som stadsbyggnadskontoret ansåg vara viktigt för att tillfredsställa behovet av parkeringsplatser.

Ett stort problem i Stockholm i dag när det gäller nybyggnation av bostäder är ju motståndet bland dem som redan bor i ett område, och en stor del av den kritik som ofta finns mot nybyggnation av bostäder är just att folk är oroliga för trafiksituationen och att det inte ska finnas tillräckligt med parkeringsplatser. Jag tycker att vi måste göra någonting åt detta och höja parkeringstalen radikalt vid nybyggnation.

Anförande nr 156

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Miljöpartiet välkomnar en bostadsbebyggelse i de centrala delarna. Det är ju, som tidigare talare har sagt, en förskräcklig situation att vi i delar av staden faktiskt har segregerat bort själva boendet, mycket av livsmiljön för staden.

Men jag reagerar på vad moderaten och nu även delvis folkpartisten har anfört när det gäller parkeringssituationen. Jag blir lite splittrad. Å ena sidan har ni hävdats och stått här och raljerat över att stadsbyggnadskontorets förslag till ny parkeringsnorm definitivt måste tas på största möjliga allvar och att vi i majoriteten har bedrivit någon hemsk sorts politik gentemot de stackars bilisterna i Stockholm när vi inte har höjt den så mycket, utan bara ganska mycket jämfört med den norm som var tidigare – det är i alla fall min uppfattning. I det här ärendet är det som stadsbyggnadsborgarrådet säger: här säger stadsbyggnadskontoret att den här minskningen inte är

något större problem – men då tycker ni ändå att det måste vara ett stort problem att de här parkeringsplatserna försvinner!

Jag roade mig med att i lördags när jag läste de fylliga exemplaren av de större dagstidningarna i staden notera att den specialbilaga som var till för julhandeln, för att folk skulle handla sina julklappar i stadens olika gallerior, framför allt citygallerierna, också hade en helsidesannons för parkeringsgaragen. Det var en samannons mellan Stockholm Parkering, Carpark och Parkaden vid NK. Det slående var att inte ens jag, som ändå har bott här i staden väldigt länge och nu sedan två år har suttit i denna fullmäktigeförsamling, hade en aning om att det fanns så mycket garage man kunde parkera i om man skulle ta bilen in för att göra sina julklappsinköp. Jag tror att det var 20 stycken bara på den relativt lilla yta som vi andra skulle kalla för inköpscity.

När man diskuterar om det är brist på parkeringsplatser eller inte är det väldigt lätt att alltid hävda att det finns en brist därför att om det skulle vara så att det fanns gratis parkeringsplatser i ytlägen som var lätt åtkomliga och lätta att hitta, så skulle de naturligtvis efterfrågas av väldigt många. Jag undrar om det verkligen är förenligt med moderat eller folkpartistisk politik att ett sådant ohämmat subventionerat utbud aldrig ska speglas av en efterfrågan som också tar vara på någonting av kostnaderna, till exempel för att ha ett parkeringshus i centrala staden i stället för ett bostadshus – är det verkligen ansvarig och framför allt liberal marknadsekonomisk politik?

Anförande nr 157

O r d f ö r a n d e n : Innan jag ger ordet för repliker påminner jag om att ärendet avser en detaljplan. Det är alltså inte någon trafikpolitisk debatt om parkeringsgarage i övrigt. Om vi kan hålla oss till detaljplanen vore jag tacksam.

Anförande nr 158

L o t t a E d h o l m (fp): Ibland kan man verkligen undra om Åsa Romson vet vad hon pratar om över huvud taget. Parkeringstalen är ju kopplade till nybyggnation, och kostnaderna för det bärs av den som exploaterar marken. Det ingår liksom i projektet, så de bärs av de hyresgäster eller bostadsrättsinnehavare. Det är just för att de inte ska belasta det allmänna gatuutrymmet som man gör på det sättet.

När det gäller city är det naturligtvis otroligt viktigt att det finns gott om bra parkeringsplatser, för annars kommer människor att handla på andra ställen. Med era biltullar kommer ni att utarma city som det är. Ska ni dessutom ta bort alla parkeringsplatser så kommer det att vara ännu mera gynnsamt och lönsamt att handla i ytterstadens stora shoppinggallerior och inte i innerstaden. Detta är ett stort problem.

Jag tycker dock fortfarande att det är viktigt att bygga bostäder i Stockholms innerstad.

Anförande nr 159

M a t s G N i l s s o n (m): Det är häpnadsväckande vilka olika verkligheter man kan leva i!

På ett sätt är väl en ärlig förklaring till Miljöpartiets politik i de här avseendena att de tycker att vi har för mycket parkeringsplatser i staden.

Åsa har dock läst ärendet väldigt dåligt. Hon säger att stadsbyggnadskontoret inte ser några problem. Det framgår dels av det här ärendet, dels av många andra ärenden som har kommit fram i stadsbyggnadsnämnden att det här är ett mycket stort problem och att det är en brist. Det framgår också ganska klart av underlaget att för exempelvis de affärs verksamheter och kontor som finns kommer det att vara till stor nackdel.

Anförande nr 160

Å s a R o m s o n (mp): Jag konstaterar att man inte vill prata om någon politisk ideologi i de här ärendena, när det handlar om hur man ser på marknadsekonomi, från vare sig Folkpartiet eller Moderaterna i alla fall.

Vilken kostnadsbild får byggandet egentligen? Det var ju där vi hamnade när vi diskuterade parkeringsnormen sist, när gatu- och fastighetsnämnden bland annat konstaterade att man faktiskt inte hade beaktat de kostnadsökningarna. Det är möjligt att ni inte vill ha ett billigt byggande, och då är det lätt att säga att många parkeringsplatser i byggandet inte gör någonting. Men vi tycker att man ska kunna bygga ganska billigt, och då blir det faktiskt så att de hyresgäster som inte har bil ska vara med och bekosta för de hyresgäster som väljer att ha en egen bil.

Besöksparkeringen tror jag står för en stor del i parkeringsgaragen här i staden när det gäller vilka som ska kunna shoppa i gallerior och liknande. Det är ju löjligt att vi står här i en parkeringsdebatt, när faktiskt större delen av cityhandeln sker med människor som har åkt dit på annat sätt än med egen bil. Jag vet en undersökning som gjordes i samband med trängselavgifterna där man sade att 8 procent en vanlig dag på Åhléns hade tagit sig dit med bil. Ska vi inte diskutera kollektivtrafiken i de här shoppingidéerna ibland?

Anförande nr 161

O r d f ö r a n d e n : Men det får ni göra vid något annat tillfälle, för nu ska vi debattera detaljplanen för del av Beridarebanan 13. I den sakfrågan får Torsten Sandgren ordet.

Anförande nr 162

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Tack, herr ordförande. Fullmäktige! Det handlar om en välbehövlig förändring i citykärnan. Många klagar på att city töms kvälls- och nattetid – undantaget de som besöker restauranger eller andra nöjesfaciliteter inne i centrum. En av grundorsakerna till detta är det saknas bostäder därför att det är

alldeles för dyra och attraktiva företagsetableringsområden för att man skulle vilja bygga bostäder.

Därför får vi väl säga att det är en bra dellösning som vi når i den detaljplan vi pratar om, nämligen hur detaljplanen för Beridarebanan 13 ska se ut. Det kommer att innebära att parkeringshusen Adam och Eva byggs om till kontor. Det innebär att 450 p-platser försvinner samt att Beridarebanan byggs om med ett litet antal bostäder, vilket även antas leda till ett behov av 150 p-platser. Det blir alltså fem p-platser per lägenhet – inget dåligt parkeringstal!

Frågan är: Vad innebär det för p-situationen om man tar bort de p-platser som finns i Adam och Eva? Vi i Vänsterpartiet anser att det inte kommer att innebära oacceptabla störningar på området. En omdaning till bostäder och arbetsplatser samt butiker kommer troligen att fungera som en stimulans att ansluta till gågatan Drottninggatan, vilket automatiskt medför att besökare avstår från kravet att få bruka sina bilar där, liksom de redan gör när det gäller Drottninggatan.

Trängsel- och miljöavgifterna bör rimligen även de ge en avsevärd lättnad av bilinflödet till staden, de centrala delarna i staden i synnerhet och därmed även naturligtvis att p-platsbehovet minskar.

Är man då inne och differentierar korttidsparkeringsplatsernas pris så lättar det ytterligare situationen, och det kommer troligtvis att finnas en god tillgång till korttidsparkeringsplatser.

Jag föredrar att med den varsamhet som vi har visat i det här fallet ändra staden. Det tycks även våra föregångare ha gjort, när man ser på hur de har byggt om staden. Historiska hus anser jag inte bör förvanskas eller förändras ovarsamt. Den risken är – vad vi kan se i vart fall – väldigt liten om man något höjer takhöjden på Beridarebanan. Jag vill bara säga till slut att proportionerna mellan Sergelskraporna och omgivningen är det inte märkbart.

Därmed yrkar jag bifall till KS förslag till beslut.

Anförande nr 163

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): En snabb kommentar till Åsa om parkeringsplatserna på Norrmalm. Vi har ju en mycket svår situation på Norrmalm när det gäller parkeringsplatser. Jag skulle gärna vilja inbjuda Åsa att komma och träffa oss och se den desperation som råder när det gäller parkering på Norrmalm. Man kan inte bara fortsätta att blunda för detta! Detta pågår, och det blir värre och värre.

Om vi fortsätter och inte skapar några platser blir problemen bara värre. Och det är just vad som har hänt. Vi har lagt förslag i Norrmalm för att försöka få fram fler platser, men det är nej och stopp.

Parkeringsnormen är vad den är – det är inte det. Men var finns ambitionen att försöka ta itu med problemet?

Det är därför man måste ha detta i beaktande när man antar nya detaljplaner för Norrmalm. Det saknar vi.

Anförande nr 164

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska bara tacka för inbjudan. Jag kommer gärna till Norrmalm och tittar på parkeringssituationen och ser med egna ögon den ”desperation” som uppenbarligen finns där. Då ska jag fråga de desperata bilägarna hur mycket de skulle vara beredda att betala för att få en parkeringsplats. Vi har ju en stor konflikt när det gäller markutnyttjande, och jag ser den desperation som finns hos dem som går på trottoarer, nyttjar parklekar eller saknar bostäder. Vi måste väga sådana intressen mot varandra. Det tråkiga är att Moderaterna anser att det är gratis att ha parkeringsplats, medan vi anser att man ska betala för utnyttjandet.

Jag tackar för inbjudan, och jag kommer gärna till Norrmalm. Det finns nog ett par lediga parkeringsplatser att titta på där också!

Anförande nr 165

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Vi får försöka hitta en tid när du kan komma.

Det är inte så att vi tror att parkeringsplatser är gratis, men vi försöker känna efter vad medborgarna faktiskt vill ha. I det här fallet är det entydigt och klart: parkeringsplatser!

Anförande nr 166

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag ska faktiskt tala om detaljplanefrågan, herr ordförande. Det här är en väldigt bra plan, och det är otroligt att ni gnäller så över det här.

Det vi behöver i city är ju liv på kvällstid. Det här är en del av city som verkligen skulle behöva bostäder för att ha liv dygnet runt.

Det förstod faktiskt ert förra borgarråd Mikael Söderlund under den tid som han satt. Då rev vi Elefanten och byggde bostäder – ett jättebra projekt. Därför är det anmärkningsvärt att ni gnäller så om det här.

*§ 30 Delgenomförandebeslut avseende Norra Djurgårdsstaden i Hjorthagen/Värtanområdet samt lägesredovisning Hjorthagen, Värtahamnen, Frihamnen, Loudden
Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast 31 december 2004 (utl. 2004:203)*

Anförande nr 167

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! I borgarrådet Mogerts ställe ska jag nu säga en del om detta mycket viktiga ärende.

I genomförandet av bostadsbyggnation och utveckling av hela området – detta ärende handlar alltså om ett delgenomförande av Hjorthagen/Värtan som består av Hjorthagen, Värtahamnen, Frihamnen, Loudden – finns förutsättningar att kunna bygga totalt 10 000 nya bostäder. Det är självklart ett oerhört viktigt tillskott med tanke på vår bostadssituation i Stockholm.

För att vi ska kunna fortsätta att växa och utvecklas långsiktigt som en attraktiv stad för människor att bo och arbeta i, är detta första steg med genomförandebeslut för Hjorthagen och Södra Värtahamnen oerhört positivt.

Genom att kraftledningen genom Hjorthagen läggs i bergtunnel samt gaslagring och -produktion minskar, kan områden som tidigare varit avstängda nu bli tillgängliga för allmänheten. I och med det här beslutet kan 5 000 nya bostäder byggas och området öppnas för människor att bo, vistas och arbeta i. Eftersom området dessutom ligger nära grönområden och vatten, kulturmiljöer och innerstadens utbud, är det mycket lämpligt att utveckla när nu staden storsatsar på bostadsbyggnation och områdesutveckling.

Med det här beslutet kan byggstart för bebyggelsen ske redan under slutet av år 2006, med en första inflyttning i början av 2008.

Det är givetvis också positivt att kunna satsa i ett område där det redan finns så goda kollektivtrafikkommunikationer, vilka också kan utvecklas i framtiden.

Vi har höga ambitioner både för ökad framkomlighet och säkerhet för biltrafik men framför allt med ett fortsatt arbete att få snabbspårväg till området.

Bostadsbyggnationen uppfyller även majoritetens målsättning att nybyggnation i första hand ska ske på redan exploaterat mark. Projektet innebär att den sedan länge förorenade marken i området kommer att renas innan byggnationen påbörjas. På så sätt visar vi att vi menar allvar med att ta ansvar för en hållbar utveckling för staden genom att åtgärda gamla miljöskulder.

Även ur energisynpunkt är det här ett viktigt beslut. Det är stadens ambition att andelen förnyelsebar energi i Stockholm ska öka. I och med uppdraget till gatu- och

fastighetsnämnden och stadsbyggnadskontoret om att initiera en förstudie om långsiktig växling till förnyelsebara energikällor håller vi dörren öppen för denna utveckling. I studien ska de miljömässiga, ekonomiska och tekniska förutsättningarna för att växla till biogas utredas och utvärderas fem år efter det att naturgasprojektet inletts.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 168

Ulf Fridebäck (fp): Herr ordförande! Att utveckla Hjorthagen och Värtahamnen är en angelägen och långsiktig satsning för att Stockholm ska kunna fortsätta att växa. Dagens ärende möjliggör ju 5 000 nya lägenheter, och totalt kan det i framtiden kanske bli upp till det dubbla. Det är naturligtvis oerhört positivt.

Projektet innebär också att den förorenade mark som finns i området, som vi alla känner till, kommer att tas bort och renas.

När det gäller hamnverksamheten är det för oss i Folkpartiet angeläget och viktigt att säga att vi vill ha kvar hamnverksamhet i Värtan. Nya bostäder får inte förhindra nödvändiga hamnverksamheter – och det står faktiskt också i föredragande borgarrådets text.

Jag yrkar därför bifall till de fem första punkterna i förslaget, 1–5, som vi tycker är bra. Däremot de sista tre punkterna, 6, 7 och 8, om förstudien rörande förnyelsebar gas, anser vi inte hör hemma i det här ärendet. Det är därför som vi helt enkelt yrkar ett rakt avslag på det.

Anförande nr 169

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Jag ska först säga att jag tycker att det är väldigt bra om vi kan öka bebyggelsen i Värtan på olika sätt. Det har varit någonting som Miljöpartiet i många år har arbetat för, att vi skulle kunna få bort gasklockorna och den gamla gasverksamheten och kunna bygga bostäder där. Sedan får man väl se hur mycket detta ska kunna bebyggas.

I motsats till Ulf Fridebäck kommer jag att yrka bifall till alla att-satserna, precis som Py Börjeson gjorde, därför att det här ärendet består av två delar. Den ena delen är en utbyggnadsplan, den andra delen är ett avtal med Fortum. Jag tycker det är väldigt konstigt att koppla ihop två sådana saker i ett ärende, särskilt när vi inte har någon energiplan för Stockholms stad. En sådan borde vi ha haft för länge sedan. Nu arbetas det på en sådan energiplan, och jag hoppas att den kommer fram så tidigt som möjligt nästa år, men att ta en växling från en energiform till en annan utan att ha en genomgripande plan för det för en stad som Stockholm med 750 000–780 000 invånare är faktiskt inte bra.

Vi har ju mål för vår verksamhet som handlar om att koldioxidutsläppen ska minska till noll fram till år 2050. Om vi inför flytande fossilgas, som naturgasen ju är, så

kommer det att bli svårt att arbeta på andra typer av alternativa energikällor. Att det hindrar hela utvecklingen vet vi från andra länder som använder sig av den energikällan. Det är inte så att LNG är sämre än stadsgasen, men den är fortfarande en energikälla som släpper ut koldioxid.

Jag tycker att vi borde ha haft en energiplan innan vi låter ett monopolföretag som Fortum bestämma vilken energianvändning vi ska ha i den här staden, eftersom de ganska ensidigt har bestämt sig för detta.

Det finns också många andra delar i det här, transporter och så, som inte heller har hanterats. Inte heller har det hanterats hur stockholmarna ska göra med frågan om utifall de ska byta till en gasspis eller inte, som kostar 6 000 kronor mer. Tala om att folk får betala mer i skatt – här har vi en avgift som de över huvud taget inte kan rå för, som kommer att inträffa. I stället tycker jag att man ska låta stockholmarna välja om de vill ha gas eller el. Det får de tillfälle till, ifall vi bifaller de tre att-satserna om en begränsad användning under en tidsperiod.

Anförande nr 170

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Först ska jag väl konstatera att Miljöpartiet ändå är med på någon plan i den här församlingen – det är ju väldigt positivt.

Men du hade en liten tveksamhet: Hur många? Där var du inte riktigt säker på att ni i slutänden skulle kunna ställa upp på de 10 000 som det kan bli, säger vi – ingen kan ju lova att det blir så.

Uppdraget om gasen hör faktiskt inte hemma i just det här ärendet. Det är därför som vi yrkar avslag på det. Jag tyckte inte att du kunde på ett trovärdigt sätt förklara varför det skulle höra hemma här.

Anförande nr 171

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Men snälla Ulf Fridebäck! För det första är vi ju med på huvuddelen av planerna här, det är bara i den mån de skulle inkräkta på Nationalstadsparken som vi inte är med på dem.

För det andra är vi till och med med på att man möjligen kan förändra inom Fortums verksamhet till viss del, men vi vill ha denna utvärdering. Helst skulle jag inte ha velat sätta i gång det här innan vi hade en energiplan. I det här ärendet är det naturligtvis helt relevant att tala om införandet av fossilgas eller naturgas, eftersom det är villkorat med ett avtal som Fortum och Stockholms stad ska skriva på. Det är en utväxling också av pengar mellan Fortum och Stockholms stad i det här ärendet, så det är helt relevant att ta upp frågan.

Vi borde ha diskuterat frågan för länge, länge sedan i fullmäktige, om vi verkligen vill ha det här. införandet eller inte, men i stället har det sprungit massor med folk

här i huset och bakvägen diskuterat frågan om naturgasen. Det känner säkert du också till.

Anförande nr 172

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här är ett väldigt roligt ärende. Det är ett härligt, attraktivt område med närhet till grönområden och närhet till vatten, där vi kan bygga ett stort antal lägenheter och bostäder. Vi ser fram emot det.

Ärendet om själva Värtanområdet har vi ju diskuterat vid ett flertal tillfällen tidigare, och nu är vi framme vid delgenomförandet.

Från Kristdemokraternas sida har vi vid tidigare tillfällen lyft fram vikten av att man också tar hänsyn till de erfarenheter som vi faktiskt har från Hammarby Sjöstad. Jag ser också att föredragande borgarrådet nu har skrivit in det i sin text, vilket vi naturligtvis är glada för. Det handlar om såväl ekologi som socialt och ekonomiskt tänkande i planprocessen, och det är bra att det tydligt skrivs in.

Det är märkligt med de tre sista att-satserna. Vi tycker att det känns som om de har blivit inslängda som jätten efter degen. De borde vara ett helt annat ärende, det är inte naturligt att de kommer in i delgenomförandeärendet. Därför yrkar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen. Jag hänvisar också till det särskilda uttalande som vi har gjort i kommunstyrelsen.

Anförande nr 173

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag bara undrar om det inte är så, Ewa, att de tre sista att-satserna i så fall har kommit dit just därför att man har ett avtal på slutet som handlar om hur Fortum ska hantera sin gasproduktion. Det är inte vanligt att man har ett ärende om ett avtal om gasproduktion i ett delgenomförandeärende som avser Norra Djurgårdsstaden. Sådana delgenomföranden brukar inte hantera två olika saker.

Anförande nr 174

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nej, men för tydlighets skull hade det känts bättre att de tre att-satserna och det ärendet gäller hade kommit som ett eget ärende, så att vi kunde ta den diskussionen enskilt.

Anförande nr 175

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vänsterpartiet stödjer förslaget i sin helhet. Vi tycker att det är ett väldigt bra förslag. Vi kommer att kunna få 10 000 nya lägenheter i ett område med närhet till Nationalstadsparken och mycket goda förutsättningar för att få till stånd goda kollektivtrafikförbindelser, och vi får marken sanerad. Det är ett väldigt bra byggprojekt.

Jag är däremot konfunderad över reservationen från oppositionen. Ni gör ett stort nummer av att det inte är i två ärenden, men jag tycker inte att ni har kunnat argumentera emot förslaget som sådant. Jag menar, varför är det så himla viktigt för er att det inte ska stå i det här ärendet, om ni i sak tycker att det är ett bra förslag?

Jag tycker att det är ett bra förslag, så för mig är det inget problem alls att yrka bifall till samtliga att-satser i detta förslag. Som Viviann Gunnarsson sade har det ju också ett visst samband, i och med att vi har ett avtal med Fortum. Därmed tycker jag faktiskt att förslagen hör hemma i det här ärendet. Det handlar om både bostäder och energi.

Bifall kommunstyrelsen i sin helhet!

Anförande nr 176

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Om jag som gatuborgarråd hade lagt fram ett här tungt ärende inför fullmäktige utan att själv vara närvarande vid behandlingen, hade jag blivit hudflängd av den dåvarande oppositionen. Det vill jag först och främst understryka. Jag tycker det är oerhört anmärkningsvärt att ha ett sådant här ärende utan föredragande borgarråd – särskilt när det finns mycket frågor att besvara.

Det är ju så att de tre sista att-satserna har slängts in en minut i tolv utan beredning i de nämnder som har varit. Och om detta är en så stor och viktig sak, förvånar man sig över att majoriteten inte har lagt in det här långt tidigare. Det kan ju inte då ha kommit som någon överraskning!

Herr ordförande, i grunden tycker jag att det här ärendet borde återremitteras på grund av den hafsiga hanteringen av de tre att-satserna. Men jag tror att de tre borgerliga partierna är överens om att det är så viktigt att den här planen får gå vidare med Hjorthagen, som initierades under förra mandatperioden, att vi inte vill bromsa detta utan nu yrkar avslag på de tre att-satserna.

Det rimliga vore att ni får återkomma med detta. Ni måste till exempel redovisa hur stora resurser som ska läggas ned på att ta över rätt mycket av vad som egentligen är nationell energipolitik. Vi skulle kunna ha en stor energipolitisk debatt här med anledning av de tre att-satserna, herr ordförande. Jag ska undvika det – men visst, det finns annat jag kan tänka mig i stället för biogas för att försörja oss med energi, som kanske Viviann Gunnarsson inte är helt överens med mig om, om jag bara säger så. Det är rätt stora frågor ni har väckt.

Py Börjeson har ju tagit över att tala för majoriteten i den här frågan, så nu tycker jag att stadsbyggnadsborgarrådet får lov att reda ut vad de här tre att-satserna innebär. Hur mycket resurser ska läggas på detta? Vad betyder detta med kontrollstation? Vad betyder det för projektet? Hur mycket har ni pratat med Fortum om det här? Är det här egentligen ett listigt sätt för Miljöpartiet att lägga in en broms på hela Hjorthagenprojektet, där de ju i praktiken har suttit på tvären hela tiden?

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 177

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Nej, det är en alldeles oriktig slutsats att vi skulle ha varit emot Hjorthagenprojektet. Vi har varit för en utbyggnad av Hjorthagen. Vi har varit för att man sanerar marken där, och det är med mycket stora problem som vi har jobbat för den jordsanering som redan har skett. Det tycker jag var ett orättvist påstående.

Men det är så att i det här ärendet gör vi två saker. Den ena saken är väldigt positiv: att vi bygger ut ett fint, nytt bostadsområde i ett kollektivtrafiknära läge. Den andra saken är att vi ändrar hela stadens energipolitik – och jag trodde att även Moderaterna kanske tyckte att det var bra att man inte gjorde detta öppet.

Här har nu staden ingen energiplan. Vi har inte bestämt någonting kring hur vi ska göra, utan vi låter ett monopolföretag som Fortum bestämma vilken energipolitik vi ska ha här i staden – trots att vi faktiskt har ett visst ägande kvar i vår värmerörelse. Men de äger vårt gasnät.

Anförande nr 178

Borgarrådet N o r d i n (m): Om man nu tänker ta upp frågan om stadens energiförsörjning, slänger man inte bara in tre att-satser på borgarrådsberedningen efter en veckas bordläggning! Då tar man upp detta seriöst till diskussion!

Det finns många åsikter om hur den här staden ska energiförsörjas, och jag är inte säker på att vi alltid har samma uppfattning i den frågan, du och jag. Då borde vi få chans att diskutera det och reda ut detta.

Jag reagerar verkligen skarpt emot att man har lagt in det här på det sätt som här har skett.

Sedan vill jag också ha utrett hur mycket det är som staden ska utreda och ta ansvar för något som – i alla fall i vissa delar – måste sägas vara nationell energipolitik.

Anförande nr 179

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker det är väldigt fascinerande att ni kan bli så upprörda över någonting som ni bara säger är en formfråga för att det inte hör hemma i detta ärende, samtidigt som ni inte har några argument emot förslaget som sådant. Jag menar, om ni tycker att de tre sista att-satserna är dåliga så borde ni väl lägga in en reservation mot sakinnehållet i dem i stället för att enbart hänvisa till att det inte hör ihop med ärendet – vilket jag i och för sig tycker att det gör. Det finns ett samband, och därför yrkar vi bifall till helheten.

Har ni några skäl emot, så kom igen med dem!

Anförande nr 180

Borgarrådet N o r d i n (m): Ja, Ann-Marie Strömberg, om du hade lyssnat så hade du vetat att jag har sagt att det finns olika uppfattningar om energipolitiken. Jag har nu lovat herr ordföranden att inte starta en stor energipolitisk debatt. Det är det ni vill undvika, uppenbarligen. Varför tog inte du upp det här i gatu- och fastighetsnämnden då? Varför togs det upp först i borgarrådsberedningen? Jo, därför att ni vill inte ha någon debatt, men ni vill smälla in det här i ett viktigt ärende ändå, omkring bostadsprojektet i Hjorthagen. Det tycker jag är dålig stil!

Det är inte någon formfråga, för i grunden är det här en oerhört tung och viktig politisk fråga om energipolitiken.

Anförande nr 181

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Få se nu om jag kan skrämma upp någon mer i debatten eller om jag verkligen blir den siste talaren!

Till skillnad från vad Sten Nordin påstod är vi i Miljöpartiet också väldigt positiva till det här projektet. I vårt förslag före valet om 90 000 lägenheter var Hjorthagen och Värtahamnen en tung del. Det är ett bra projekt, och vi är glada att det nu är på gång att bli av.

Vi är också glada över att vi har fått igenom viktiga frågor för att miljöanpassa projektet. Vi har till exempel fått igenom att man ska ha ett miljöprogram och ett gediget miljöarbete, precis som vi hade i Hammarby Sjöstadsprojektet, som har givit stora effekter där. Våra ambitioner är att det här ska bli ett spjutspetsprojekt precis som Hammarby Sjöstad. Det är viktigt att lära av de processer som har varit i Hammarby Sjöstad och att utse en ansvarig tjänsteman som är med och driver miljöanpassningen och håller i miljöplanerna under hela processens gång.

Vi har också kommit överens om att ta fram ett transportprogram för området för att så långt som möjligt möta transportbehovet för de nyinflyttade med spårväg, med buss, med tunnelbana och inte minst med kollektivtrafik på vatten, med nya båtlinjer som ju det här området är väl anpassat för.

Vi vill också driva vidare det arbete som har startat i Hammarby Sjöstad med att gå över till bilpooler mer och mer för de boende och för stadens verksamheter. Vi är övertygade om att det i det här området kommer att lyckas lika bra att få folk att gå med i en bilpool i stället för att ha en egen bil, vilket minskar behovet av biltransporter.

I planeringen av området som ligger vid Husarviken är det viktigt att strandskyddet värnas på ett bra sätt och att bebyggelsen dras bort från stranden så att en bred strandpromenad bildas. På det sättet kan också en buffert skapas mot Nationalstadsparken, vilket är viktigt för att värna de ekologiska värdena.

Tyvärr finns det en oklarhet om var gränsen mot Nationalstadsparken egentligen går i det här området. Den frågan måste lösas innan planeringen går vidare, så att vi är på det klara med gränsdragningen.

Ett mycket glädjande projekt i planeringen av området är den ekodukt över Lidingövägen som kontoret nu har fått i uppdrag att utreda, som kompensation för den grönmark som tas i anspråk vid projektet. Ekodukten är tänkt att binda ihop norra och södra delarna av Nationalstadsparken och skapa ekologiska spridningsvägar, på samma sätt som ekodukterna mellan Hammarby Sjöstad och Nackareservatet gör. Det är sådana åtgärder som kan bidra till att öka och utveckla den biologiska mångfalden i Stockholmsområdet, så det är någonting som vi ser väldigt positivt på.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 182

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu ska jag försöka mig på detta, och jag vill börja med att beklaga om ni uppfattar att de här punkterna har kastats in väldigt hastigt. Det är tråkigt att ni upplever det så. Jag har inte uppfattat att de här tre punkterna är så kontroversiella som ni verkar tycka på den borgerliga kanten.

Det vi nu gör är att vi börjar utveckla naturgasen, som vi ska börja använda så fort upphandlingarna har kommit i gång. Skälet till att man inte kan använda biogas är att det är osäkert hur mycket sådan det finns, hur mycket vi har tillgång till och hur mycket vi kan komma att behöva. Vi tycker att det är viktigt med en stoppunkt på fem år, då vi får utvärdera hur det går med naturgasen. Det här arbetet är ett uppdrag till stadsbyggnads- och gatu- och fastighetsnämnden.

Det är det svar jag kan ge just nu. Jag tycker inte att det alls är så konstigt, och jag tror att det här arbetet kan fortskrida och bli ett bra jobb.

Anförande nr 183

Borgarrådet N o r d i n (m): Py Börjeson visade just att det här ärendet hade kunnat vara ett enigt ärende, om man från Socialdemokraternas sida hade orkat rida spärr mot att slänga in de här tre att-satserna. Jag välkomnar att Py Börjeson ändå har bett om ursäkt för att hanteringen har varit som den har varit.

Det är precis så som stadsbyggnadsborgarrådet säger: biogasen är i högsta grad ett osäkert alternativ. Men här fattar staden beslut om en energipolitisk inriktning, och det är det som jag har försökt säga hela tiden att vi nog borde ha diskuterat detta. Det finns en styrning i formuleringarna i de här att-satserna, hur arbetet ska bedrivas och vilka ersättningar för den flytande naturgasen som man i så fall kan tänka sig.

Vi borde nog ha diskuterat detta mera. Därför tycker jag fortfarande att det är väldigt olyckligt att man har lagt in det i det här ärendet.

Anförande nr 184

U l f F r i d e b ä c k (fp): Jag tackar också för klargörandet. Det är ju tråkigt att det blir på det här viset. Hade det exempelvis i gatu- och fastighetsnämnden tagits upp en diskussion så hade vi kanske redan då kunnat göra klart var vi står.

I sakfrågan är det självklart så att det finns olika uppfattningar om förnyelsebar gas, och man kan inte uppfatta det här tillvägagångssättet på annat sätt än att det skulle smyggas igenom.

Anförande nr 185

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag blir förskräckt när jag hör den här diskussionen. Om det är så att man tror att det ska smyggas igenom förnyelsebar gas, vore ingen gladare än jag om det var det som skulle smyggas igenom. Men nu är det så att det inte är det som smyggs igenom, utan fossil gas.

Det är faktiskt så att vi gör ett avtal med Fortum här – inte ett avtal som är helt klart, för det finns ännu ingen miljöprövning och detta måste göras.

Till yttermera visso – som inte har med miljöfrågan att göra – är det också en säkerhetsfråga. Fortum är ju en Sevesoanläggning. Jag kan mycket väl erkänna att fossilgasen eller naturgasen inte alls är farligare än stadsgas, men det är ju så att vi ska bygga väldigt tätt inpå anläggningen. Redan i dag är det så att de människor som bor runt omkring har fått meddelanden i sina brevlådor om vad de ska göra ifall någonting skulle hända. Det handlar mera om avståndet än om att det är liksom miljömässigt sämre. Om jag ska gradera det, är det naturligtvis så att fossilgasen är något bättre än den stadsgas vi har i dag. Problemet är att i dag finns ingen miljöprövning, man kan inte byta gassort utan miljöprövning, man kan inte heller göra ändringarna på Fortum utan miljöprövning – allt hänger på det. Dessutom kommer det då att ske en del transporter i skärgården, som kanske andra kommuner har synpunkter på.

Det är ett mycket problematiskt läge vi har för att kunna uppnå det mål som vi har satt upp för kommunen, nämligen att bli fossilbränslefri 2050. Här kommer det att krävas en mängd olika aktiviteter, och jag är inte främmande för att vi kan behöva ett tillskott av fossilgas ett tag i stället för de andra fossilprodukter vi har, men inriktningen ska hela tiden vara att vi ska göra oss av med det.

Vi har också ett program för hur vi ska öka biogasen i staden. Kanske kommer vi att bli tvungna att ändra den inriktning vi har i dag, nämligen att huvuddelen av biogasen ska gå till fordon. Om några år kanske det är så att den bästa användningen är till andra ändamål därför att den inte kräver några transporter alls i det gasnät vi har – men det förutsätter att vi har rådighet över gasnätet, vilket vi inte har i dag. I dag kan vi inte göra någonting alls i gasnätet över huvud taget, och det är ju emot alla andra nätkonstruktioner att inte fler ska kunna köra på samma nät. Det trodde i alla fall jag att Moderaterna tyckte var en bra lösning, att man kan konkurrera med en annan produkt på samma nät.

Anförande nr 186

O r d f ö r a n d e n : Men, borgarrådet, nu kom vi i alla fall in på en energipolitisk debatt, som Sten Nordin ville undvika. Det är synd att ta upp den vid den här timmen. Vi skulle ju inte ha någon energipolitisk debatt, utan det är det här ärendet vi ska tala om.

Anförande nr 187

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är just det, som herr ordföranden påpekar, att det är en energipolitisk debatt utan någon föregående seriös beredning bland de experter som staden har, utan den har skett på Viviann Gunnarssons rotel eller någon annanstans, och i ett mycket sent skede. Jag har många invändningar mot Viviann Gunnarssons synsätt här – och jag har en del punkter där jag kan hålla med. Situationen i dag är inte lyckad.

Det visar just att man inte kan göra på det här sättet.

Jag kan fortfarande inte frigöra mig från en kraftfull misstanke att det här är ett försök att börja vrida den energipolitiska inriktningen i arbetet i våra förvaltningar utan någon egentlig energipolitisk debatt i fullmäktige.

Anförande nr 188

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): En sak har Sten Nordin rätt i: Man kan egentligen inte göra på det här sättet om man inte har en energiplan.

Vi har ett mål som innebär att vi ska fjärma oss från fossilbränslen, samtidigt som vi inför ett nytt fossilbränsle. Det borde vi ha diskuterat, det tycker jag också.

Men nu är det det här ärendet som tar upp det – därför att vi gör ett avtal som innebär att vi får in ett helt nytt bränsle i staden. Därav dessa tre extra att-satser, som gör att vi åtminstone kan utvärdera det här efter en period. Om inte annat tycker jag att vi också borde utvärdera när energiplanen kommer. Jag kommer att göra mitt yttersta för att få fram den energiplanen så fort som möjligt.

Anförande nr 189

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Man måste rimligen ställa sig frågan: Hur arbetar den politiska majoriteten i den här staden, när man hanterar ärendena på det här sättet?

Vi hade det här ärendet uppe i gatu- och fastighetsnämnden den 12 oktober. Det sades inte ett ord! Det var i kommunstyrelsen för fjorton dagar sedan. Det sades inte ett ord! Så kom det upp förra veckan på borgarrådsberedningen med de här tre att-satserna – utan ett enda ord! Nu vill ni att vi ska tro på er, att det hör hemma i det här ärendet! Inte kan ni väl ens själva tro på er förklaring?

Det luktar dåligt om det här, Viviann Gunnarsson!

Anförande nr 190

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det luktar ungefär som fossilgas, tycker jag.

I vilket fall som helst kan man väl inte ta något ärende i kommunstyrelsen innan man tar det i borgarrådsberedningen, så jag förstod inte riktigt hur det där hängde ihop. Det är i borgarrådsberedningen vi tar ärendena, och där fanns de här att-satserna med. Konstigare än så är det inte.

Avtalet är faktiskt villkorat av att miljöprövningen går rätt till, så det är inte färdigt. Därmed hoppas jag på en mycket djupare energipolitisk diskussion i samband med att energiplanen kommer, och det hoppas jag vi får se snart.

Anförande nr 191

O r d f ö r a n d e n : I så fall får vi ta en energipolitisk debatt då. Nu gäller det beslutet om delgenomförande, där Ann-Marie Strömberg har begärt ordet.

Anförande nr 192

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag är fortfarande så fascinerad över att ni hela tiden gör det till en formfråga. Visst, de här tre att-satserna fanns inte med när vi hade det i gatu- och fastighetsnämnden. Men nu är det så att i vår majoritet brukar vi prata med varandra. Vi är till och med så öppna med varandra att vi pratar med varandra över rotelgränserna, och då händer det ibland att det kommer in väsentliga synpunkter under resans gång. Det kan tillkomma nya saker, det kan rent av bli ändringar innan ett ärende når kommunstyrelsen. Det är väl inget ovanligt?

Men ännu har ni inte kommit med några vägande skäl emot de här tre att-satserna. Jag tycker att det vore justare av er, om ni hade andra förslag, att ni lade fram dem och inte gjorde det hela till en formfråga. Jag förstår faktiskt inte vad ni är ute efter.

Det finns ett samband. Vi har här möjlighet att få ett stort fint bostadsområde, och sedan har vi en del energipolitiska åtgärder i detta sammanhang.

Jag förstår verkligen inte vad ni är ute efter! Bifall kommunstyrelsen i sin helhet!

Anförande nr 193

U l f F r i d e b ä c k (fp): Då ska jag tala om för dig vad vi är ute efter. Vi vill helt enkelt ha ordning och reda i hur ärenden hanteras i den här salen, och det tycker vi inte att det har varit här.

Om ni hade velat göra det här så hade ni kunnat ta fram uppgifterna och åsikterna mycket tidigare. Prata med varandra i god tid, det är mitt råd till er. Ni behöver väl inte snacka samma dag som det ska upp i kommunstyrelsen!

Anförande nr 194

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Nej du, det gick ju igenom borgarrådsberedningen också innan, så inte var det samma dag.

Fortfarande gör ni det enbart till en formfråga, och därför undrar jag om det är så att ni har någonting emot förslagen och i så fall varför. Ni har ju haft möjligheter att tycka till både i borgarrådsberedningen och senare i kommunstyrelsen, om ni nu tycker att de här tre förslagen är dåliga. Hade det varit någon skillnad för er om vi hade gjort två ärenden och lagt fram dem samtidigt? Jag förstår faktiskt inte vad det ska vara för skillnad, om ni nu inte har någonting emot förslagen i sig, vilket jag fortfarande inte har hört er framföra några vägande argument om.

Anförande nr 195

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag tycker det är lite tråkigt att hela tiden få höra att det här ärendet inte handlar om energi över huvud taget, för det gör det. Ärendets rubrik är tyvärr lite missvisande, men ärendet är ju villkorat av ett samarbetsavtal med Fortum som är bifogat själva ärendet.

Därför menar jag att ordföranden nog inte kan hindra mig att tala om energipolitik i det här ärendet, eftersom det är så att vi byter pengar med varandra och Fortum får en del fördelar och det dessutom kostar en del för dem. Från stadens sida får vi också punga ut med en del pengar. Det hänger ihop.

Kanske borde vi ha haft en energipolitisk diskussion. Jag är ledsen, herr ordförande, men jag tycker visst att vi kan prata om det nu.

Anförande nr 196

O r d f ö r a n d e n : Jag vill inte tvinga någon, jag bara vädjar. Det är stor skillnad – det skulle vara mig främmande att hindra någon att säga något.

Anförande nr 197

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Stadsbyggnadsborgarrådet försökte ändå lite grann gjuta olja på vågorna så att säga, och hade dessutom snyggheten att be om ursäkt för hanteringen. Men en majoritet är en helhet, och det Viviann Gunnarsson och inte minst Ann-Marie Strömberg här har argumenterat har varit oerhört provocerande.

Vi har velat ställa upp för att det här ärendet ska kunna tas, men, herr ordförande, jag vill nu yrka återremiss på hela ärendet.

Anförande nr 198

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Jag yrkar också återremiss.

Anförande nr 199

O r d f ö r a n d e n : Det har begärts återremiss, och det har man rätt till enligt kommunallagen. Vill borgarrådet Gunnarsson i alla fall ha ordet?

Anförande nr 200

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ja tack, men bara för ett kort noterande.

Jag tycker det är orättvist att säga att majoriteten svajar på olika sätt, för vi är överens om de tre att-satser som vi har lagt till och om den text som står här. Det betyder ju att vi är överens om hur vi ska ta de här tagen.

Sedan tycker jag att det är okej i det här ärendet att diskutera också vad energiutvecklingen innebär. Det tycker jag att även de två andra partierna i koalitionen har kunnat göra och gjort.

Anförande nr 201

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag tycker förstås att det är väldigt olyckligt med en återremiss, med tanke på att vi behöver komma i gång med allt arbete när det gäller bostadsproduktionen.

Jag måste fråga den borgerliga majoriteten, i första hand Moderaterna och Folkpartiet som yrkar återremiss, vad återremissen innebär, så att vi vet vad det är vi ska arbeta vidare på.

Anförande nr 202

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag samrådde just med Ulf Fridebäck, och vi kan göra så att vi yrkar återremiss på att-satserna 6, 7 och 8 till kommunstyrelsen för att de ska få en ordentlig beredning i de förvaltningar och nämnder som sedan har att arbeta med detta.

Vi yrkar alltså bifall till att-satserna 1–5 och återremiss av att-satserna 6, 7 och 8.

Anförande nr 203

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vill bara tillstyrka det förslag som borgarrådet Nordin just lade.

*§ 31 Schabloniserat resursfördelningssystem för elever med fysiska funktionshinder
Hemställan från utbildningsnämnden
Återremiss från kommunfullmäktige den 18 oktober 2004 (utl. 2004:204)*

Anförande nr 204

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ingen tanke på att göra någon besviken med tanke på målsättningen att avsluta sammanträdet senast klockan 20.00.

Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Jag tycker att det är viktigt att stadsdelsnämnderna har ansvaret för alla barn i stadsdelen, oavsett behoven, och utifrån det perspektivet är de förändringar som föreslås i ärendet rätta och riktiga.

Ärendet är en av de remisser som jag själv har varit med om att skriva svar på från stadsdelsnämnden, och jag kommer tydligt ihåg hur vi resonerade när vi fattade beslut om remissvaret. Som många andra stadsdelsnämnder säger handlade det om så pass få barn att många tyckte att förändringen inte var nödvändig. Det är klart, så kan man också resonera som politiker utifrån de ärendeförslag som tjänstemännen lägger fram. Men det är också mycket tydligt att de stadsdelar som tar emot barnen har en annan åsikt.

Man vill ha en förändring till stånd för att få tydligare administration och tydligare ekonomiska förutsättningar för sina verksamheter. Resursfördelningssystemet till FH-klasserna har hittills varit rörligt enligt de skolor som har barnen i sin verksamhet.

Jag tycker att remissvaren talar sitt tydliga språk, att det inte handlar om gömda besparingar, som det framgår av reservationerna, utan att det handlar om att få en tydlig organisation och på så sätt också bättre verksamhet för barnen.

Anförande nr 205

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Återremiss har det varit av det här ärendet. Men var finns svaret? Frågan var väldigt tydlig: Hur ser det ut vad gäller skolskjutskostnaderna?

Borgarrådet säger att hon vill följa kostnadsutvecklingen för skolskjuts under 2005. Aha! Vad händer då – eftersom ni skriver att kostnaderna har ökat, kommer det att bli ytterligare neddragningar på skolskjutsarna?

Babyboomens barn kommer snart att gå in i gymnasieskolan. Hur ser kostnadsutvecklingen ut för de ungdomar som får gratis SL-kort? Det verkar vara så att friska barn med friska föräldrar prioriteras i Socialdemokraternas Stockholm, men barn med särskilda behov ska granskas med både lupp och förstoringsglas!

Då nivågrupperade schabloner skulle införas för särskolan lade man samtidigt stora sparbeting på särskolan. Vi är oroadade för att samma sak kommer att hända nu. Därför är vi emot nivågrupperade schabloner. Dessutom anser vi att grupperna är för trubbiga, om man kan använda det begreppet. Barnens behov är mycket varierande. Systemet riskerar att bli mycket orättvist.

Bifall till Kristdemokraternas reservation!

Anförande nr 206

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Återremissen har gått till SLK för beredning. Jag hoppades att Nina Ekelund hade läst det, precis som jag har läst det i ärendet. SLK skriver i sitt svar: "Hanteringen av kostnaderna för skolskjuts för elever i FH-klasser ska ske på motsvarande sätt som sker i dag. De faktiska skolskjutskostnaderna ersätts av den stadsdelsnämnd där eleven bor och av hemkommunen för interkommunala elever."

Var är problemet?

Anförande nr 207

N i n a E k e l u n d (kd): Japp! När vi har diskuterat skolskjutsarna förut har jag tagit upp detta och känner mig ganska insatt i hur det fungerar på området. Jag vet att det har blivit krympande resurser. Det har blivit fler och fler barn som behöver skolskjuts, det har jag sett med egna ögon. Det finns en risk för att det blir en stadsdelsarrest också vad gäller skolskjutsarna.

Det finns ganska mycket problem, och det är mycket viktigt att se över det här.

Därför tycker jag att det är otroligt tråkigt att ni inte har brytt er om att ge oss ett bra svar på det här området – och inte bara oss utan framför allt alla föräldrar till barn som använder det här systemet. De undrar ju vad som kommer att hända. Det är ett ganska otydligt svar – jag skulle vilja kalla det för ett icke-svar!

Anförande nr 208

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det här ärendet är väldigt tydligt. Det visar nämligen tydligt skillnaden mellan moderat ideologi och socialdemokratisk ideologi.

Det är ytterligare ett ärende som visar vad Socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet har för fokus i den här staden, nämligen omorganisation och stora systemändringar. Ni är så beredda att till varje pris genomföra era förändringar när det gäller schabloner och de stora dragen kring omorganisationer att ni inte längre ser till de små individerna eller vad som händer med de människor som inte passar in i systemen.

Precis lika tydligt blev det i förra veckan när ni inom loppet av en timme i två sammanträdesrum bredvid varandra kunde besluta om just det här ärendet i kommunstyrelsen, som bland annat innebär en besparing på de mest handikappade barnen i vår stad med 20 miljoner, samtidigt som ni kunde köra iväg pengar ur kompetensfonden, 20 miljoner för att utreda stadens EU-arbete och 9 miljoner till en ny scen i Globen. Det visar vilken prioritering som s, v och mp gör i den här staden.

Jag tycker det är otroligt tråkigt. Jag har själv besökt till exempel Mockasinen, som vi hade anledning att diskutera mycket i budgetdebatten, och vet precis vad som kommer att hända. Jag har också träffat flera direktörer som berättar för mig vad som troligen kommer att hända när de själva får ansvaret för de handikappade barnen och när de själva ska betala skolskjutsen. Självklart, säger de till mig, det förstår du väl, Kristina, att när vi har besparingsålägganden från finansroteln och från SLK så är det klart att vi kommer att välja att ha de här barnen hemma i vår egen stadsdel i stället för att betala en kvalificerad verksamhet någon annanstans, för då måste man nämligen också betala för skolskjutsen dit.

Det borde skära i hjärtat på er att göra på detta sätt! Margareta Olofsson, till exempel, som är borgarråd med ansvar för handikappomsorgen, jag tycker det är otroligt tråkigt att Vänsterpartiet medverkar till en sådan här försämring på dem i vår stad som faktiskt har allra störst behov av hjälp och att staden fungerar, de som har det nog svårt ändå.

Som sagt, det är en tydlig skillnad. Där finns en socialdemokratisk och vänsterideologi, de stora systemen, schablonen till vilket pris som helst, sedan spelar det ingen roll om man slår ut handikappade eller vilka det än är – där har ni ert fokus. Här har vi partier som ser till individen.

Vi får väl se vad människorna väljer 2006. Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 209

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är väl lite typiskt, att när argumenten tryter börjar man blanda äpplen och päron. Så var det i förra fullmäktige och så är det nu igen. Nu ställer man en scen mot FH-klasserna.

Fortfarande förstår jag inte vad ni pratar om, eftersom stadsdelen också nu har betalat för skolskjutsen. Det står uttryckligen i återremissen från SLK. Vad är skillnaden? Jag förstår över huvud taget inte debatten.

Dessutom är argumentationen i reservationerna mycket ihålig. Ni tror att det finns en besparing begraven någonstans, men ni vet det inte ens själva. Jag garanterar, det finns inte någon besparing begraven i detta. Däremot får mottagande skolor en tydligare administration och kan hantera pengarna på ett bättre sätt, och det blir en rättvis fördelning av pengarna. Det är det som är skillnaden i ideologi också.

Anförande nr 210

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Du k  ner säkert till att utbildningsförvaltningen har haft de här pengarna tidigare för de h  r barnen, och det har tyvärr varit underbudgeterat med 20 miljoner varje år. Men det har l  st sig för att det har fungerat inom ram.

Det som händer nu är att när man lägger ut schablonerna på stadsdelsnämnderna så lägger man inte ut de underbudgeterade 20 miljonerna. Man lägger så att s  ga ut pengar som inte finns, och stadsdelsförvaltningarna har inga stora överskott som de av ren välvilja kommer att kunna spendera för att de vill placera ett barn i en annan stadsdel och betala skolskjutsen. I praktiken kommer det h  r att innebära att stadsdelar med dålig ekonomi, eller alla stadsdelar som måste hålla budget, kommer att börja ha handikappade barn i egna verksamheter, oavsett om skolan kan hantera det eller inte. Det blir tillbaka till assistenter, det blir tillbaka till hur det såg ut för många år sedan i den här staden och i det här landet.

I mitt hjärta sk  r det i alla fall, och det borde det göra i ditt   cks  !

Anförande nr 211

H e l e n J    d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag måste säga att jag reagerar på att ansvarigt borgarråd under den här debatten säger att det blir en rättvis fördelning med det h  r resursfördelningssystemet. Vi har ju erfarenhet när det gäller särskolan av införandet av samma system. Om du kallar det f  r rättvist   r det något som jag definitivt inte ställer mig bakom! Jag tycker det   r oerhört orättvist att man sparar pengar på de mest utsatta barnen i Stockholm.

När det gäller särskolan har vi sett konsekvenserna, och där   r Mockasinen ett talande exempel. Barnen drabbas av besparingar. Det är ju st  rklart, att när stadsdelsnämnderna f  r ansvar så leder det till ytterligare besparingar. När det h  r resursfördelningssystemet ska införas för elever med fysiska funktionshinder vet vi att det   r för få elever och att de har väldigt skiftande behov, och stora behov.

Vi avslår naturligtvis att det här systemet införs. Det är djupt orättvist.

När vi kommer till skolskjutsarna hotas valfriheten. Ska inte alla barn och föräldrar i Stockholm ha samma chans till valfrihet? Eller   r det bara de friska eleverna och deras föräldrar som ska kunna välja skola? Det motsätter vi oss från Folkpartiet   cks   mycket h  rt.

För skolskjutsarna ligger kostnaderna på stadsdelsnämnderna som tidigare. Men det har tagits ett ärende i utbildningsnämnden där man mycket tydligt säger att h  rdare restriktivit  t ska gälla för skjutsar mellan hem, skola och fritis, och man skriver att det kan bli så att man f  r finna andra lösningar som förälder. Det här tycker vi är djupt beklagligt.

Som jag sade tidigare, vi säger bestämt nej. Det   r orättvist mot de h  r barnen. Mina borgerliga kolleger har tagit upp prioriteringar. Vad ska prioriteras? För oss liberaler

är det också stjärnklart att det är de mest utsatta barnen som ska prioriteras framför gratis SL-kort till elever som har nära till sin gymnasieskola, eller konsumentnämnder och så vidare – jag skulle kunna fortsätta.

Vi vet att till de här skolorna står det många barn på kö. Behoven är stora, och man skulle kunna bygga ut den här väldigt fina verksamheten.

Det jag är rädd för är att valfriheten nu kommer att hotas, att ytterligare besparingar kommer, man inskränker de här barnens och föräldrarnas möjligheter och – det kanske allra värsta – att specialistkompetensen blir bra mycket sämre. Vi ska ju satsa på de här barnen! Vi ska ge dem den bästa specialistkompetens som de kan få i vår stad. Med det här förslaget hotas även det.

Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation.

Anförande nr 212

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det blir väldigt motsägelsefullt för mig, när de skolor som barnen går i vill ha schabloner för att kunna ha en bra verksamhet, för att få en tydligare ekonomi, för att slippa ha det så rörigt som man har haft med ekonomistyrningen, förstår jag knappt vad ni pratar om i det här läget. Lyssna på vad skolorna säger!

För övrigt har jag i min stadsdel pratat med handikapprådet som har hand om de här ärendena, och där ser man ingenting som talar emot utan man tycker att det är bra. Man tror också att det gagnar barnen.

Vi verkar prata olika språk – men det är väl inte så konstigt: skulle jag prata samma språk som ni så skulle jag väl sitta på den sidan.

Anförande nr 213

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Ja, jag har förstått att ditt starka argument är att det här förenklar administrationen och den ekonomiska planeringen. Det tror jag är sant.

Vi motsätter oss det här för att vi tycker att man ska utgå från barnens behov och undervisningens kvalitet.

Anförande nr 214

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag skulle önska att Mirja hade varit mer ute och pratat med till exempel Mockasinen, som sitter mitt ute i verkligheten.

Självklart kan man vara för ett schablonsystem, det är inte det som är bekymret. Pengsystem vill de här verksamheterna ofta gärna ha, så att de vet villkoren. Kruket är att det sedan inte finns någon lagstadgad skyldighet för stadsdelen att erbjuda full valfrihet. Hade vi haft den danska modellen till exempel, som jag är väldigt förtjust i,

så är det lagstadgat av staten att du ska ha full valfrihet, att det ska vara full valfrihet när det gäller skolskjuts, färdtjänst och allt vad det nu är för någonting. Då hade inte de här verksamheterna haft någonting emot schablonen, och inte jag heller.

Men nu är det inte så ni har gjort, utan ni genomför schablonen men låter det sedan vara upp till stadsdelsnämnder med dålig ekonomi att avgöra vad man ska bevilja och inte bevilja.

Prata med Mockasinen! Senast i dag berättade de att de nu ska förhandla med åtta stadsdelar och redan nu får signaler om att stadsdelarna inte kommer att använda den träningsverksamheten, med medföljande kostnader för skolskjuts och annat, när de har möjlighet att avstå. Besök Mockasinen och hör vad det här förslaget leder till, och gör förändringar i så fall – även om ni vill ha kvar schablonen!

Det finns en massa andra delar i detta. Vem ska sätta schablonerna? Vem ska tala om i vilken nivågrupp barnen hamnar? Samma sak där: Mockasinen hävdar att deras barn är i en helt annan grupp än utbildningsförvaltningen har placerat dem i. Utbildningsförvaltningen har satt barnen i nivå 4, förmodligen för att spara de 20 miljoner som jag nämnde genom att få ned antalet barn i nivå 5, som innebär obegränsade resurser eller om man så vill fullständig valfrihet för barnen. I stället har utbildningsförvaltningens tjänstemän utan att prata med lärare, utan att prata med föräldrar, utan att prata med läkare och utan att ens läsa vårdplanerna för barnen eller träffa barnen sagt att de är i nivå 4 – och då gäller det ändå gravt multihandikappade barn, där samtliga har epilepsi och befinner sig på en mental nivå från några veckors ålder upp till några månader, och alla är helt rullstolsbundna.

Är det här det Stockholm vi ska ha när s, v och mp styr? Det är viktigare med schablonerna, det är viktigare med omorganisationer, vad gör man inte för de stora systemen! Att de här små människorna, som faktisk är i mest behov av hjälp, slås ut och hamnar i någon verksamhet som blir som på 1800-talet igen, det struntar ni i.

Jag tycker det är trist, Mirja!

Anförande nr 215

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Trist eller ej, men det här ärendet handlar inte om Mockasinen.

Anförande nr 216

N i n a E k e l u n d (kd): Jo, det finns en stark koppling. Det handlar om nivågrupperna och hur man väljer att lägga ut dem. Finns det en viss summa så säger man: I den sista nivågruppen lägger vi inte så många barn, för vi har inte resurser till det. Det var det som drabbade Mockasinen.

Det är självklart att det oroar den opposition som sitter här, när ni gjorde så när det gällde särskolan, att vi har samma oro att man kommer att säga sig: Nja, vi kan inte lägga dem i nivågrupp 3, för det har vi inte pengar till.